

6

11. 31. 63.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
E P I S T O L A E
T I B U R T I N A E
VERSIBUS CONSCRIPTAE.

xxxi/11.11.19

los Rocchi VULPI S. I.
Epistola & Tiburtina
Veribus exarata.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
E P I S T O L A E
TIBURTINAE
C A R M I N I B U S C O N S C R I P T A E
H E X A M E T R I S E L E G I A C I S H E N D E C A S Y L L A B I S
Que antea sparsæ variis Voluminibus legebantur
N U N C P R I M U M C O L L E C T A E
E T I N T R E S L I B R O S
T R I B U T A E

Cum Animadversionibus ejusdem Auctoris.

*Circa Nemus, uvidique Tiburis Ripas,
Operosa parvus Carmina fingo.*

Horat. Carm. Lib. 4. Od. 2.

B R I X I A E · C I C I C C X L I I I .
Excudebat Joannes-Maria Rizzardi.
S U P E R I O R U M P E R M I S S U .

*Editor Lectori Benevolo
s.*

OSEPHI ROCCHI VULPII Soc. JESU
Epistolas Tiburtinas versibus descri-
ptas, quæ antehac sparsæ variis Volu-
minibus legebantur, si in unum colle-
gissim, Tibique, Lector Benevole,
repræsentassem, operæ me pretium-
facturum existimavi. Quæ enim antea seorsim edi-
tæ fuerant, singulæ ab harumce rerum studiosis ap-
probari non mediocriter visæ sunt. Excusæ autem
erant, partim Venetiis, partim Patavii typis illis
Cominianis elegantissimis, partim denique hic Bri-
xiæ non mediocri cura nostra. Ceteræ autem in-
manus litteratorum hominum prodierant tum Ro-
mæ, tum Liburni, tum alibi quoque, successu eo-
dem. De illarum Latinitate, Elegantia, Perpetua-
que Veterum Optimorum Poetarum imitatione,
meum non est decernere, sed tuum erit, Lector
Benevole. Meum vero, nonnulla Te in anteces-
sum monere, quæ Vir Amplissimus & Mecœnas
Auctoris nostri validissimus munificentissimus no-
bis tamquam ab ipso Auctore sibi identidem com-
mu-

municata , ut Tibi suggereremus , de his ipsis Epistolis , insinuavit : scilicet , Auctorem usurpasse sententias , versuſque ipſos Veterum Poetarum magna frequentia , nihil veritum obtrectatorum calumniam , qui illum furti fortasse insimularent ; adhibuisse namque studio ac dedita opera , scienter ac volenter sensa ac verba optimorum auctorum eo prorsus pacto , quo in soluta aliqua oratione vel narratione , Testimonia ipsa antiquorum nullo furto in medium recitari solent ; & hoc se palam professum , vel obsignando Veterum Poetarum adducta carmina , vel in Notis loca ipsa , unde deduxerat , innuendo . Animadversiones vero nonnullas addidisse soluta oratione , eo quod versu non ita commode omnia explicari possint : *Propter egestatem linguae , Et rerum novitatem* , ut ajebat Lucretius . Argumenta denique Epistolarum in genere quidem exornativo fere omnia versari (in quo effulsum eum veluti nimis in amicorum laudes nonnulli fortasse accusare possent) attamen tales tantosque Viros a se laudatos , qui mole , ut dicitur , sua stantes , universaque Civili Litteratae Reipublicae perspectissimi cum sint , omnem ab eo sordidae adulacionis suspicionem abunde avertant ; Ille potissimum , qui edendi nobis hujus Voluminis Auctor locupletissimus esse voluit . Tu itaque , Lector Benevole , boni consule , fruere . Vale .

NOI

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLARUM
TIBURTINARUM
LIBER PRIMUS
Hexametris conscriptas complexus.

A

• I •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. I. TIBURTINA
A D

ANGELUM MARIAM
TITULI S. MARCI

S. R. E.
CARDIN. QUIRINUM

BRIXIENSEM ANTISTITEM

ANNO SALUTIS CIDI DCC XXXIV.

MENSE OCTOBR. I.

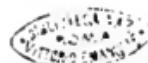
Edita est Venetiis An. 1736. in Libro, cui titulus: *Raccolta di Opuscoli scientifici Filologici, Tomo Decimoterzo. Appresso Cristoforo Zane. in 12.*

A 2

ANGELO MARIAE
QUIRINO
S. R. E.
CARDINALI AMPLISSIMO
BRIXIENSIS ANTISTITI
VIGILANTISSIMO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

E T P A T T E I N. (1)

CUM tot sustineas distenta negocia curis,
Et Venetas simul, & Romanas solus in Urbe
Res (2) consignaris nuper , ne scissa Senatus
Pectora cum Patre Pontificum ac disjecta manerent;
5 Sed quæ dissiluit quandam male farta , coiret
Gratia quo rufsum , non ullis dissoluenda
Temporibus dubiis , longum mansura per ævum:
Te nunc , Veronæ quæ fertur Brixia mater,
Detineat sacris nocteque diuque vacantem
10 In Grege tam vasto lustrando ; nonne verebor
Publicus esse reus , si in publica commoda peccem ,
Et mea Te terris furetur Epistola , Princeps ?
Ne tamen ignores quo sit Romana loco res ,
(Grassari obsequio quamvis fortasse videbor ,
15 In lucum , ut fertur , comportans ligna) sed audi .

Cle-

- Jos. Rocchi VULPII S. J.
- 6 Clementis viget in primis viridisque senecta est ;
— Quo circa Romana cohors & ridet, & ambit,
Nestoreos annos Patri , sibi lucra precata.
Collegarum etiam valet omnis pene Senatus:
20 Et quamvis nutent aliqui , non limine cedunt ;
Purpureique pares pondus gestare Galeri
Viribus infractis videas, nec vincier usquam.
Non se Roma capit testorum molibus . ipsa
Sidera culminibus tentantia , cernere fas est ,
25 Quocumque obtutus & gressus flexeris : at TE (3)
Luce Palatina Venetorum Aedes rutilantes
Egregia, Auctorem laudant, properosque morantur.
Atria deformi quondam squallentia vultu ,
Et Paulli monumenta situ ac p̄dore sepulta ;
30 In solem per TE rufsum producta diemque ,
Urseuli statua Ducis , atque nomismate crebro ,
Sive epigramma velis dixisse , ornata , coruscum
Ostentant caput , Auctorem testata QUIRINUM .
Quid quod, ab effusis bellorum Oenotria flammis
35 Dum uritur hinc tellus atque hinc ; Romana faville
Moenia nec tangunt ipsæ , longeve vaporant ?
Sed velut Aethæus vicinis vividus ardor
Scit nivibus servare fidem ; Bellona cruentum
Finibus Italæ quassans , tamen Urbe flagellum .
40 Concutit usque procul ; Petri & venerata lepulchrum ,
Et Paulli cineres , paci nusquam obstrepit altæ .
Quare inter casus Sociorum , & funera , Romæ
Vivimus & tuto & tranquille ; non secus ac si
Longe de scopulis Neptunia regna furenti
45 Spectemus rabie volvi , & sorbere natantes ;
Æstate aut media , dum fulminat undique circum
Juppiter , & micat & tonat ; unus luce ferena

An-

- Angulus itinunis niteat, careatque procellis.
 Adde his, quod pleno diffudit copia cornu
 30 Matura fruges: capiunt vix horrea messes,
 Quas Latium felix hyeme atque aestate serena
 Proculi exultans. Autumnus pomifer & nunc
 Fructibus ornatum caput omnibus extulit aruis.
 Pampineis quamquam Bacchus mediocriter uvis
 55 Lætus, vina ferat modicis spumanzia labris;
 Perpetuis præcocta tamen de solibus, aptum
 Sunt capitâ & stomacho quondam promptura saporem.
 Ergo inter Cæli, & felicia munera Terræ
 Tot, læti fessos studiis strepitue Forensi
 60 Romulida ut recreent animos, aptentque futuris
 Temporibus, curarum Urbis jam mole premendos
 Rursum, secessere: juvat modo Tuscula quosdam (4)
 Umbra, suburbanis hinc illinc consita silvis;
 Hos at in Albanis, tangit quos Appia, lucis
 65 Delituisse; Lacus geminos prope, Monte sub alto.
 Multus Aricinos quoque fit concursus ad Hortos,
 Collésque, electo quos ditar Cynthia musto.
 Parte alia Prænestinæ qui frigora Rupis,
 Aut placidos tractus Gabiorum, aut arua Labici,
 70 Æquorumque plagas inter, qui rura frequentent
 Própria, sunt multi Procerum. Iudo hic choreisque
 Pervigilant solidas noctes, plausumque theatris
 Densum immane cient in lucem; Sidera donec:
 Occasura, oculis cogant concedere somnum.
 75 At melior quorum sedit sententia menti, (5)
 Herculeum in Tibur mecum venere; Anienos
 Decursus inter, placidissima Palladis inter
 Regna; ubi tranquillum miti sub cardine cælum
 Volvit, & menses semper facit ire salubres.

Ti-

- 80 Tibur ab Argivo positum pro parte colono,
Expulsis Siculis, Siculeti (6) voce retenta,
Quo veterum nunc Castra vocant, quo templo Sibyllæ
Albuneæ Tiburtis adhuc consurgere vulgus
Autumat, antiquis dilectum Tibur, (7) Horatij
85 Exemplo præeuntis, amorem, & vota fecutis.
Hinc tua, Mecenas, surgebant culmina, ripa
Qua lœva præceps Anio desertur; at inde
Quintilii extabant præcelsa cacumina Vari,
Vastum opus; immensæque manent pro teste ruinx.
90 Cernere facundi Tibur glaciale Vopisci
Hinc fuit, & geminos inserto Aniene penates;
Ruta mihi nuper, Statio quondam celebrata.
Cassius (8) hic Brutusque suos de cæde cruentos
Tesserunt Julij gladios; facinus meditati
95 An pulchrum, an turpe, incertum, Tiburte recessu.
Sunt hic Cossinj, sunt hic monumenta Patroni,
Ventidiique mali, Lepidi, vietiique Syphacis:
Et, quæ Palmira tenuit sua regna virago,
Zenobiæ, Plauij, Centronj, ac deinde Rubellij;
100 Pisonum germanorum, Calpurnia quos gens.
Edidit. & Valerij gemini; (9) quem Sirmio primum
Benaci ad ripas clara edidit; alterius mox,
Protulit ad Bxtim quem Bilbilis alia poetam.
Huc olim, fieti cuncta hic dum candida credit
105 Solibus atque undis properabat nigra Lycoris;
Cynhiaque arguti carmen juvenile Propertij,
Rus habuit noto signatum limie Vatis,
Candida qua geminas ostentant culmina turres,
Inque Lacus patulos Anienus decidit humor.
110 Adriaci sed, præ cunctis, stat fama Palatij
Inter disjectas immenso tramite moles.

Quas

- Quas merito non Villarum, sed rudera dicas
 Mutorum expugnatæ urbis; tam vasta ruina est!
 Nos urbe egredios, mediis Septembribus horis,
 115 Huc, Tiburte via, duxerunt eseda mannis.
 Verum, dum Romæ strepitu, fumoque reliquo
 Gestimus; rapit en subito cælumque diemque
 Immensus mandrarum ordo sarraca trahentum,
 Et Tiburtini lapidis sub mole gementum,
 120 Tanta unde in cælum nubes it pulveris atri,
 Quantam non Aquilo Campanis excitat agris.
 Nec mora nec requies faxorum; nam urget in Urbe
 Ædificanda domus quamplurima, & exornanda
 Postibus, & zonis, tiburte & limine multo.
 125 Nocte igitur tetra damnati obvolvimus usque
 Bisquintum ad lapidem, redeunte ubi denique luce,
 A dextera lavaque procul cernuntur in altis
 Collibus Oppidula & Villæ; nam dextera late.
 Ostentat juga Telegoni, sedesque beatas
 130 Ex Albæ tumulis protensas usque Latinum
 In littus. lava cælumque, arvumque Sabinum,
 Eretum, (10) Soracte imicant, & Corniculani
 Montes, Vestinique, & Marsicus Apenninus.
 At postquam grato exceptit nos Villula techo,
 135 Irrequia Urbis curarum mole reposta,
 Non ludo, aut choreis, non plausibus exercemur
 Scenarum; ignari quæ gaudia vana popelli
 Panem, & Circenses tantum sibi poscere docti:
 Verum cum paribus studioque, animoque, domoque,
 140 Versamur sociis; regit agmen primus Aquinas
 Carolus (11) extremam scripteurus ad usque senectam
 Carminaque, & numeris illustria multa solutis.
 Pone (12) venis sancti de nomine dicte Canalis

B

Alme

- Alme Pater fama Italia clarissime tota
 145 Divini laude eloquii, Trinacria proles.
 Hunc sequitur (13) Venetus sincera mente Tebaldus,
 Semper amicorum officiis ex corde paratus;
 Et Romana nimis pergas ni urgere palestra,
 Nobiscum pariter Burgundus (14) Horatius esset,
 150 Eximie qui TE colit, & quem docta Mathefis
 Ornat ita, astrorum occasus, ut norit, & ortus
 Tamquam unguis digitosque suos. Libanoque relicto.
 Hic Syrus, (15) o utinam, mecum Benedictus adesset!
 Quem tibi Linguarum studium, & doctrina Sacrorum
 155 A teneris pene unguiculis fecere sodalem.
 Adforet & custos (16) locupletis Bibliothecæ,
 In qua TE solitum, memini, consumere soles
 Immersum libris, Veterum & pallescere chartis.
 Ut Tua tunc, PRINCEPS, loqueremur gesta vicissim,
 160 Interius TE nosse datum quibus est! tamen absint
 Hi licet; absentum numerum cum fœnore reddunt
 Dilecti (17) Placidus TIBI (18) Baldinusque clientes,
 Pars Gregis hic memoranda TUI, Pastor Gregis ille
 Tiburtis, cum (19) Revilio (20) Besozzius atque,
 165 Docti ambo, sacri duces agminis ambo.
 Hi mecum nunc ad Calij monumenta, Sibyllæ
 Nunc templi e regione, securis monumenta Catulli,
 Est iter ad Flacci qua Villam, præcipitesque
 Unde licet (21) parvos Anienis cernere lapis,
 170 O quem TE memorant, celo dilectæ QUIRINE!
 Hic genus antiqua repetens ab origine, laudat
 Fortia facta Patrum belloque togaque TUORUM.
 Ingenii mox ille TUI tot clara recenset
 Pignora; cui Pietate places, Gravitate, Pudore,
 175 Sollicitudinibus Pastoris, plurimus inde est.

Ast

- Ast ego tunc (desiderium cui fertur inique
 Absentis Domini usque adeo, ut tua semper obserret
 Ante meos oculos, veluti praesentis imago)
 En erit, exclamo, socii, felix erit unquam
 180 Illa dies, cum caelo extollere magna QUIRINT
 Facta queam? meritas illi cum dicere laudes?
 Et Venetos & Romuleos ex ordine possim
 Nomine tam sancto immortales reddere Fastos
 Aeternum? quo, Musa, rapis sed carmine plenum
 185 Me subito? quo, Mecoenas, comitante caterva
 Me Vatum abripies? docti venit umbra Catulli,
 Et Vari, & Flacci, commendatique Vopisci,
 Hos inter lucos assueti errare, Penates
 Antiquos inter. Pastoris nomine cuncti
 190 Arcadii me compellant, CRANEUSQUE BIANOR
 Audio, & absentis jubeor TUA tangere FACTA
 Carminibus; Chorus omnis amat mea carmina vatum
 Quandoquidem; incipio. Responsant omnia Silvae
 Tiburtes; Anio festivo murmure plaudit;
 195 Atque jocosa cavis convallibus asonat Echo.
 Felices umbras, quæ Te videre regressum
 Alcinoi ex Hortis, olim Corcyra beatos
 Quos coluit, Tiburtinis æstate morantem
 Frigoribus, cum Purpureo decorande Galero;
 200 MAGNE QUIRINE, fores; tumidū tanto Hospite flumen
 Immensis currebat aquis: nemus omne superbum
 Tollebat caput in nubes; lætissima cuncta
 Plaudebant sibi: nunc procul, ah quando Urbe moraris,
 Squallei ager, micerent Silvae, sunt flumina lenta.
 205 Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
 Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, QUIRINUM!
 Æquoris Adriaci Regina dedit Tibi cunas;

212 Brixia, Tu modo quam pascis, Tibi pabula primis
 Doctrinarum exulta annis porrexit; in Arni
 210 Mox Urbem dominam concessi; Gallia terris
 Te tulit Italicis exinde; domumque reversi
 Hospitio gavisa Tui quoque Roma: remotos
 Pastor amans Gregis haud dubitas adiisse Pelasgos;
 Purpureos inter Patres ad Limina Petri
 215 Accensusque redi: rapuit Te Brixia rursum
 Pastorem nimium sibi charum, Brixia felix!
 Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
 Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, QUIRINUM!
 Quid memor? ut primis, senior jam mente, sub annis,
 220 Nil Gentis titulos, nil Nomina magna moratus
 Calcaris, Generose Puer, quæ regna Voluptas
 Promittebat; Honor quæ regna; domusque paternæ
 Divitias, ostrum malens mutare Cucullo,
 Nursini Patris (22) exemplo, techoque beatus.
 225 Quæ Pietas, quæ prisca Fides, quæ candida morum
 Integritas; quæ sanctorum custodia Legum,
 Improbus & discendi & inexsaturabilis ardor,
 Abdita Naturæ dum perscrutaris, & inter
 Cælestes animas Patrum, Cælestia tractas?
 230 Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
 Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, QUIRINUM!
 Quid memorem ut senibus Junior datus IPSE regendis,
 Et divinorum sis jussus adesse Magister?
 Expromensque Tuo de Peccatore Bibliothecam
 235 Christi, quam assiduo compleras ante labore,
 Solveris arcanorum obscura oracula Vatum,
 Jessæo Grajoque simul Latioque locutus
 Sermone, atque aliis, veluti si patria lingua
 Una foret Tibi quæque; fores ceu natus in illis?

- 240 Ducite Magnanimum, mea carmina, ducite in Urbem,
Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, **QUIRINUM!**
Ne tamen una ætas Tanto lætata Magistro
Gauderet, sed perpetuis saeculum omne futuris
Temporibus dives fieret, Monumenta **QUIRINI**
- 245 Ingenii æternum victoris tradere chartis
Obtinuere preces populorum & vota peracta.
Ergo immortali donati munere, grates
Reddamus meritas, ac immortale precemur
Auctori Regnum, cœli sedesque beatas,
- 250 Doctores inter populorum, lumina prima
Sydereæque domus, Sanctis de Patribus uni.
Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, **QUIRINUM!**
Docta magis, num larga magis Tu ad extera, **PRINCEPS**
- 255 Plura dedit, scripsit ne? Gregi quæ plurima didis,
Sis præsens, absensve, Tuo, nunc Brixia pandat;
Ait olim est Corcyra suis testata Pelasgis.
Nonne oculus cœco, pes claudio, tutor egenis
Pupillis, ægrisque salus, miseris Pater esse
- 260 Vilus es? immensi quoties lustratus Ovilis
Aerias Alpes es, telqua, mapalia Pastor
Nulla indignatus, nunquam lassatus obire.
Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
Sæpius, ut veniat sic Tibur ab Urbe **QUIRINUM!**
- 265 Templa novis Tu marmoribus suffulta columnis
Centum, restituis, Supremi & Numinis aras
Ædificas, ornasque auro gemmisque; Sepulchrum
Ursino Tu constituis gratissimus ultro
Pontifici; Venetos Tu digeris ordine Fastos
- 270 Sedibus in Marci Romanis, Purpura quorum
Scripta, **QUIRINE**, mihi, (23) Tu præstantissima Juſsa.

Ro-

- Romulex factus vix Praes Bibliothecæ
Pontificum, thesauro illam prædivite adauges
Librorum, comites TECUM quos Itala vidit
- 275 Non tantum Terra assiduos, sed Gallia quondam
Ipsa, sed æquoreis a flutibus undique cincta
Corcyra, ex undis quos ereptosque procellis,
Tam Tigris dilectos, quam pignora chara parenti,
Regia dextra tamen TUA publica munera fecit.
- 280 Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem,
Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, QUIRINUM!
Artibus egregiis natus studiisque fovendis,
His aperis commune domi Virtutis asylum;
Provehis hæc, cultuque novo producis. Ephremi
- 285 Assyrii nuper vos Sancta Volumina testor,
Reddita luce nova, cura & cumulata QUIRINI.
Agmina TE doctorum hominum circum undiq;sistut,
Præsidium quibus es, decus, & spes certa laborum.
Ducite Magnanimum mea carmina, ducite in Urbem;
- 290 Sæpius ut veniat sic Tibur ab Urbe, QUIRINUM!
Omnia TE Romam revocant. TUA Purpura; Marci
Ornatæ Sedes; TE Præside Bibliotheca
Pontificum: & felices postquam exegerit annos
Ultimam in ætatem Clemens, suprema Tiara.
- 295 Auguror! evenient: populorum haud irrita vota.
Carmina jam cessent mea: sponte redibit in Urbem,
Magnanimus, viset sic Tibur ab Urbe, QUIRINUS.
Hæc Tiburtino canerem dum Colle Bianor
Pastor ab Arcadia, absensis solatia, PRINCEPS,
- 300 Quæsivi usque Tui; Vivens, mihi Numine dextro,
Excepto quod non simul essem, extera latus.

Eⁿ P^r P^r Ω Σ O.

J O-

• II •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. II. TIBURTINA

A D

M A R C U M
FUSCARENUM

Equitem & Senatorem Amplissimum , Venetæ
Reipublicæ Historicum , Cæsareum
Oratorem Emeritum ,

E T A D

CLEMENTEM XII.

PONTIFICEM MAXIMUM

ROMAM DESIGNATUM

ANNO SALUTIS CICIDCC XXXVI.

M E N S E O C T O B R I .

Edita est Venetiis An. 1738. in Libro , cui titulus : *Raccolta di*
Opuscoli scientifici &c. Tomo Decimoottavo in 12. Appresso
Simone Occhi.

MARCO FUSCARENO¹⁷
EQUITI
VENETO SENATORI AMPLISSIMO
A D
CLEMENTEM XII.
P. M.
PRO PATRIA REPUB. S. C. ORATORI DESIGNATO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU SACERDOS

E T I P A T T E I N :

HADRIACÆ Gentis Strips Inclyta , magna senatus
Pars idem Veneti , Patres totidem prope Reges
Quem Leuctri instituunt , Romanorū æmula quondam
Corda ; reis alto jactatis Anchora , MARCE ,
5 Præsidium ac Portus , quoties facundia caussas
Orandas TUæ suscepit ; quo vindice nodi
Permulti , magnique secantur ; Patria rursum
Quem jubet augustis annalibus abdita rerum
Gestarum æternum victuiis tradere chartis ,
10 Civiles Curas super urbe remitte parumper ,
Mique adhibe acturo grates , si fas tamen , aurem :
Non Tu (1) corpus eras sine pectore ; sed Tibi formam
Et sapere , & fari dignum Sapiente bonoque ;
C Di-

- Divitias dederunt superi , simul atque fruendi
 15 Artem: Majores , qui Classibus imperitarunt,
 Insignesque domique forisque , labor numerare,
 FUSCARENE , (2) Tuos; Altini littora postquam
 Æmula Bajanis villis (genus unde priorum
 FUSCARENORUM priscis clarescere seclis
 20 Dictum)miserunt Venetæ grande hos Decus Urbi.
 Tu tamen & Proavos , & quæ non fecimus ipsi
 Vix ea nostra putas Sapiens: calcaria tantum
 Vittutique adhibens MAJORUM exempla TUORUM
 Sectandæ ulterius , semper mage in ardua tendis .
 25 Maximaque æquali cum vertice Gloria surgat
 Scribentis facienda , gerentis commemoranda ;
 Impiger IPSE biceps festinas scandere culmen .
 Nam , quæ Vindobonæ gesisti , Cæfaris aula est
 Mirata , ac miratur adhuc , dum publica tractas
 30 Munera ; Principum amicitia que graves , male farta
 Gratia quos inter , glitcentis lemna belli
 Dum procul a patriis curas avertere terris
 Providus; atque caves , ne quid Respublica damni
 Percipiat TUA; dum vario Bellona tumultu
 35 Concurrit Europam ; dum motibus omnia miscet.
 Spissum Opus , occultisque dolis mille , atqne periclis
 Mixtum , tractandumque manu lota atque sagaci ;
 Non secus ac , cineri si vestigare dololo
 Suppositos velles ignes , nec turpiter uri.
 40 Hinc Veneto , infensa atma inter , Pax usque Leoni
 Summa fuit , medianique viam tutissimus hostes
 Inter utrosque tenens ivit , fera bella moratus.
 Per TE , MARCE , quies Patiæ , Populisque peracta
 Est igitur . Decus hoc ævi , quod sera loquatur
 45 Posteritas; rerum quando monimenta TUARUM
 In

- In Fastis signata leget, vivisque notata
 Marmoribus, per quæ nova lux ac vita redire
 Post mortem Ducibus Magnis Solet ac Generosis,
 Nec tamen idcirco, quia Fastis commemoranda
 50 A teneris meditatus eras illustria facta,
 Scribere præterea Clarorum gesta Virorum,
 Digerere & Sancti pariter Consulta Senatus;
 Thracibus horrendas Claves, & foedera Regum
 Cum Venetis æquata: mari, terraque repoltas
 55 Quæsitas Gentes; diti commercia cultu
 Thesauris cumulata; & apertis ocia portis.
 Novimus, ad nostras cum Te tulit impetus artes,
 Ingenii fecunda Tui quæ flumina currant.
 Quam bene Tu decoras Pattum Decreta, Tuis quæ
 60 Tollendas humeris laudes Patriæ imposuere!
 Scilicet est opera pretium cognoscere, quales
 Ædituos habeat Belli spectata domique
 Virtus, Historico tantum tradenda merenti.
 Ergo maëste animis, Græcorum implere Catervas,
 65 Et Romanorum properes, imitatus utrosque
 Eloquio & calamo dives simul; optima quando
 Scribendi Tibi sufficit Sapientia fontes,
 Scribendi recte sapere est nam fontis origo.
 Est magnis signata(3) Viris, per quam, orbita, curtis;
 70 Bembo iter ingresso primum, cursumque parante,
 Hanc Maurocenus terit: ante Sabbelicus ingens:
 Hanc Justiniani gemini, Dolionque, Paruta,
 Atque alii; Post quos nuperimus ordine palmæ
 Isthac magnus equos flexisti interritus Ipse.
 75 Excipis hos modo, MARCE, TUIS Vestigia servans:
 Hinc Tibi tantus amor Musarum; Hinc pectore toto
 Accipis Ipse fovesque Artes, quas quisque Senator,

- Quasque velint apicis summi condiscere Reges.
 Hinc Antenorei tantum TIBI fama Lycei
 80 Et curæ & cordi est, quantum curat pia mater,
 Sedula vel nutrix pueros, quos educat ultro.
 Et quoties illic fato demessus acerbo
 Doctorum est aliquis; cathedras, ac pulpita circum
 Ambiat in vacuum venturus plurimus orbem
 85 Usque licet; meritos inter meritissimus usque
 Eximiusque tamen fir, TE Hortatore, Magister.
 Vulpius, (4) hinc, nuper Graci pariterque Latini
 Eloquii appositus studiis Præses, Pacavinas,
 Judicia eliciente Patrum TE, implevit Athenas.
 90 Vulpius ille mihi fraterni Antonius arcto
 Sanguinis officio junctus; cui plurima laurus,
 Vivacesque hederæ semper florente corymbo,
 Rhetori, & egregio Vati sacra tempora cingunt.
 Cujus pro meritis quamvis ego debita laudum
 95 Præmia persoluisse veter, genitoribus isdem
 Progenitus, mea laus proprio ne sordeat ore,
 Cum me tam prope contingat, tamen arbiter iste
 Invitum sua judicia exaltare Senatus
 Tam sapiens me, MARCE, Patrum modo denique cogit.
 100 Quas, TIBI, quas, tali grates pro munere reddam?
 Non, Vatum in morem, si centum poscere Voces,
 Centum ora incipiam, benefacta æquare canendo
 Vel TUA, MARCE, queam; nedū, quæ munera sanctum
 Patrum istud mique atque in eis (5) donavit habere
 105 Concilium, meritis cantando laudibus ornam.
 Ergo, quod supereft, descendam in vota, precesque:
 Solvendoque impar, decoctus ne ære alieno
 Opprimar, ad partes immensa æraria Cœli
 Voce vocans, orabo, præs ut sit mihi Numen,

- 110 Protinus atque vices cumulatas fænore reddat.
 Numen, Divinum Numen, quod sidera quamvis
 Fulgentisque globus Lunæ, juga & aurea Solis
 Inter inaccesias Superum Sedes latitanti
 Circùident utcumq; domum) tamen omnia compleas,
 115 Terrasque tractusque maris, Cœlumque profundum;
 Extra anni solisque vias quod cuncta tueris;
 O cui res hominum curæ; nutu Imperiorum
 Cujus stantque ruuntque vices; nec vincere fas est,
 Comminuisse simul decresti, aut perdere contra,
 120 Cum statuisse velis; Veneta si cœrula ponti
 Regna Urbi, murorum instar, circumdate quondam
 Vilum est, Hadriacis Reginam & ponere in undis;
 Si majestatem Imperii producere ad usque
 Auroram, & Gangem; Venetorum jura, Senatus
 125 Æmula Romani si vivere longius illo (6)
 Jussisti; Italiæque unum succurrere rebus
 Priseæ Libertatis adhuc; terræque matispue
 Bella inter, conjuratos & perdere Reges, ,
 Exeruisse tamen caput immersabile semper;
 130 Da, Pater, innumeris firmamentur ut omnia Sæclis:
 Perpetuoque virens renoveretur, & aurea surgat
 Ætas; Sint Venetæ propria hæc tua munera Genti,
 Religio in primis, qua immensum Splendet, avita,
 Eximie qua Te colit, & qua, lucis in auras,
 135 Obstetricie velut, primum fuit edita; cunas
 Quæ dedit; atque illi Cœlestis pocula Laetiæ,
 Dum crescit, tantum, quo nunc se extollit, in ævum,
 Solares vincat radios mage Splendida vultu.
 Hanc colat, hanc foveat docilis stabilisque juventus;
 140 Hanc referat sceleris pura, & simul integra Virtus,
 Moribus antiquis Veteres imitata Catones.

Ma-

- Majorum laudes, præclara & facta parentum
 Sic relegat; gressus sic per vestigia ducat
 Pone sequens, ut pesque pede premat, atq; Vitum Vir.
- 145 At gravior quorum canis inlpergitur attas,
 Conscripti, consultingo pariterque sedendo,
 Romanum in morem, vincant. Hinc Thracia Luna
 Non, rapuit quæcumque, vomat modo; sed minor Orbē.
 Ostendat terris decrecentem, usque supremum ad
- 150 Interitum; Sestonque iterum Clases & Abydon,
 Et Byzantinas rurium cum mœnibus arcet
 Obtineant Veneti, ducente Leone, Cohortes.
 Et Cypron, & Syriis proscissa ligonibus arva,
 Quæque Palestinis Syrophœnix accola terris
- 155 Ingemit indigno, Turcarum oppresa, Tyranno.
 Bethlemias Cunas, nascentis Numinis Ortus
 Quæ gremio excepero suo, Solymæque Sepulchrum
 Divinū, heu nimium canibus data præda cruentis.
 Augor! Evenient! Votis reus ipse, solutum
- 160 Non, Sanctam Senior vel Idumen adire recusem.
 Interea, nova Sæcla, suis dum, currite, fusis
 Perpetuo dicant concordes fœdere Parcæ;
 Et fegetum, & pecoris semper sit fertilis annus,
 Palladia & certent Bacchi cum munere dona;
- 165 Laudetur simili facunda puerpera prole;
 Denique Fortuna plenus Vos rivus inauret.
 TEQUE adeo, Collegatum qui es, MARCE, TUORUM
 Grande Decus, TE fortunet sic Numen amicum,
 Magnanimo ut quæcumque agitas sub pectori, cuncta
- 170 Dextra cadant, Votorum nec minimum ferat aura!
 Venturum jam pridem omnis TE Roma vocamus.
 Jamdudum omne Forū TE expectat & omne Tribunal,
 Nec discedentis Mocenici (7) clade dolentes

In-

- 175 Insolabiliter, tantam deponere curam,
Quæ nunc nos coquit & versat sub pectore fixa,
Possumus, æquali nisi forte Vicarius illi
Protinus advenias, votorum oh summa meorum!
Nempe hic perpetuus, (8) Livj Scriptoris ab ævo,
Mos fuit Historicis; invilere Romula coram

180 Mœnia, Terrarum quo totus convenit Orbis.
Hic Sacros possis ritus, pariterque Profanos
Edidicisse omnes populorum; omnem veterisque
Imperii majestatem de semisepultis
Vestigare tamen cæmentis atque ruinis.

185 Hic, exesa licet, venerabilis Amphitheatri
Perstat adhuc moles, & Agrippæ Pantheon extat.
Plurima Templorum, & Thermarum rudera vivunt.
Immensi Duætus operis stant denique aquarum.
Cumque viis, Arcus, statuæque, sepulchra, columnæ.

190 Sed magnum Novitas inierunt atque Vetus
Certamen, certæ non cedere. Et utraque magnis
Judicibus, lite ardentî, sua jura tueretur.
Ergo adsis, ac de ambabus tuasplendida, MARCE,
Feceris arbitria; Expectant nam talia dudum.

195 Nostra Antenoreum quamvis infantia Cælum
Hauserit, Euganeumque ador usurpaverit olim;
Romæ nutriti mihi contigit, atque doceri;
Adiecere bonæ paullo plus artis Athenæ,
Dura nec emovere loco me tempora grato.

200 Jam quartus decimo propior conjungitur annus,
Quo Corradinus (9) me cœpit habere suorum
In numero, jussitque sui vestigia gressus
Pone sequi; imparibus licet ipse relinquenter orsis
Proh quantum, longo sibi proximus intervallo!

205 Ingenium quis namque Viri, quis passibus æquis
Do-

- Doctrinam comitetur? Eat, quocumque vocarit?
 Seu linguam causis acuit, seu civica jura
 Respondere parat, seu prisca tempora laudis
 Digerit, & Patriæ curat succurrere rebus.
- Unde illum merito jamdudum coccina lœna
 Vestiit, & sequitur comitum longissimus Ordo;
 Hic me, priscarum per tot discrimina rerum,
 In latitans rursus Latium contendere jussit.
 Quis Latio Antiquo fuerit status, edere Libris.
- Quos ego, MARCE, Viri properans non mollia jussa,
 Exitum ad extremum jam pene utcumque petegi.
 Scilicet ille prior Fastos docuisse Latinos
 Nos voluit: Mox, Setinis quæ gloria tertis,
 Exposuit, Patriæ non immemor, ac Pater idem.
- Proxima Circæa decoravit Littora terræ,
 Dives inaccessos ubi Solis filia lucos
 Assiduo resonans cantu noctuque diuque
 Uffit odoratam nocturna in lumina cedrum.
 Dicta deinde mihi sunt Spissi Litoris Antium,
- Et Norbanorum pereuntum fortia Facta.
 Per tria mox domitæ Romanis Sacra Velitrae,
 Dardanique Coræ, post hæc monimenta verusta.
 Lanuum exceptit; mox Ardea cum Laurento.
 Duximus & tenuem Tiberina per Ostia lintrem;
- Albani rerum domini Romæ emula corda
 Exornati etiam; Nemoralis Arixia post hos,
 Excelsa & juga Telegoni; dein Algida rura,
 Prænestinarum celebrata & Templa Sororum.
 Cinctus dicta mihi, Junonis & arva Sabinæ;
- Nunc tandem extremo jam jam sub fine laborum
 Vela traho, & terris festino advertere proram.
 Tiburis Argci, (10) quo limite nostra Sabinos

Di.

- Distinguit Regio populos, monumenta secutus
 Tiburis Argei, quod me tantum juvat unum,
 240 Quantum non indorum aurum, Peruvinaquæ gaza,
 Non amplum Elysium, Alcinoj aut pomaria Regis,
 Fortunatorum nemorum sedesve beatæ.
 Nusquam plus tepeant hienes, vel gratior aura
 Lenias aut rabiem Canis, aut momenta Leonis.
 245 Palladis hic Cererisque & amici regna Lycei,
 Pomonaque simul, cunctarum & copia rerum,
 Nobilibus lactant rivis quam Aniena fluenta,
 Quam fovet, & semper mitissimus educat aer:
 Utilis hic capiti & stomacho, fluit utilis alvo;
 250 Hic lassas reficit vires, hic fessa novare
 Membra celer, penitusque omnes depellere morbos,
 Hic potuit magnos olim allexisse Quirites,
 Ut Tiburte solo tot tamque excelsa pararent
 Culmina Villarum Græcis, longeque petitis
 255 Marmoribus: quarum, velut ossa relicta Sepulchris,
 Rudera, testantur, fuerint qua mole Colossi.
 Temperies eadem Sapientum nunc quoque Cœtus
 Congregat ex Urbe eductos Octobribus horis.
 Hos recreat resicitque, novisque laboribus aptat.
 260 Ut juvat antiqua recubare sub ilice ramis
 Hospitium patulis præbentibus! Ut juvat inter
 Palladii nemoris, Zephyris motantibus, umbras,
 Carpere iter, parili circum stipante Corona!
 Nil ego contulerim Sapienti Sanus amico,
 265 Qui mentis secreta suæ mihi promat: in aurem
 Cujus & arcanam mea condam sensa vicissim.
 Sermo oritur, non de villis domibusque alienis:
 Nec, male nec ne lyram pulset citharamve Bathyllus;
 Non, quot amatores canos habet atra Lycoris,

- 270 Munera quos misere, quos pernox alea nudat.
 Nec quæcumq; agitat brutum pecus atque repandum;
 Circes infecti succis, Ithacensis Ulissei
 Remigium vitiosum, & opes consumere nati.
 Sed num divitiis homines, virtute beati
 275 Num mage sint? Veræ quænam sit semita Vitæ?
 Vitatu quidnam melius sit, quidve petitu?
 Responsare cupidinibus, contemnere honores;
 Nil consciere sibi, nulla palleſcere culpa;
 Res gerere, & Patriæ prodesse, & civibus, ipsum
 280 Quod Jovis attingit solium, longeque futura
 Tempora prospicere, & turpem cavisse senectam.
 Interim aquæ comites ripis labuntur ab altis
 Fit via vi; pronus trepidat cum murmure rivus;
 Arboribusque queruntur aves passim insidentes.
 285 Hinc & oves pastæ, properantque in tecta capellæ,
 Agricolæque boves inverso vomere: vesper
 Inque locum Phœbi nitido procedit Olympo;
 Admonet & seræ pariter decidere nocti.
 O noctes cœnæque deum, conviva solutus
 290 Legibus insanis quibus assider; & generosi
 Seu lenis potius, prout vult, sibi pocula poscit!
 Hæc eadem dilecta mihi Tiburtia rura
 Suffecere animos, ut TE sermone pedestri
 Nunc, MARCE, interpellarem quod tempore lœvo
 295 Ne fuat o utinam? Verum dexter mihi fac sis!
 Hadriaco donec soluens TUA littore puppis
 TE Magnum Oratorem exponat præpete cursu
 Romulidum in terras; velocibus effeda mannis
 TE statuant Urbi; mihi longum ubi denique detur
 300 Et majestatem venerari, & amore fovere.

J. O.

*** III ***

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. III. TIBURTINA
A D

ANGELUM MARIAM

TITULI S. MARCI

S.R.E. BIBLIOTHECARIUM
CARDIN. QUIRINUM

BRIXIENSEM ANTISTITEM

Cum e gravissimo morbo convaluisset

ANNO SALUTIS CIDIICCCXXXVII.

MENSE OCTOBR. I.

Edita est Brixiae Anno Sal. 1738. apud Joannem-Mariam Rizzardi
in fol. & iterum ac tertio ibidem in Libro, cui Titulus: *Corona di
Componimenti Poetici &c. in Lode dell' Emo Signor Cardinale
ANGELO MARIA QUERINI &c. raccolti da D. Angelo
Zanardelli Professore di Rettorica, tra gli Arcadi
Filastrio &c. & Seorsim Sæpius.*

29

ANGELO MARIÆ QUIRINO

S. R. E.
CARDINALI BIBLIOTHECARIO

*BRIXIENSI ANTISTITI
VIGILANTISSIMO*

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

S O T E R I A (1)

HUMANIS semper guadens illudere rebus,
Quam facimus Fortuna deam, cæloque locamus,
Ut nuper summo Stantem me (1) Vertice in imum
Est conata Rotæ revolubilis abdere fundum!
5 Dum Tiburtinis in collibus Autumnales
Securus luces agito, vallatus amica
Charorum turba, mecum monumenta repostis
Addita quæ terris vestigat prisca Latinis.
Verum est? an nimium male creditur usque timori?
10 Verum est? præcipiti quod nuncia fama volatu
Huc ex Urbe ruens resonavit triste & acutum?
TE, Rerum, TE, Grande Decus Columenq; mearum,
Magne QUIRINE, mori jam jam? Ah, TE, qui potior Pars
Nostræ animæ es, morti si vis maturior urget,

15 Si

- 15 Si rapit, heu subito, frustra pars altera resto:
 Dimidiis quid enim in terris, mancisque morer cur?
 Instat si fatum Tibi triste; supremam etiam horam
 Impendere mihi, me tecum auferre necesse est.
 Ibitus, o Pater, o Princeps, simul ibimus; ambos
- 20 Involuet turboque, Ducem comitemque paratum.
 Perfida non ego Sacra menta ex impetu dixi
 Actus amoris. Utramque dies trahet una ruinam,
 Miris namque modis nostrum consentit utrumque
 Sidus, & aequales ambobus temperat horas.
- 25 Hæc ego compressis moesto sub pectora labris
 Dum queror, & vulnus celando, totus in hoc sum;
 Quæ præclara (3) Tua est operata insignia Virtus?
 Horrida quantumvis lethi facies; tamen ipse
 Impavidus venienti, atque imperterritus, illi
- 30 Occurris; prohibesque dolentes undique luctus,
 Dedeceut ut magnum, importunas atque TUORUM
 Amandas longe lacrymas: hinc funus amico
 Lumine conspiciens (quod raro his, ædepol, unctus
 Temporibus, vel Nestorea facit ille Senecta
- 35 Jam gravis, & depontanus, centesima messis
 Quem pellit, quartusque nepos jam cedere cogit.)
 Tu tamen appropertans vicinum funus amico
 Lumine conspiciens virtutis propositum urges
 Calcatum constanter iter, dum meta propinquat.
- 40 Et quamvis media florens ætate, querelis
 Haud tamen aggredieris Parcas, quod Stamina nerint
 Heu! Tibi longa parum, cornicibus indulgentes
 Sexula, & antiquis tercentum quercubus annos.
 Numinis at patiens, quidquid suprema voluntas
- 45 De TE constituat, promptissimus excipis. Unum
 Velle Tuumque Deique facis; nec fletoris usquam.

Pau-

- Pauperum amor , teneris TECUM qui creverat usque ab
 Unguiculis , grandis jam , jamque & maximus , idem
 Claudere jussus erat spatha , & quæ credita Vitæ
 50 Extrema (4) Heredes monumentum ne sequeretur ,
 Non fuit hoc curæ ; Misericordia sed cura mederi
 Una QUIRINE , TIBI ; Tabulisque novissima Verba.
 Gratulor hæredem , Lectus meritissimus unus
 Est Deus ipse TIBI , latitans sub paupere quoque .
 55 Mox alacris , terrestri omni sic pulvere terso ,
 Cælestem in Patriam Divina Viatica sumis .
 Supremam ad Luctam , ceu athleta paratus , inungi
 Sacro ultro hinc Oleo poscis , scribisque Sepulchro
 IPSE Tuo jam jam insculpendum lugubre carmen .
 60 Quo mihi nunc forres , bello queis vivida virtus ?
 Illorum quisnam constanti lumine mortem
 Te magis aspergit ? certe TIBI cedere visa est ,
 Atque referre pedem exertamque recondere falcem .
 Vota valent . Superi fleuntur , membraque vites
 65 Protinus arripuere , medentum & provida cura
 Multa juvat : populisque redonatum esse QUIRINUM
 Candida fama refert , tota & circum volat Urbe .
 Nec se continuit Portis ; sed ad usque Catilli (s)
 Mænia , lata volat ; cunctis & Plaudite dixit .
 70 Nos , quibus unum opus , ut tam Sanctæ clausula vitæ
 Prosequeretur , erat , meritis a laudibus , iicti
 Fulminea veluti flamma , tetro omnia luctu
 Et misero implentes questu ; *redivivus* , ut , *adstat*
 Audimus , pendet nobis vita unde , QUIRINUS ;
 75 Quas dedimus grates , Superis quæ thura benignis ?
 Pectore quæ ex imo surgentia gaudia vultus
 Ostendit ? quot *Io Pater* adgeminavimus ? & quot
 Euge QUIRINE , vales valeas euge , *Optime Princeps* ,
 80 Plau-

- 80 Plaudite Palladii colles; plaudentibus Echo
Aflonet: ipse Anien festivis turgidus undis
Euge QUIRINE, Vales: valeas, vivasque beatus!
Affiduo ingeminet plausu: tam dulce volucres
Ore melos repeatant, circum Tiburtia rivis
85 Mobilibus semper pomaria getmine lata.
Tum veluti ex alto ezepti, circum undique pontum
Exhorremus adhuc; ipsumque in littore portum
Fluctibus instabilem ferti, trentis trepidat mens.
90 Heu cedit in quemquam tantu scelus? Heu TUA nobis
Pene simul TECUM solatia rapta, QUIRINE?
Quis coletet Musas? honos & quis Numinis Aris?
Virtutis quis præbetet cultoribus umbras?
O Patrii indigetes Superi; Tu Diaque Veri
Numinis Alma patens in primis, nomine cuius
95 Insignem placuit nos compellare QUIRINUM,
Hunc saltē everso longum succurrere Sæclo
Ne prohibete Virum: jamdudum Regia Cæli
Invideat licet, & meritis cumulare coronis
Gestiat; ah reliquis tanta haud jaætura ruinis
100 Accedat cumulus; nimium nimiumque scelesti
Pænatum dedimus. Sata lata bouisque labores
In stipulam arentem vertit nunc Sirius atdot;
Et modo perpetuis puttuete in gramine nimbis:
Agricolafque boves curvi sub pondere aratri
105 Inficit atra lues, & funete mersat acerbo.
Armorum sonitusque, & quæ curvantur in enses
Affidue falces, æternis horrida bella
Suffecere odiis; postquam Discordia tetra
Chtisticolas potuit furiis incendere mentes,
110 Et consanguineos violata in fædera reges
Impulit, humano & maculavit cuncta cruento.

- Vidimus undantes, ruptis fornacibus, ignes,
 Flammorumque globos, liquefactaque Volvere Saxa
 Parthenopen; qua Nola jugo vicina Vesovo
 115 Elysii speciem præ se tulit ante beati.
 Odrysius jam jamque minax instare Tyrannus
 Dicitur, & nostris sic cladibus insultare,
 Nil purer ut factum, Thraci nisi milite Portas
 Romuleas frangat, media & stet Luna Suburra.
 120 Vos tamen, o Superi⁽⁶⁾; Cælestis Claviger, inquam,
 Qui Vaticano componere Mausolæo.
 Vos Marci Gemini, Venetæ cui publica cura
 Gentis; Romulea præfulgens, Tuque, tiara,
 Vos Abdon, Sennenque, precor, Philastrius, Ephrem,
 125 Cælestesque Alii, incolumem servate QUIRINUM!
 Si vestrum Decus ille; novas si cernitis Aras,
 Munifica si Templa manu; Monumenta vetusto
 Semisepulta situ quondam squallentia, si nunc
 Marmoribus decorata novis, fulgentiaque auro
 130 Vestra nitent; miseris ah conservate Parentem!
 Hæc ego dum assiduus, contento poplite, vota
 Ore animoque simul repeto, Superosque fatigo;
 Post medium noctem, cum sunt insomnia vera,
 Qua Tiburtinæ consurgunt templa Sibyllæ,
 135 Intonuit lœvum. Vifum discedere cælum.
 Fulgentes mieuere faces, & conscius æther
 Oraci; vox clara meas hæc fertur ad aures:
 Ponite corde metus; Vives peragetque QUIRINUS
 Munifice in seram fortissimus usque senectam,
 140 Cbara Deo Soboles, & Numinis argumentum
 Cuncta supercilio mortalia facta Movensis.
 Huic Vaticanam Superum Rex anuuit Aulam.
 Ferrea tunc Ætas cedet. Gens Aurea Mundo

34

Jos. Röcchi VULPII S. J.

*Surget, Terrarum Hoc moderamina summa tenente.*145 *Dixit, & insolita cunctos dulcedine latos**Reddidit eventus animos spes certa futuri.**Evenient! quis enim cælum, quis, dicere falsum**Audeat? Optatis properent o tempora Rebus!*

J O-

♦ IIII ♦

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA. III. TIBURTINA
A D
D O M I N I C U M
TIT. S. BERNARDI AD THERMAS
S. R. E.
C A R D I N . P A S S I O N Æ U M
P O N T I F I C I A R U M B R E V I U M L I T T E R A R U M
A S C R E T I S
P R Ä S T A N T I S S I M U M
A N N O S A L U T I S C I D I CC XXXVIII.
M E N S E O C T O B R I.

E 2

37

D O M I N I C O
P A S S I O N A E O
S. R. E.
C A R D I N A L I A M P L I S S I M O
P O N T I F I C I A R U M B R E V I U M L I T T E R A R U M
A S E C R E T I S
P R Ä S T A N T I S S I M O

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
S O C I E T A T I S J E S U

Q UAMVIS Oceano Ganges, Nilusque, Nigrisque,
Euphrates, Tamesis, Tagus, Argentique fluenta,
Danubius, Padus, & Tiberis, celeberrimi & Amnes
Innumeri, magnis de fontibus, & mæandris
Grandia dona ferant immensæ munus aquæ;
Non tamen idcirco cessant decurrere Rivi
Exigui laticis, sine nomine: non tamen illos
Reipuit Oceanus vel parva tributa ferentes:
Sed gremio capit usque suo; communibus undis
5 Permiscerque, paterque velut communis, adoptat.
Cur Te igitur, vasti licet æquoris instar, adire
Qualiacumque ferens Tibi, PASSIONÆ, (i) tributa,
Aut Rivi aut scatebræ in morem mea Epistola cesseret?
Assuesti a teneris (scimus) generosus Avitæ

15 No-

- 15 Nobilitatis Honos; sub pectore volvere magna;
Ardua quæque sequi jam tum; spectare Suprema;
Spernere humum pennis fugientibus; alta volatu
Magnanimo petiisse. Recondita Pallas EPHEBO
Doctrinarum arcana Tisi quæcumque reclusit.
- 20 TE CLEMENTINI Suspexit Roma LYCEI
GRANDE DECUS Divinorum Decreta Sophorum
Enodantem, atque ingenii simul eloquiique
Egregii specimen præbentem; mille paratum
In Pugnas, densa circum plaudente Corona,
Eventura Tibi, quæ successere, precata,
Nec mora: Romanæ, Tu Publica Munia tractas,
Aulai in medio, prima vernante juventa.
Non TE Roma capit, non ipsa Oenotria; summis
Legatum sed de rebus festinat ad altos
- 25 Mittere TE Helvetios CLEMENTIS Maxima cura,
Experti & gnavaum atque Cato; tum grata locutum
Principibus placuisse Viris (quæ haud ultima laus est.)
Continuo excelsas implesti CESARIS aures,
Vindobonam jussus properate, & adesse Supremis
30 Consiliis Regum bellique domique movendis.
Difficilis proh quantum artis, summique pericli
Plenum Opus! incesti occultos tamen IPSE per ignes
Illesusque catusque, viz Sapientia qua Dux
Monstrabat cineris calles cavisse dolosi.
- 35 Pectore TE toto CLEMENS, TE CAROLUS ultro
Acceptit. Mire placuisti gratus utrique.
Ergo Magnorum tantum Conviva Vitorum,
Et Collega simul cultorque, & cultus ab illis,
Stipatusque, velut magnis folet amnibus esse
- 40 Oceanus; tamen haud tenues contemnere rivos
Confueristi; illimes, & puri gurgitis undas,
- 45 Dum-

- Dummodo dona ferant. Cyrrhæ Pindique liquores,
 Quos *Puer* haustisti, Tibi pocula grata perenni
 Præbuerunt Studio. Phæbum, Phæbique sotores
 50 Dilectas *Tecum* duxti ante omnia Musas.
 Hinc Venusinarum (1) Legum præcepta secuto
 Res tractanda Tibi est delecta potenter; & altum,
 Eugenii Laudes sunt Principis, Argumentum
 Decursum Stadio ingenti feliciter; æque
 55 Invicto Duce laudato, quam Cæsare dignum
 Auditore. Tuæ tanta est facundia lingua!
 Dignum Opus & cedro quod consignetur & auro,
 Seraque Posteruas simul immortale perennet.
 Hoc fuit, exceptum Magni Genitoris ab ulnis,
 60 Sedula ceu nutrix, quod fovit *VULPIA* Cura, (3)
 Et Pexum, Nitidum, bene curata cute splendens,
 Bisque Antenoreo Comino edente recusum
 Prodiit, ingeniorum in publica commoda factum.
 Scilicet est operæ precium, secernere, multum
 65 Sudata, & multis vigilata laboribus, annos
 Inque novem compresla domi TUA pignora Mentis
 Cui dederis vulganda, mali, ne mobilis horæ
 Puncto, Opus Annorum pessumdes crimine præli.
 Offenduntur enim, quibus est equus, & pater, & res,
 70 Et scombris tunicas amendant, atque cucullos
 Dant piperi, libtos male culos, pagina curta
 Quos ob avaritiam spatiis concludit inquis,
 Nigraque chartarum fæx excipit, atque elementa
 Componunt fugientia; quorum sphalmata mille
 75 Deturpant vultus, laniarque immensa cicatrix.
 Suffeni, Vari, Prodocti, Prodociisque,
 Absente hæc domino, aut stertente, Venena propincent
 Vilia festanti tunicato scruta pupello;

Non

- Non TIBI, tam emuncta naris, limetque minutæ,
80 Paucis qui offendit maculis, incuria fudit
Quas, humana parum cavit naturave, possit.
Qui Parisiacos Stephanos sectare, Cramulos,
Turnebos, Junctas, Plantinos, atque Jolitos,
Qui Gryphios, Elzevirios qui, Manuciosque;
85 Nec nisi selectæ dignaris pondere chartæ.
Non quod ames phaleras rantium, vulcusque decoros
Librorum, vel froute rubra, vel margine lata
Deletere, quod intus inest securus omittens;
Sed quia vis puro de fonte haurire fluentes
90 Priscorum latices & opes; corruptaque limo,
Quisquiliisque Operarum odisti flumina adire.
Hoc studium semper properasti parvus & amplius,
Dum complere libri vis Munus Apolline dignum,
Inque Quirinali suprema jure locandam
95 Sede paras ditem, perraram BIBLIOTHECAM, (4)
Undique collectam, surgente a Sole ad eum, quo
Vespertino teper regio, septemque Triones
Obliquus qua prospectat, longinquus & alget;
Quoque propinqua nimis regio calet Africa, Mauro
100 Perfusa Oceano. Linguarum hinc copia tanta est
Membranis intus positis TIBI parta; Babelis
Quanta in Turre fuit, postquam Discordia tetra
Unius labii prius e sermone Gigantas
Mille peregrinis voces variare loquelis
105 Edocuit, cunctis scindens commercia terris.
Maxima pars tamen est Grajo Latioque loquentum
Librorum eloquio; quorum, ceu ad Templâ Sacerdos
Musarum, Phæbique adytis lectissimus IPSE
Semper ades, quando a teneris penetralia Lingue
110 Intimaque, & veneres penitus patuere repositæ
Egre-

- Egregie Tibi, sermones (5) edoēte utriusque;
 Scilicet & Latia & simul exemplaria Græca
 Nocturna versare manu, veriare diurna,
 Hoc Tibi delicium, hoc studiū, atq; hoc deniq; mellii est.
 115 Dimissis isthic curis civilibus Urbis,
 Atque Orbis pariter cessas, vulgoque remotus
 Te involuis (6) virtute Tua, latitasque beatus.
 Prima VALENTINI, (7) lateri qui fidus Achates
 Usque Tuo visus, postquam regressus in Urbem es,
 120 Cura fuit quondam hæc, Collisque a Vimine(8) dicti,
 Diocletianarum (9) Thermarum ubi mænia surgunt,
 Relliquiæque, piis opus immortale catervis
 Christicolarum extructum; ubi CLARÆ VALLIS Alumni
 BERNARDI PATRIS exemplo gratissima Cælo
 125 Carmina Sacra canunt noctuque diuque, remoti
 Longe æstu & curis Urbis, Populoque Quiritum.
 Risit enim Tibi præter cunctos Angulus ille,
 Urbanis fessus curis, quo tendere posses,
 Et latitare simul, simul & Tibi vivere, Romæ
 130 Quòd, strepitu & fumo procul, abdita quærrere veri
 Versandis Veterum libris, requieque benigna
 Ducere Sollicitæ jucunda oblivia Vita,
 BERNARDI PATRIS exemplo; cujus Tibi cultus,
 Cujus amor primis tantum conceptus ab annis,
 135 Crevit in immensum, postquam pia vota Clientis
 Implevisse sui Divus solet Optimus ultro.
 Inde, igitur, Rubri Titulum Nomenque Galeri
 BERNARDI, AD THERMAS, optasti dicier: inde
 Sumta Tibi GREGIS est FULIENSIS Provida Cura.
 140 Nec tantum in CLARA Romanum VALLE frequenter
 Secessum; at charos alio quoque vistere Alumnos
 Mos Tibi, cumque illis, liquida est, cessare, voluptas.

Testis adest , nivibus candens , Soracte , (10) Sabinis ,

Hospite cum tanto visum est gestire , geluque

145 Expediit Silvas oneratas ; inque latebris

Te Magni quondam SILVESTRI accepit , ut illi

Successoreim olim Romana in Sede locandum .

Ausonias quamquam IPSE nives interritus ambis ,

Germanas Scythicasque pati tot lustra suetus .

150 Nonne mihi nuper narrabas , per juga summa

Scandere Te solitum nivibus contecta vel ipso

Sextili mense ? & Nonis , quibus area quondam

Prodigo ingenti , candore obducta nivali ,

Exquiliis MAGNAE descripsit templa PARENTI

155 Quo sacranda situ , fervente Leone per æstus

Summos , immensis ardente caloribus Urbe ;

Illis , narrabas , Nonis , Te Clastra Piorum

Culminibus Germanorum latitantia summis ,

Per medias adiisse nives , quas plurima cælo

160 Tempestas horrenda ingens properabat ab alto

Mittere , ceu , cum Italus contristat Aquarius annum .

O PATER , O PRINCEPS , per quanta pericula vectum ,

Aerias toties Alpes & tesqua ferarum . . . .

Emensum , Scythicas toties passumque pruinias ,

165 Fessumque accipimus ! tandemque videmus in Urbem

Te rursum rerum Dominam rediisse t capessis

Magna quidem , primis sed jam Tibi debita ab annis

Præmia longorum tandem collata laborum .

Ante diu , quo nunc fulges , quæ neverat ostrum ,

170 Nebit olorinæ Triplicis Tibi Regna Tiaræ ,

Sublimemque feret Te cuncta per ardua Virtus .

FLAMINIA (11) interea reducem gratatur , apertis

SEMPRONIQUE FORUM occurrit Tibi Patria Portis ;

Sedibus & convulsa suis Provincia , vultus

- 175 Longis optatos Votis venerarier ambit.
 Sed Patria in primis, titulos quæ Gentis avitos,
 Splendores & opum, primas quæ denique cunas
 Prisca dedit Tibi, & absente est fraudata tot annos,
 Quæ desideriis sic icta fidelibus, istum.
- 180 Approparet diem, sibi quo jam redderis, ursit,
 Gaudia summa capie. Populo gratissima namque
 It subito ipsa dies, quam præfens ore serenas;
 Et meliore nitent, ceu Verni, lampade Soles.
 At, quamquam variis exultet vocibus æther,
- 185 Vicini refluens quibus afflontat unda Metauri
 Plaudentis; concors tamen est vox Civibus una,
 Qua TE non cessant PATRIÆ ingeminare PARENTEM.
 Læta Tuos quoque Tiburtes, ea fama Clientes
 Nos, inquam, retigit, qui absentis damna triumphi,
- 190 Qua potè, pensamus, parvo & sermone PATRONUM
 Te alloquimur, majore tuba si non datur uti.
 Nam, quamvis pridem me compellare Poetam
 PARRHASII NEMORIS Custos, atque Arcades omnes
 Annuerint; CRANEUS soleamque audire BIANOR. (12)
- 195 Pastorum blandis tamen haud ego vocibus aurem
 Credulus applicui; cum nec TE PRINCIPÆ digna
 Dicere, nec Magno valeam cantare QUIRINO
 Carmina: Sed senis pedibus me claudere versum
 Delectar sermone mero, Musaque pedestri,
- 200 Eximii ritu Vatis præeuntis Horatj; (13)
 Cujus non alta splendescit Epistola cura
 Plurima; Mæcenas cui non tantum Optimus olim,
 Ipse sed AVGVSTVS Scribenti adsurgere visus,
 Atque queri, ad se ejus quod Epistola nulla veniret.
- 205 Quod mihi pene idem, tenui licet atque pusillo,
 Tamque infra censum mihi Præceptoris Horatj (13)

- Contigit; esse aliquem Magnus namque ipse QUIRINUS,
 Me FUSCARENUS putat Optimus esse. quibus TE,
 Ambitione relegata, fac jungere possim,
- 210 PASSIONÆ. TIBI Romanum gratuler Ostrum
 Interea, sine, fraternis concentibus usus. (14)
 Quaque ille Euganeis nuper de collibus, atque
 Fontibus est Aponi TECUM gratatus amice,
 De Tiburtinis eadem hæc ego montibus, atque
- 215 Simbriviis (15), fluit unde Anien, de Fontibus, uno
 Ote animoque canam; fraterno & munere fungar.
 Grandia gesisti, PRINCEPS; TE grande coronat
 Nunc Decus. At fortunatum TE dicere nulla
 Sorte queam, Merita exequant si lance coronam.
- 220 Purpureos, igitur, Patres, Sanctumque Senatum,
 Gratufor, ornatos Collega, Purpura honorem
 Cui desert debetque simul, non mi nova rerum
 Surrexit facies, Verum expectata tot annis,
 Tot votis sperata meis; certo omine, Vatis
- 225 Instar, visa mihi, mihi præconcepcta dies hæc
 Affulsi tandem, qua Præmia digna tulisti.
 Grator & ipse mihi: nam TE Majore Patrono
 Uti posse datur. Gratorque ante omnia Musis,
 Artibus atque Bonis, cunctisque colentibus illas,
- 230 TE Mæcenatem sortitas sede locatum
 Augusta, nec FARNESIUS BEMBISVE Minorem,
 Atque aliis paribus centum, qui mente manuque
 Cellæ & munifica præstabant aurea Sæcla.
 Denique TE Magnis auctum, Majora merentem
- 235 Semper, dum memini; Statuendum Sede suprema
 Conrido, & non vanus Yates auguror, olim.

♦ V ♦

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. V. TIBURTINA

A D

J O S E P H U M

M A R I A M

H E R C U L A N U M

P R A E S U L E M I N R O M A N A A U L A

A M P L I S S I M U M ,

E U M D E M Q U E V I R U M O M N I S C I E N T I A

C L A R I S S I M U M

A N N O S A L U T I S C I C I D C C X L .

M E N S E O C T O B R I .

JOSEPHO MARIÆ
HERCULANO
VIRO DOCTISSIMO,
AC POETÆ EXIMIO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU SACERDOS

F E L I C I T A T E M.

HERCULEA (1) de Gente licet, Divine Poeta,
Sis genitus, Praclarus Avis, & census equestrem
Summam nummorum, Patriæ ditissimus inter
Cives IPSE TUE, Violaque ornatus, & Ostrum
5 Romanum toties meritus; me nil tamen horum
Ut TE. Suspiceremve, Tibive Clientulus essem,
Impulit: ad populum phaleras, fucataque namque
Confuevi bona cum plausu dimittere prudens.
Sed TUA mens (2) excelsa, TUA & sapientia cunctis
10 Artibus, ac studiis ornata, imbuta, madensque,
Effusisque foras in Publica commoda rivis,
Fluminibusque, assueta suos ditare Sodales:
Præcipueque lyra gaudens, fidibusque canoris
Etruscos complexa modos, quos Phæbus amaret
15 Ipse suos dici, pariter Phæbique soiores,
VIRGINIS (3) INTACTÆ, seu Primos concinis ortus,
Conceptusque sacros sine labe, aut cum modularis
Jef-

Jesæa umbratos cæli (4) Sulamite Triumphos :
 Tale Tuum nobis Carmen , Divine Poeta,
 20 Quale sopor fessis in gramine, quale per æstum
 Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo.
 Quid quod ab æthereis postquam descendere regnis
 In terras rursum placitum Tibi; tum pede fausto
 Terrarum tractus omnes, maria omnia lustras,
 25 Antipodasque ipsos (5) duodena in nomina didis?
 Perspicua brevitate Opus, & terum novitate,
 Quod semel impressum manet alta mente repositum.
 Nec tantum lemota locis, præsentia nobis
 Adducis veluti ; sed & olim tempora prisca,
 30 Mirandum ! revocas, quoties de semisepultis
 Ruderibus Grajas Romanasque ordine moles
 Vestigas; quaque arte refers & imagine forme
 Inferuisse caput visæ inter sidera quondam.
 Hinc Tusci, Jonii, hinc Dores Tibi & ipsa Corinthus,
 35 Vitrujque manus centum ingeniosa figuris,
 Circini (6) ut in triplici cunctas comprehendis hiata
 Mensuras(digitis appendit ceu tribus Orbem
 Terrarum Deus) haud renuunt submittere fasces
 Felix, qui falsis nunquam deceptus, ab ipso
 40 Te Puero (7) constans semper bona vera securus
 Altius humanis caput extuleris, neque inani
 Ambitione vagum Vento lo Gloria curru
 Te rapuit; neque Te rumores ante Salutem
 Ponentem, ceu Turba solet, miseravimus umquam.
 45 Virtutis Veræ at Custos, rigidusque Satelles
 Fumum, & Opus, strepitumq; Urbis perfæpe paternis
 Commutans tectis, Picentes providus oras
 Accesti. Sena excepit, mox Pergula culta,
 Dorica & Hadriacis obnoxia fluctibus Ancon,
 Cum-

- 50 Cumque Novo (8) tua Parma Foro, quo prima juvēta
Ducta Tibi, Gentisque Tuꝝ Titulique Decusque.
Illic assidui Comites Phœbusque Novemque,
Posthabitis Delo ac Pindo atque Helicone, Sorores
Divini hæserunt traſti dulcedine cantus.
- 55 Te tamen ad Dominam rerum contendere Romam,
Urbani (9) Arcadiæ Pastores obtinuere.
Te INFOECUNDORUM (fœcunda at pectora) COETUS,
Illis Grande Decus, Lux præsidiumque futurum.
Sæpe per Autumnos hilarasti Tuscula rura,
- 60 Tibuttesque Tibi Verni patuere recellus;
Teque Anienicolæ exultarunt Hospite Nymphæ.
Hæ dulcis memores citharæ Tua Carmina rursum
Expectant; quæ, priscæ olim ceu Oracula Sibyllæ,
Albuneum propter Templum, immortalia facrent.
- 65 Ergo adsis; veteremque Tuum solatus amicum,
Impositus mannis nos, Dulcis Amice, revise.

G

JO-

*** VI ***

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA VI. TIBURTINA
AD COMITEM*

ALPHONSUM
ALDRIGHETTUM
PATAVINUM

Virum Patricium, ac Poetam Egregium

D E

CLARISSIMI AC CELEBERRIMI VIRI

A L V A R I
C I E N F U E G O S
EX EADEM SOCIETATE
CARDINALIS AMPLISSIMI
ROMANA PURPURA

EDITA EST ROMÆ ANNO SALUTIS CICIDCCXXL
MENSE SEPTEMBRIS, &c.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
SOCIETATIS JESU

D E

A L V A R O
C I E N F U E G O S
C A R D I N A L I

EPISTOLA VI TIBURTINA

A D C O M I T E M

A L P H O N S U M
A L D R I G H E T T U M

POSTQUAM viētrices Aquilas in barbara Cæsar
Regna tulit, domuitque feros semperque rebelles
Odrysia late Populos felicibus armis,
Forria facta Patrum, præclara Exempla secutus
5 Magnanimi Genitoris, Avum molimina complens,
Cornibus unde minot defecit Thracia Luna,
Anguineas consciissa comas laniataque fœdos
Cæca supersticio traxit de vulnere rictus:
At Pia Relligio, subversis undique Templis,
10 Arque prophanorum titulis, sua signa, suumque
Protulit Imperium, justum quacumque Triumphum
Cæfareis invecta rotis ex hostibus egit:
Ibat cœrulea in puppi, qua maximus undis
Danubius Pater effusis sese æquoris instar

Di-

- Nympha olim, nunc tantum vox tenuissima, CÆSAR
 VICTOR! IO! repetit, quoties exercitus omnis,
 VICTOR! IO! CÆSAR, dixit, nemora avia longe
 50 Pulsa sonant, fremituque feræ tremuere, silentque;
 Notaque non audent inquirere pascua; quamvis
 Cæca fames stimulet prædas agitare repostas.
 Interea Cæsar Victoribus armaque & ostro.
 Suffusas vestes, capitis gestamina multo
 55 Circumtexta auro, baccata monilia, inaures,
 Et quoicumque Afix molles gestare fuerunt
 Femineos populi ornatus, dum prælia miscent,
 Donat habere viris sua munera: proque labore,
 Et virtute, refert donatus præmia miles.
 60 Sed qui vim belli cursantes undique primi
 Sustinuere Duces; quorum victoria parta est
 Consilioque, manuque; novis decorantur, avitos
 Quicis cumulent titulos; magnis & honoribus auctos,
 Illos imperio Cæsar bellique domique
 65 Addicit rerum summæ, sanctumque Senatum
 Adlegit; illorum magnis suffragia rebus
 Consiliisque adhibet: meta hæc optata laborum est.
 Jamque propinquabant terræ; cum sidera toto
 Incipiunt cælo tenebris fulgere subortis.
 70 Et jam Phæbus equos pelagi demerserat undis,
 Transtra per, & remos, prosternitur undique miles,
 Et cantu lassus, venasque inflatus Jaccho,
 Accipit, & toto proflat de peccore somnum.
 Flumina magna silent, &, qui ferit æthera, clamor
 75 Nauticus; & pictæ volucres; & cuncta per omnes
 Sparsa silent, & fessa jacent animalia terras.
 Præcipue dutis mortalibus aspera somnus

Cura-

- Curarum mulcens, totos complectitur artus.
 Vix ducunt pauci lentissima brachia nautæ,
 80 Impelluntque rates; nam lenis euntibus Eurus
     Adspirat, tacitoque viæ fert impete classem.
     At Cæsar nullam potis est in pectora noctem
     Accipere; ingentes curas sed corde volutans,
     Atque huc, atque illuc stratorum murice fertur.
 85 Nec somnum faciunt pretiosa aulæa, nec auto
     Stragula contexto vestis, nec byssina lina.
     Æstuat infelix; quamvis huc Victor ab oris
     Odrysii, latè rotum tremefecerit Orbem;
     Tutaque Marte suo per patria flumina currat;
 90 Et Vigiles innixi hastis, & scuta tenentes,
     Excubias agitent circum tentoria Regis.
     O quoties, felix, dixit, qui patria rura
     Urbe procul coluit, nec Martis nomina novit,
     Nec fora; nec tanto curat mea plena tumultu
 95 Sceptra! Sed ut pecudes patvo conclusit ovili;
     Non avide coenatus, aquæ vel margine in ipso,
     Sub dio, vel certe humilis sub culmine testi,
     O placidos somnos palea porrectus in horna
     Accipit, & nulla turbatur imagine rerum.
 100 Dicite, Pierides, Regum quibus intima nota,
     Dicite, Cæsareum pectus quæ cura momordit,
     Quæ potuit tanto mentem versare tumultu?
     Munera magna quidem Ducibus Te Cæsare digna
     Hesterna jam luce dabas (secum hæc Ipse volutat
 105 Carolus) hinc a Te nemo indonatus abivit.
     Credo equidem. Sed pacis habent quæ præmia fidi
     Antiqui comites, cella quos Urbe Viennæ
     Liquisti, expertus toties laterique fideles,
     Consilioque pios, excelsa & mente potentes

- 110 Rebus in angustis? quos omnes eminet inter
 ALVARUS (1) in primis fidus comes. ALVARUS ille
 Cui CENTUM, cui mille IGNES dant nomina; cuius
 Clarescit Decus Hesperis, clarescit Eois
 Litoribus, quacumque diem sol intulit Orbi.
- 115 Quæ virtus, & quanta Viro sapientia, quantus
 Semper amor nostræ per aperta pericula Gentis?
 Lojolidum sed Sancta tenent *Hunc Castra*, nec ullis
 Flectitur a titulis; nec flecti posse putandum est.
 Talia versabat recolens, dubiusque manebat.
- 120 Olli opportuna adfuit, exhibuitque videndam
 Se Dea (2) Mnemosyne, rerum fidissima Custos
 Laparum, vigilant cui centum lumina, totos
 Circumplexa artus: annosa volumina feco
 Semisepulta situ, rapidique e temporis ore
- 125 Eruta vi multa, latus ornant ordine longo;
 Qualis Niliacæ custos datus, Arge, puellæ
 Centeno fueras insignis lumine: donec
 Inque suam mutavit avem te Regia Juno;
 Proque oculis pictæ retulit spectacula caudæ:
- 130 Aut qualis gemino consurgens vertice Janus
 Idque, quod a tergo, simul alpicit, idque, quod ante est.
 Talem Mnemolyne sese obtulit: it comes illi
 Justitia: hanc tacito sequitur Prudentia passu.
 Justitiæ armatur gladio manus altera; lances
- 135 Ex æquo pariles tenet altera; cæque velo
 Desuper imposito facies nil aspicit usquam.
 Est speculo insignis Prudentia, notaque serpens
 Assider, ingentes spiras per colla volutans.
 Agnovit Cæsar velamina nota Dearum,
- 140 Quas inter comites solitus noctuque diuque
 Consilia, & rerum molem didisse: priorque

H

Dum

- Dum cupit affari Divas; illum occupat ultro
Mnemosyne, & roleo prior ipsa hæc ore locuta est:
O Decus Europæ atque Asia Timor; inclyta Divum.
- 145 Cura: O Austriadum spes una & maxima Gentis,
CAROLE, Threjcio(3) repetens huc Victor ab hoste
Quam bene festivos victori a milite plausus
Respusis, & vigili versas sub pectori curam,
Quæ nunc Te coquit; insomnem quæ ducere noctem
- 150 Te jubet! expendis(ni mens mihi læva) quibusnam
Muneribus titulisque Virum Tua Castra securum
Virtute eximium decores. Comes ALVARUS hic est,
Affidue lateri visus comes, ALVARUS ille,
Centenis præclara micant cui nomina Flammis.
- 155 Hic Ille est, Cæsar, (tempus remeare peractum
Nunc juvet, Hic ille est, puerum quem maxima virtus
Excepit gremio; qua plurimus Astur arenis
Callaicus mixtum fudit aurum divite vena.
Hesperta in media(4) Regio est antiqua potensque,
- 160 Magna armis, præclara viris, atque ubere glebae
Felix; quam nunquam fœdavit barbara falso
Maura superstitio cultu, ritu profano.
Hic Illum vidi Juvenem non arma tenentem,
Militiae decus, majorum exempla securum,
- 165 Optate; huic Mater quamvis, atque huic Pater adsit,
Qui stirpem antiquam generoso a Sanguine Regum
Rite trahunt; serventque licer longa atria ceras
Tot proavum, titulisque micent sua stemmata mille.
Unus hic è paucis, quos spectans æquus amavit
- 170 Juppiter, amotis confestim seria ludis
Quætere: Musarum teneris & Sacra sub annis
Excolere, & rerum scrutari abscondita multo
Conatu, ingenioque pari, assiduoque labore

Cæpit

- Cœpit, & occultas cunctarum discere causas.
 175 Hinc illum Uranie secum ad cœlestia duxit
 Sidera, nec tantum docuit, quali ardeat igne
 Phœbus; quid terris portendant astra; quid omnes
 Componat rerum formas; primordia Mundi
 Quæ fuerint olim; quis erit vel denique finis?
 180 Quidnam sint rerum species, Simulacraque ab ipsis
 Emissa; ut nostros feriant semperque laceant
 Sensus, multimoda ceu falsus imagine Proteus:
 Perque fores veluti ingressæ, ludantque, meentque,
 Ac remeent; animamque ipsa inter Somnia turbent.
 185 Nec tantum docuit quæsisse indagine multæ
 Naturam semper fugientem; at maxima qualis
 Spernit humum, soleisque suum regina volucrum,
 Obtutu ferit impavido, radiisque coruscum
 Os conteinplatur; tanta est in lumine virtus.
 190 Sic Juvenis, Diva Uranie comitante, relictis
 Terrarumque Polique viis, super arduus astra
 Evectus, Numen petiit: cum Numine in ipso
 Constituit: obtutuque Deum imperterritus hausit.
 Una sit ut Ternæ, cecinit, Natura Figuræ,
 195 Atque eadem Patrisque simul Natiqæ & Amoris
 Æterni; ut Vocab maneat discordia concors.
 Principiumque Pater sit Nati; Filius Illi
 Æqualis licet extiterit, Parquè omne per ævum:
 Mutuus ut Patris, ac Nati Conspectus Amorem
 200 Producat, quamvis nusquam sit Spiritus Illis
 Posteriorve minorve loco, de Numine Numen
 Cum sit; & æquævum, Omnipotēs, & in omnibus Unū.
 Hinc cecinit Patri qui vis Fæcunda Perennis
 Adsit, quamquam Unum potuit progignere Natum;
 205 Utque Indeficiens maneat Facundia; quamvis

H 2

Hæc

- Hæc eadem Verbo genuit non amplius Uno.
 Ut Dolear Deus, inde canit, Tranquillaque servet
 Pectora: qui celeres subito accendatur in Iras,
 Nescius irasci: vel qui moveatur, ubique
- 210 Terrarumque Marisque Vias Cælique Meatus
 Majestate replens: ut Terras Ipse gubernet
 Nullius auxilio; Tribus & sine corpore tantam
 Suspedit molem Digitis, Par omnibus Unus.
ALVARUS hæc (5) penitas ausus penetrare latebras,
- 215 Arcanæque Dei (mirum!) penetralia Mantis
 Vestigare. Virum, sua quod Mysteria velo
 Nudaret, facili comitata est sæpe querela
 Relligio. Sed enim hæc tanto prope lumine donat,
 Quanto Cælestes Animi, vincisque soluti
- 220 Corporis, admissi Patriæ intra limina, cernunt.
 Hæc Salmantino docuit Divina Lyceo,
 Quo, Græce quondam, dudum migrasti Athenæ:
 Hæc ab Divini Doctoris pendulus ore
 Excepitque, Tagum limo quicumque beatum
- 225 Aurifero babit; & Sacros qui flumine magno
 Guadianam, Duerumq; bibunt; & quisquis Iberum;
 Teque tot Heroum celebratum carmine Bætin;
 Cantaber, & geminis veniens Balearibus; ingens
 Celtiber; extremis & Gadibus usque profecti.
- 230 Quin etiam, seri noscent ut cuncta Minotes;
 Illaque nulla dies memori detergeret ævo,
 Semper victuris hæc tradidit omnia chartis;
 Sacra virque Tibi, Cæsar. quo Nomine munus
 Inscriptis, foret ut Decus Immortale, suique
- 235 Perpetuum simul & Monumentum & Pignus Amoris.
 Nec tantum ingenio est Heros Divina secutus.
 Ast paribus studiis coluit. Quam dius in Illo

Pe-

- Peccore fervert amor! fallacibus illita fucis
 Ut sprevit! quamquam ad cælum rumore secundo
 240 Maxima pars hominum, decepta cupidine falso,
 Hæc feret; absque his nec quamquam puteret esse beatū.
 Quæ pietas? quæ Prisca Fides? quæ candida morum
 Integritas? ut Lojolidum sua nomina Castris
 A teneris dedit? ut sanctas patronus, ad unguem,
 245 Servavit Leges incorruptissimus omnes,
 Virtutis Veræ Custos rigidusque satelles?
 Illum etiam ex umbra Solii Regnator Iberi
 CAROLUS (ingenti, Cæsar, quem nomine reddis)
 In Solem traxit, curas partitus, & omnem
 250 Regnorum molem secum; frustraque dolentem,
 Multa reluctantem, media consistere in aula
 Jussit, ut erecto dignosceret ardua vultu;
 Consilioque Patres, & Regem mente juvaret.
 Hunc Tu difficiili mox tempore, CAROLE, sumis
 255 Affiduum lateri comitem, semperque fidelem,
 Tractandasque Illi toties committis habenas
 Imperii, & Te etiam pateris moderetur ut ipsum.
 Est Regio (6)Hesperiaæ lateri conjuncta; renascens
 Oceano Phœbus primo quam Sole vaporat;
 260 Terra antiqua potens armis, nunc subdita Regis
 Magnanimi imperio; Latium cui LUSIA nomen
 Inditum ab antiquis: nostri dixere Minores
 GALLORUM PORTUM: Oceani cui plurima paret
 Insula; Fortuna plenus quam rivus inaurat.
 265 Hæc latè imperium, super & Garamantas, & Indos,
 Protulit; ad Gangis ripas, cunabula ad usque
 Autoræ; ad terras latitantes, atque coruscis
 Solis inaccessas radiis, sine nomine terras.
 Urbs hic consurgit quondam patientis Ulyssei.

Ege-

- 270 Egregius Labor Auctoris de nomine dicta.
Et quæ quinque sibi muro circumdedir arces:
Quæ gaudet Portu, properant quo mille carinæ,
Littore ab occiduo reduces, & Littore Eoo,
Portantes aurum, & peregrinæ munera gazzæ.
- 275 ALVARUS hanc a Te missus Legatus in Urbem
Ter venit, magnis de rebus; Terque vicissim
Hinc rediit; Pacis bellique negocia postquam
Composuit, Regisque pii, simul & tua, Cæsar,
Successu tanto, quantum nec tempora cuiquam,
- 280 Nec rerum Augustæ moles sperare dedissent.
Quid memorem extemos ut viserit inde Britannos?
Eventuque pari, atque animo, sibi tradita profus
Clauerit? Ut vestræ tandem modo redditus Aulæ,
Fulgeat, ut flamas inter nova Luna Minores?
- 285 Hæc Dea. Cui contra Cæsar perpaucæ reponit.
Non Virgo, nova Mi facies inopinave rerum
Surgit. Quin vigil hæc eadem mecum ipse volutans
Angebæ; Reperire Viro qui præmia tanto
Digna satis possem. Lauros non ille, sequaces
- 290 Aut hederas, cupit, insculpta sub imagine duci;
Nec clarum titulis nomen tolerabit aviris,
Augeri; Aut curat peregrinæ munera gazzæ;
Non regere Imperio Populos; Nec quidquid honorum
Egrecie meritis donant pro munere Reges.
- 295 Cuncta quidem meruit. Dives virtute sed una,
Hanc solam meritis vult respondere laborum.
Olli subridens Prudentia, Desine, dixit,
Ulterius curis animum vexare; Mihique
Præmia digna Viro detur decernere pondus.
- 300 Mecum erit iste labor. Tu tantum, Maxime Cæsar,
Purpureos inter Patres, Sanctumque Senatum

- Pastoris summi, numeretur ut ALVARUS, opta.
 Hoc pete pro meritis. Et nuncius ocyor aura
 Ad septem-geminas jubeas hinc advolet Arces;
 305 Hoc Tibi qui munus Magno a Clemente reposcat.
 Cæsar ad hæc. Tu digna quidem Virtute suprema
 Præmia, Diva, mones: Sed qui flectetur, ut illa
 Accipiat; Sacroque Caput fulgere Galero
 Sustineat? Si tanta viro latuissæ cupido est. (res
 310 Huic Themis: Haud mirū. Namq; Heros omnis hono-
 Contempsit meritos, est deditgnatus avitos.
 Ast honor, umbra velut fugienti e corpore missa,
 Persequitur fugientem ultro, fugit ipse sequentem.
 Imperio cogat Pastor Romanus. Onus jam
 315 Impositum capiet; Nec detrectabit honorem.
 Annuit his Cæsar dictis. Vixque alta Viennæ
 Mænia, & Augustæ vix limina contigit Aulæ,
 Tantaque festivo excepta est Victoria plausu;
 Jam superum sacris parta pro pace peractis:
 320 Continuo adfæse claris genitoribus Hermin
 Ex Aura & cursu genitum, qui præpete mannos
 Antevolet cursu, & ventos qui vincat avitos,
 Advocat. Huic Summi Pastoris protinus Aulam
 Imperator, accedat. Breviterque affatur euntem.
 325 Vade, age; & ut Portas Romanæ intraveris Urbis,
 Et pro me Summo libaveris oscula Parri;
 Hæc illi referes. Felicia Cæfatis Arma,
 Magne Pater, Thracas late fudere. Cruentos
 Thracia jam vultus ostentat Luna: rebellem
 330 Pannoniam Cæsar vestro nunc subdit Ovili.
 Quod dignum tantis meritis pro munere poscit;
 Unum orat. Simul ipse novis augere Senatum
 Constituēs Patribus; Decus his velis addere magnum

Lo.

- Lojolidum de Gente Virum, cui Maxima Virtus,
335 Cui Pietas, cui cana Fides, Sapientia, mentem
Confilio excelsam exornant; Comes ALVARUS hic est,
Cæfareo lateri fidus Comes: ALVARUS ille,
Cui CENTUM, cui mille IGNES dant nomina; cujus
Clarescit Decus Hesperiis, clarescit Eois
340 Litoribus, quacumque diem sol intulit Orbi.
Legibus hic propriis tali prohibetur honore.
Tu tamen imperio Meritum Pater Optime, cuges.
Cæsaris hoc vorum est. Hoc alta mente reposum.
Nec mora præcipiti cursu fert Nuncius Hermes
345 Augsti mandata. Novas cui littera voces
Sufficit, & missi Romanam nuper in Aulam
Centum Oratores eadem omnes dona precantur.
Maximus at Clemens, arcano multa volutans
Pectore, multa movens; tandem hæc responsa reponit;
350 Haud ignota mihi Augsti sunt maxima facta:
Threicias illum ferro fudisse phalangas:
Tot fortis Urbes Fidei sub signa receptas:
Et quæcumque pio Cæsar conamine movit:
Quæ fortunavit superum Pater atque Hominum Rex
355 Auspicio Auxilioque suo, & felicibus ausis.
Sed qui pro meritis Sacro decorare Galero
Invitum potero? Si detrectavit honorem
ALVARUS hunc toties genibus minor, & prece supplex?
Olli ingens animus, virtus cui sufficit una;
360 Quem latuisse juvat; cui non mortalia curæ
Præmia, cælestis sed tantum meta laborum est.
Adde, quod egregium Sociorum fulget in Ostro
Par mihi; Sanctum quamvis hoc legibus olim
Lojolidum præclara Cohors, & jura verarent.
365 Solvimus has, licet ingenti cum scenore, Leges;
Dum

- Dum Ptolemaicum (7) Caput insignivimus Ostro
 Nuper , & addidimus consorte in honore (8) Salernū ,
 Dotibus Egrediis Ambos ; Virtutibus Ambos
 Conspicuos ; Sedisque Petri coram hostibus Ambos
- 370 Et certare Pates , & respondere paratos.
 Bis tamen est soluisse satis . Nec plura locutus
 Augusto hæc eadem Clemens responsa remittit .
 Cælarex sed fixa manet sententia Menti ,
 Obtentu & nullo , precibus neque flestitur ullis .
- 375 Clementi interea , nocturna dum prece Numen
 In sua Vota vocat , Caluni lacrymique fatigat ,
 Et Petri Navim sevis Aquilonibus aëtam ,
 Una Euris Caurisque ruentibus impete multo ,
 Commendat Superum curæ ; Syrtelque latentes
- 380 Ut caveat , Scopulos , Orat , devitet acutos
 Ipse regens Clavum ; cælesti luce coruscans
 Rellgio affluit ; qualis post nubila cerni
 Mille (9) solet variis distincta coloribus Iris .
 Protinus & dubiæ tulit hæc solatia menti .
- 385 Magne Pater , totum sanctis qui legibus Orbem ,
 Imperioque regis ; nostrum , quem poscit , Alumnum
 Cæsar , ne timeas sacro decorare Galero ,
 Et Pates inter summi accensere Senatus .
 Hic Vir , Hic est , Clemens , cui nostri maxima cura est ;
- 390 Consilioque meos fines qui protulit , usque
 Threicite ad latebras inimicaque cornua Lunæ .
 O Tibi qualis erit , rebus quantusque gerendis !
 Ut trepidis animum , dubiis dabit Ipse levani !
 Teque , Tuamq; Ratem auxilio quantum Ipse juvabit !
- 395 Ergo age , quod moneo , mihi jam , Pater Optime , præsta .
 Sum Pia Rellgio , Vestræ Decus omne Tiatæ :
 Proque Viti meritis in Me , adnumeratier opto

- Illum Purpureis Patribus. Tu Vota secundes;
 His subito dictis Pater Optimus annuit ulti;
 400 Teque tot evectum meritis, frustraque dolentem,
 Multa reluctantem, Romano vestit Ostro,
ALVARE. Quis plausus, festivaque gaudia dicat
 Totius Europæ? rata, Cæsar Maxime, Vota
 Longa vides; Tecumque omnis Germania gaudet,
 405 Holpitium Herois tanti. Tu Patria Cive
 Hesperia eximio exultas: ast Itala Tellus
 Romanam breviter venturum sperat in oram,
 Aspectura palam, quem dudum fama celebrat.
 Nec tantum Populi plausus vocesque sequuntur
 410 Magnanimum Nomen: verum ipsi ad sidera jactant
 Pyrenes (10) juga celsa, & nubifer Apenninus,
ALVARE. Teque vocant, simul & Tua Facta propagant.
 Najades ipsæ etiam pelagi quacumque per undas
 Incedunt, Tibi rite novos gratantur Honores.
 415 Audiit hæc Siculo (11) Polypheus ab usq; Pachyno.
 Audierunt rauci strepitantia saxa Pelori.
 Excepere Tuum Nomen Trinacia longe
 Littora; quicis veluti mens sit divina futuri,
 Lætitiae manifesta suæ Tibi signa dedere,
 420 Pastoremque suum læta Te voce salutant.
 Undantes flamas non illis Aetna diebus
 Evomuit; tutas immani a vortice naves,
 Nautis infestum nomen, misique Charybdis.
 Scylla, quibus fæcum ventrem est succincta, latratu
 425 Conticuere Canes, nec Doris amara Sicanis
 Fluëtibus, o Arethusa, tuas immiscuit undas.
 Sis bonus o felixque tuis; nec despice nostram
 Nunc Tibi plaudentem, quamvis sit rustica, Musam.
 Ast circum caput has hederas, sine, serpere, Vatum,
 430 Viætrices ornant sacra dum Tibi tempora lauti.

* .VII. *

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA .VII. TIBURTINA
A D
P. JO. BAPTISTAM
S P I N U L A M[•]
EX EADEM SOCIETATE
ROMANÆ PROVINCIÆ
P R Æ P O S I T U M
ANNO SALUTIS C I D I C C X V I I L
Ex Persona juvenis Præceptorio Muneri
initiandi.

Prodiit Liburni Anno eodem.

69

P. JO. BAPTISTÆ
SPINULÆ
PROVINCIALI
PRÆPOSITO SUO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
S. P. D.

QUAMVIS arbitriis parere quibusque coactus
Esse satis norim ; nec detrectare supremis
Impositum jussis munus fas mi esse docendi,
Seu vacuis Ulubris, plena sive ipse Suburra
5 Jusseris impubes ferula terrere minaci;
Pauca tamen permitte mihi de sorte Locorum
Dicere, queis Romana dedit Provincia nomen;
Imperiis quando illa Tuis nutuque reguntur
Tam Sancte, Magnumque vocant Te jure Parentem.
Si mihi fors igitur, vultu blandite sereno,
Ut legerem Ludi sedem concedere velles;
Quæ mihi præ reliquis sit vila beatior oris:
Non ego Romanis me præcepisse Palæstris
Continuo peterem, jubeas; licet omnibus illæ
15 Majestate locis præfint, me nominis umbra
Non trahit; at Romæ fumum strepitusque cavere
Jamdudum didici : suberunt nam plurima Romæ
Quæ

- Quæ nomen pensent incommoda. Quis puerorum
 Plusquam centenam sanus sibi poscere turbam
 20 Formandam poscat? Romani & jura Lycei
 Externis mage dura quibuslibet optet inire?
 Quis gravius cælum, siccata dum Sirius agros,
 Quis tot conclusas animas, ceu carcere in uno,
 Immensumque ferar, velut in fornace, calorem?
 25 Adde, quod e Ludi vix exis limine, cum jam
 Inter discipulos numeraris; legibus isdem
 Obstrictus, pueris modo tu quas ipse ferebas;
 Romanis etiam Ludis est longior annus:
 Dumque datur reliquis, studiorum posse solutis
 30 Fœnore, per campos & prata impune vagari;
 Romanis non prata virent non rura Magistris;
 Infesto sed nola sono pulsata cathedras
 Ascendisse jubet totis Septembribus horis.
 Quin etiam Octobres (miserum!) ur venere Calendæ,
 35 Haud cessat, tardas ultra contendere Nonas.
 Absit Roma igitur, qua sit dignissimus alter.
 Proxima Romanis Senensis jura Palestrae
 Poscere forte putas cautum me: sed neque Senis
 Cur vellem Pueris Præceptor dicier, audi.
 40 Urbs est docta satis, nimiumque oppleta severis
 Judicibus. Quemvis ex imo excerce popello:
 Fiet Aristarchus. Terret velut Æacus umbras,
 Me terret Judex audax. Nunc debile culpat
 Exsuccumque Epigramma: Elegis modo figere tetha
 45 Vult nigrum: carpit ceu dura Poemata; quidquid
 Illudam chartis semper mordere paratus.
 Adde quod haud magni Lingua saris esse Latina
 Excultum, pendit, ni Tusca Epigrammata passim
 Evulgem; ancillis quæ etiam garrire suetum est.
- Pul-

- 50 Pulchra magis placidos servat Florentia Cives
Censores; Cosmi(1) dum publica munia curant.
Sed mala Romani redeunt hic multa Lycei.
Primores inter Patres, ubi quid datur otj,
Cum sedreas, pueros inter numeraberis: illis
55 Attentas tacitus dabis aures. Dicere si quid
In mentem subeat male cauto, perstrepit omnis
Annosus, socio de te discente, Senatus.
Præterea nunquam primas ascendere sedes
Parnassi possis; magna ni insigne corona
60 Et rasum caput ostendas, ut Rhetora fingas.
Jam Perusina foret post has poscenda Palæstra;
Namque sedet sociis Ludisque suprema duobus.
Arma tamen Populi ingenium, rixasque fovere,
Neglectis, gaudet, studiis: plerumque Magistris
65 Defuerunt, quos instruerent, dictare paratis.
Atque aliquis totum consumpsit inutilis annum,
Dum vacuus, nunquam ternos, exspectat alumnos.
Ultima Piceni restaret gloria Firmi,
Sectarer magnas si captus honore Palæstras.
70 Hic ingens numerus, numeroque est grandior ætas,
Et præceptor par saxe, ac major, alumnus.
Rure suburbano Picentum at plurima Turba,
Vicinisque venit de Montibus, omnia motu
Compleatura, modis patrias testantibus ulnos.
75 Ergo absint magni tanto cum foenore Ludi.
Da sociis, Divina quibus, Pater Optime, mens est,
Magna sonaturis, risit queis dexter Apollo.
Nos viles animas cuicumque addicere Ludo
Possis: impositum munus pondusque feremus
80 Æque: non, dorso piger ut detrectat asellus
Ferre onus, auriculas mente & demittit iniqua.

Si

Si neque me proprium poscit Macerata Magistrum.
Nobilis a Legum studiis; Ancona vetusto et
Reiicit a portu ; cur sancti culmina Montis

85 Scandere non possim? cur non pueros Recinet
Bisenos (sumnum) solita non imbuo crambe?
Lauretana Domus præ cunctis Urbibus una
Jam dudum sedit mihi; multus Dalmata, braccis,
Quo positis, venit; innumeris ubi Cellula semper

90 Hospitibus divina calet, votisque solutis.
Quis mihi det tali cineres componere sede,
Qua Humanos primum summo delapsus Olympo
Virgineum in gremium (Superi!) Deus induit artus!

95 Est quoque Fortunæ præclarum nomine Fanum
Plebe carens, Latias possim quo ducere turmas.
Est Faber (2) ad Janum celebris de nomine sedes.

Asculum in extremo Regionis margine nostræ,
Et longe latitans ne me unquam exaudiat, oro,
Altera (3) Picenis (scimus) Florenzia dictum est.

100 Incolat ast alius præ me quicumque Colonus.
Umbria restaret; Spoletum scilicet, inter
Urbs amnesque (4) jacens, nobis cognomine Terni:
Nec procula Tibri sedet Urbs antiqua Tiphernum; (5)

Mittere si cupias quo me, non ire recuso.

105 Quin etiam Tusco tellus cultissima Cælo,
Monte (6) super, Graii cui jam fecere Politum
Nomen; nec vetus Urbs, male nec fundata Viterbi;
Inque caput ruitura (7) Domus, ni Borgia fulcit,

Prætereunda mihi; Pistoris (8) sed neque sedes,
110 Qua Catilina nefas scelerata morte luisse
Dicitur; Exulti & flores Pratenibus (9) Hortis.
Et quod suppositis Arretion imminet agris.

Sed mage Thyrrenum quæ se se extendit in aquor,

Affi-

- Assiduo cuius feruent & compita motu,
 115 Cujus & innumerae veniunt ad littora puppes,
     Quæque peregrinis prægnanti mercibus alvo,
     Occiduis Portus Populis & Portus Eois,
     Italiæ Libyam longe spectantis ocellus,
     Arque eadem Promus, Coſmi Decus, Ora Liburni;
 120 Aptæ parum Musis, quamvis, Atlantide (10) Maja
     Quod prohibet Natus; fuerit me culta Magistro!
     Sunt etiam invalidis adeundæ Tiburis umbræ,
     Et magis aptæ ægris, quam Musis Tuscula Tempe.
     Quod si forte roges, humiles cur pœcere sedes:
 125 Mens mihi; quæ ex Flacco duxi præcepta reponam
     Quod plus pacis habent opibus strepitusque remotæ,
     Et fumi & rixæ multo minus invidiæque.
     Cur malim Romæ, quam Soræ vivere; mecum
     Si memet porto semper quocumque migrandum est?
 130 Cur timeam Adriaci ſejunſtum tramite Ponti
     Inter Dalmaticos Epidaurum (11) vilere fines?
     Si mihi ſum compos, & aperto vivere voto
     Non vereor; Cælum ſi pro mercede pacifcor.
     Copia librorum ſi non deefit, ſi comes unus
 135 Semper & alter adest quocum loquar; ifque vicissim
     Arcani nobis qui pectoris intinia pandat.
     Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia Campos,
     Apta ſatis; noſtrum & meruenda Biturgia nulli eſt.
     Vivere non renuam, Sancto condique Sepulchro.
 140 Hæc Juvenis, primo cui ſit calcanda cathedra.
     Ait ego vela trahens certo ſub fine laborum,
     Qui Senas uno, qui Tuscula Rura duobus,
     Atque annis totidem vos, præſens Turba Liburni,
     Edocui, ſolvi per TE, Pater Optime, polco.
 145 Nec dubitem culti TIBI vota exponere Flacci.

K

Spe-

- Spectatum satis, & donandum, ne, rude quære,
 „O Pater, antiquo rursum me includere Ludo.
 „Non eadem est ætas, non mens. Vejanus, armis
 „Herculis ad postem fixis, later abditus agro,
 150 „Ne populum extrema toties exoret arena.
 „Solve senescentem mature sanus equum, ne
 „Peccet ad extremum ridendus, & ilia ducat.
 „Nunc itaq; & verlus & cætera ludicra ponā, (sum.
 „Quidverū (12) atq; decens cur & rogo & omnis in hoc
 155 „Condo & compono quæ mox depromere possim.

JO-

¶, VIII, ¶

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. VIII. TIBURTINA

A D

J O A N N E M
A N T O N I U M
V U L P I U M
F R A T R E M

Philosophiæ olim, nunc Græcæ & Latinæ
Eloquentiæ

I N G Y M N A S I O P A T A V I N O
D O C T O R E M E G R E G I U M.

*Edita est Patavii Typis Josephi Comini ad calcem Editionis
secundæ Carminum Joannis Antonii Vulpii Ann. 1742. in 8.*

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS

SOCIETATIS JESU

JOANNI ANTONIO
V U L P I O
FRATRI SIBI DILECTISSIMO.

URBIS amatores Fratrem salvere jubemus,
 Qui Magnæ nunquam tactus dulcedine Romæ
 Huc visus flexisse gradus: hoc scilicet unum,
 Cetera concordes animis, disconvenit inter
 5 Meque & TE, ANTONI CARISSIME. Namque Juvent^x
 Tempora sub prim^x, Patriæ nos liquimus arua,
 Natalis nos testa Domus, carosque Parentes,
 Ut Septem-Dominos possemus visere Montes.
 Excepit nos Roma sinu, pergitque fovere
 10 Lustra decem; condetque, puto, nos Roma sepulchro.
 At Tu latus abes. Patavi contentus & ora,
 Romanæ coram nunquam miracula Tert^x
 Cernere securus voluisti. A Gadibus illa
 Extremis quamquam reliqui, cunabula ad usque &
 15 Aurora exorti, propérent invisere; postquam
 Omnes in Terras vexti, maria omnia circum,
 Lustrarint, Oriens quidquid Sol aspicit usquam,
 Et quidquid Moriens, diversa voce, sed una,
 Nil oriturum alibi, nil ortum tale fatentes.
 20 Esse quid hoc dicam? cum Tu tamen Itala s^ep^e
 Seu Venetum sive Insubrit^x loca plurima vila^s,
 Quod

- Quod tantum Roma abstineas? ceu (1) triste bidental
Hic fuerit; Tabulisve (2) Trium Te triste Viatorum
Perscriptum exilium a sola procul arceat Urbe.
- 25 At Veterum judex subtilis callida semper
Fecisti arbitria; occultam tetigisti & acu rem
Quamlibet, & Sophiae quondam penetralia tentans,
Eloquio & præses Latis Graissique Camœnisi,
Ingenium nec pingue Tibi nec turpiter hirtum est.
- 30 Seu circumfusi moderaris fræna Lycei
Docta voce tonans; seu condis amabile carmen;
Sive Oratores, sive illustrare Poetas
Aggrederis, quos luce nova, quos fronte venusta
Ornatæ poliat nobis bona cura Comini;
- 35 Præmia Viætricis palmæ Tu prima tulisti.
Nascenti puero nimirum dexter Apollo
Risit; & in gremio Musarum exceptus, ab illis
Discessit nunquam: tum vix ineunte juvena es
Aulus Priscorum clarare Poemata Vatum (3)
- 40 Docta Trium. Sed magna suum Verona Catullum,
Dum Tibi commendat; curis en iste secundis.
Auctus in immensum Tua commentaria laudat.
Carmina divini per Te producta Lucreti, (4)
Ostensumque cavere venena nimis lita dulci
- 45 Melle; Severini meliusque recusa Boethj
Dat præcepta suis quotquot sapientia alumnis.
Quid Plautos memorem; excusos totiesque Nepotes,
Fraternis auëtos curis, (5) Celsosque, Maronesque,
Atque alios Veterum atque alios, vestra auspice Musa?
- 50 Naugerj, & Valerj, Synceri, Flaminiique,
Frastorj bis, quæ tentant Æneida, Vidæ
Aurea Scripta Tibi vulgata. Poemata Tuscis
Principibus revocata, novo & sudata labore.

Tu

- 55 *Tu* Dantis triplicem sc̄enam ; *Tu* culta Petrarchæ
Carmina; cumque Apibus sociis *Tu* Rura Alamannj;
Tu Tassos; Davanzatos;.....*Sed cura diesque*
Destituisse prius potis est me, dicere cunctos
Quam vestros possim, Docte o Germane, labores :
Quos numerare velit si quis, prius ipse requireret
- 60 *Quot flores populentur apes*; *quot in æquore fluctus*
Ionio Iurgens tempestas misceat Euro.
Cum CAJETANO, (6) *veluti cum Castore Pollux*,
Dividis & curas, alterno & lumine fulges;
Sæpius at juncto. Cordi est huic multa Piiorum
- 65 *Edere scripta*, quibus mores, & sancta juvetur
Relligio, quibus a puero formentur alumni
Cœlestis pietatis; opes & temnere discant,
Et quidquid blando fallax gerit ore voluptas.
Nec vos præterit Prisci quoque cudere nostra
- 70 *Quæ Latii dedimus vulganda Volumina Vobis.* (7)
Attamen a Latio semper Veterique Novoque
Abstinuere pedes, nec vos tam digna cupido
Incessit quondam, ut velleter noscere coram
Tot laudata viris, tantæ & miracula famæ.
- 75 *Quid Rome faciam?* (tamen inquis) non mibi cura
Aulai in medio magnos inquirere bonores,
Fumum & opes. Misérum von me juvat esse clientem,
Nunc Vaticanæ, nunc currere Colle Quirini
Mane salutatum, ne quis queat ante , Patronum.
- 80 *Non agitur sumidis Velis, Aquilone Secundo;*
Nec tamen adversis vitam traducimus austris.
Mi sat opum mea Musa dedit ; mi sat quoque bonorum.
Quid queris ? solemque meum, mea sidera novi .
His latus careo qua Vos rumore secundo
- 85 *In cælum effertis. Fallentis semita Vitæ*

Mu-

- Musarumque cbori, que olim puero (8) placuere,
Hec placuere Viro, sunt hæc placitura Senectæ.
Privatæque domus pergam vixisse recessu:
Rides enim hic nobis, reliquos super, angulus, omnes.
- 90 Novi equidem, nec falla canis; verissima narras.
Ast neque Romuleæ suademus ut incola Terræ,
Aut Aulæ fias; nam multum discrepat istis
Consiliis mea mens. Velut attamen hospes ad Urbem
Accedas, moneo, brevis; istuc mox redditus,
- 95 Præmia multa via laturos. Laudat Homerusc
Quem tandem? nisi qui patria procul Urbe r̄ licta,
Diversos visit Populos, cognovit & Urbes
Permultas coram, præstare quod unica Roma
Possit, Terrarum totus quo convenit Orbis.
- 100 Ne cesses igitur, nec TE Molchina(9) moretur,
Temporibus dubiis fidissima, Penelopeæ
Exemplum fidei, dignissima conjugæ conjux.
Nec Tibi Morgagno (10), nec sit caruisse Poleno,
Gratianove grave ad tempus breve, Burdegato,
- 105 Aut Aldrighetto, Doctis reliquis & amicis,
Musarum cura, quorum isthic copia tanta,
Quique Antenoreæ sunt maxima Gloria Terræ.
Tantillum BIPATENS (11) ANIMIS si linquis ASYLYM;
PARRHASIUM NEMUS excipiet. Pastoria pellis
- 110 Te teget ARCADIE. Tua TE GRINEJA Rura
Ulipi, expectant; Collegæ arque ARCADES omnes.
Sed propera: nec TE venturos differ in annos:
Evolvit nam Parca colos; & tarda senectus
Irrebit sensim, his curis minus apta, Viæque.
- 115 Urbe ter egressi Patavina revisimus arua
Denique si vobis; indignum, nec semel Urbem
Vos adiisse, relatueros utcumque pari par.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLARUM
TUBURTINARUM
L I B E R S E C U N D U S

Elegiacis descriptas continens.

L

• I •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA · I · TIBURTINA

AD NOBILISSIMUM ET LITTERATISSIMUM

CŒTUM

ACADEMIÆ PATAVINÆ VULGO DICTÆ

D E R I C O V R A T I
INVENTO VENERABILIS

G R E G O R I I
B A R B A D I C I

S. R. E.

CARDINALIS ANTISTITIS PATAVINI

Integro atque Incorrupto post Sepulchri Annos
ferme triginta Corpori plaudentem

A N N O C I D I O C C X X V .

Edita est in Libro, cui titulus : *Componimenti &c. dell' Accademia
de' Ricovrati, per la Traslazione del Corpo del Ven. Card.*

GREGORIO BARBARIGO &c. Patavii Apud Cominum
1726. in folio magnificentissimo.

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
 SOCIETATIS JESU
 ACADEMICUS R.
 AD COLLEGARUM CŒTUM
 DE VEN.

G R E G O R I O
 B A R B A D I C O
 C A R D I N A L I .

EUGANEI Colles (1), lectissima cura Dianæ,
 Vite sata Bacchum quos coluisse ferunt:
 Et quos, Pæonias vincens placidissimus artes,
 Sulphureis morbo solvit aquis Aponus:
 Quæque Antenoreos felicia cingitis. arua
 Muros, Pergameæ quos posuere manus:
 Tuque adeo duplex, qui pinguia culta per terras,
 Medoace o, ruptis fertilis aggeribus;
 Dii patriæ tutela meæ, festos date plausus,
 Signaque lætitiae , quæ potè quisque , date.
 Plaudite: lux oritur , qua non felicior anno
 Exurgat toto, nullaque candidior ;
 Qua tumulata diu GREGORJ datur ora tueri.
 O Pastor , Pater o, num redivivus ades?
 Qualem ego TE(2) aspicio lustris vel quinq; peractis?
 Dilapsa in cineres dum Tua membra reor.
 Nam quid non potuit longa immutare vetustas?
 Hæc ferrum , hæc cautes duraque saxa domat.
 Marmoratum Tumuli, quo conderis , ipsa teruntur;

Mar-

- 20   Dum teritur, funus quæ tegit Urna Tuum;
       Dumque secens Vestes quæ contexere Cadaver
       Est situs, & longi temporis infidix;
       Ista decens facies nullo vitiatur ab ævo,
       Ipsa nec minimum desperiere comat;
- 25   Non frons, non oculi fœdantur, pesve, manusve;
       Nullæ tam Sancto e Corpore reliquias.
       Quia, si concrectare, imitaris corpora viva,
       Continuo repetunt pressaque membra locum.
       Humida nil nocuere cavati aut antra Sepulchri,
- 30   Aut Tempus, quantvis omnia dente vorer.
       Quid superest, Grex iste Tuus Te ut vivere credat?
       Tantum ut cunctorum Vox Tua in aure sonet.
       Sancte senex, Pastorque idem, cui maxima quondam
       Cura Gregis, fausta dic bona verba die.
- 35   Ut Byzantinæ Sedi Chrysostomos (3) olim.
       (Feminea pulsus nequitia fuerat)
       Redditus, & toto circum plaudente Senatu
       (Supremam dudum duxerat ille animam)
       Mortua (mirandum!) redivivus ut, ora resolvit;
- 40   Et cunctos Pacem jussit habere suam:
       Tu quoque nunc, GREGORI, Populo Te voce precanti,
       Ut Byzantinus, dic bona verba, Pater.
       Æquo num petimus majora? quid o minus illo
       De Te fama seret, seraque Posteritas?
- 45   Te quoque Virtutum ambivit chorus omnis, & alto
       Sublimem è terris constituere Polo.
       Te Pietas, Te Sancta Fides, Te candida morum
       Integritas, Gregis & maxima Cura Tui.
- 50   O quoties Tecum infidos tranavimus amnes,
       Dum facis impavidus per vada Primus iter!
       O quoties teneras Tecum depavimus herbas,

His

- His certi campis nulla acomita legi?
 Gramina monstrabas nocuos selantia succos,
 Ne mortu temere deciperentur Oves.
 55 Prox, Pater, Ipse ibas, sive horrida resqua ferarum
 Lustrares, summis sive cacuminibus
 Aeras Alpes, (4) vasti dum visis Ovilis
 Illam etiam partem, Saxa per & scopulos.
 Frigora nec Brumæ Tibi, nec momenta Leonis
 60 Fecerunt ullam, quin graderere, Moram.
 Felices quæ Te rupes videre loquentem,
 Quæque Tibi gratos saxa dedere toros.
 Felix quæ pavit pomis silvestribus arbor;
 Felix quæ fontis Te recreavit aqua.
 65 Vos quoque felices tanto Pastore Bidentes,
 A quibus est rabidi tam procul ira lupi.
 Nam quamvis GREGORI liquit vos patria cura,
 Quem tulerunt Hadriæ sidera litoribus;
 At, BARBADICÆ soboles nunc altera Gentis
 70 Inclyea FRANCISCUS (5) vos fovet usque sinu.
 Magnanimo & Patri relegens Vestigia gressu,
 Illius amissi tollit amaritatem.
 Cujus ad exuvias si nobile Mausoleum
 Præparat, ast mores Ipse refert animo.
 75 Jam vos formosæ, facies queis cura, puellæ,
 Nativus quibus & crescit ab arte decor,
 Quid juvat ornato crines componere cirro,
 Fucatas quid conquirere munditias?
 Hesperios succos, succos quid querere Eos,
 80 Quos vendit mundis institor in tunicis?
 Et vino atque Eulis & somno membra levare,
 Ut bene curetur, ut nitescatque cutis?
 Quid? si mortali nulla est medicina figura,
 Nec

- Nec possunt propriis membra nitere bonis?
 85 Quid? si quæque dies formam rapit, inque seniles
     Paullatim rugas imperiosa trahit?
     Quas si qua effugies, juvenis condere Sepulchro,
     Et tanges subito limina Persephones;
     Quæ postquam inferni gustavit mala tyranni,
 90 Non ultra ad patrum est visa redire larem.
     Tunc etenim vanis dicere exercita curis,
     Et frustra crines excoluisse tuos.
     Nam quamvis Helena vivens formosior essem,
     Deterior fies horridiorque Hecuba.
 95 Non oculis nigror ille placens, non purpura malis
     Perstabit, collo haud laetus iste color.
     Disce novas artes, quibus & post fata superstes,
     Conditaque in tumulo forma perennis erit:
     Quam nec longa dies umquam, nec secula perdent,
 100 Annorum aut series innumerabilium.
     Virrutem cole cum primis: Virtutis honos est
     Primus in ingenua mente pudicitia.
     Præsidio huic, castum servent jejunia pectus;
     Et Cilicum Vestes, durus humique sopor.
 105 Artibus his GREGORI servatum, cerne, Cadaver
     Halat ut Hesperides, halat ut Elysum.
     Artibus his pueros servavit Magdala flores,
     Magdala, formosam quam, Pater Arne, foves:
     Artibus his Catharina evasit Temporis ora,
 110 Felsina, quam muris cingis, amica, tuis.
     Et quæ sparsa super nequierunt balsama frustra,
     Et quæcumque legit munera mollis Arabs,
     Corpora servavit Virtus. Huic tempora cedunt:
     Non potè damnosa hanc imminuisse dies.
 115 At majora vocant miracula; si tamen ægris

GRE-

- GREGORII e Tumulo parta salus rediit:
 Illius imperio redeunt si in corpora vires,
 Reddere quas medicæ non valuere manus.
 Unde omnis pridem, GREGORI, TE Roma Beatum
- 120 Dicimus. At votis annue, Sancte Parens;
 Sancte Parens, cujus nutu referatur Olympus,
 Clauduntur Stygii cui vada cæca lacus.
 Admoveas Aris Pastorem Antenoris Urbis,
 Qui fulsis Venetis nobile Sidus aquis.
- 125 Constituas festamque diem, qua publica honores
 Vota ferant meritos, fumet & Ara frequens.
 O mihi fera meæ sit vel pars ultima vitæ,
 Cernere qua possim tam pia vota rata!
 Tunc licet ipse senex, sparsus licet undique canis,
- 130 Arcadas ad cantus extimulasse ferar:
 Arcadas incertis (6) errantes haec tenus agtis,
 Nunc tandem certis Sedibus impositos.
 Primus ARISTALGUS (7) merito dicetur honore
 Hos inter, Cætus gloria prima sui.
- 135 Euganeo his cantu Vos & certabitis Antro,
 O Antenorei Gloria magna soli.
 Et sanctum referent intonsi ad sidera Montes
 Finibus Eois nomen in Hesperios.

M

JO-

• II •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA . II . TIBURTINA
A D
JOAN. ALOYSIUM
M O C E N I C U M
VENETUM SENATOREM AMPLISSIMUM
Cum Ex Romana Pontificia Legatione
ÆDIS D. MARCI
PROCURATOR MERITISSIMUS
INGREDERETUR
ANNO SALUTIS CICIDCCXXXVII.

Edita est Venetiis in Libro, cui titulus : *Raccolta di Componimenti Poetici Dedicata a Sua Eccellenza il Signor Cavaliere LUIGI GIOVANNI MOGENICO, &c. da D. Pier-Francesco Zaghi, Abate e Procuratore Generale de Monaci Camaldolesi Urbani in q. eodem anno.*

100
100
100
100
100
100
100

100
100
100
100
100
100
100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

100 100 100 100 100 100 100

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

JOANNI ALOYSIO
MOCE NICO
NOVO
ÆDIS D. MARCI PROCURATORI.

FALLIMUR? (1) & somni praefecto Porta Elephanto
Candens, nos vanis ludis imaginibus?
 An, facilis veris qua redditur exitus umbris,
Cornea, de Venetis gaudia portat aquis?
 5 Nox ruit, & stellis properans Aurora fugatis,
Unius occursu est pallida Luciferi:
Dulcior at solito quisnam sopor irrigat artus?
Occupat obtutus quæ nova scena meos?
Jam liber Exequiliis valedicere. Jam Tiberina
 10 Ostia, Tyrrhenum jam subiit pelagus
Nostra ratis; geminoque Duces cum Calore Pollux,
Ut vocalem Argon, flatibus, ecce ferunt.
Jam Latium, jam Campani, Calabrique recedunt.
Jam volat & Siculum præter, & Ionum.
 15 Hadriaco suauus inque Sinu. Regina coruscum,
Quo regit Urbs fluetus, erigit, ecce caput.
Salve Magha Parens Heroum, alta æmula Rômæ,
Duratura magis; dic, MOCENICUS ubi est?
Hæret enim, ante oculos veluti præsentis Imago
 20 Magna Viri, immemorem nec sinit esse sui.
Ecquid adhuc Merito splendet circumdatus Ostro?
Ecquid adhuc Meritis emicat in Titulis?

Sic

- Sic stabile æternum Tibi sit, quod subditur æquor;
 Odrysia usque minor sic Tibi Luna cadat:
- 25 Sic Cypros, & Crete, & Chalcis, Pelopeiaque Tellus,
 Græcia tota Tuum sentiat Imperium:
 Tracibus & domitis, Asiam, Helleponiaque arua
 Sola regas Felix: Dic MOCENICUS ubi est?
 Hæc ego. Diva mihi mox hæc audita rcfserre,
 30 Nectare & ambrosia suave locuta magis.
 Oppotunus ades: Lætus nam Lucifer instat,
 Quo Tuus hic Tyrio in murice prænitez.
 Præmia magna quidem; sed præmia debita dudum
 Virtuti eximæ prometitisque, damus.
 35 Quid loquar, a primis, hujus Señator, ut annis,
 Vicerit Antiquæ exempla vetusta Domus?
 Magnanimosque Patrum Sua per vestigia gressus
 Legerit, o quantum laudibus adjiciens?
 Ut mens cana llli rosea vel ab usque Juventa,
 40 Ut juveni pectus corque senile fuit?
 Quid memorem pietatis opes; ditissimus unde
 (Nilus ut, effuso flumine, dat Segetes)
 Civibus, & quocumque gradu se contulit alto,
 Sparsit munifica munera latga manu?
 45 Gallia, Testis ades(2): quamquam excultissima Regis
 Aula Tui, cultus suspicis hosce tamen.
 Omnia Romanæ cedunt miracula terræ.
 Hos stupet immoto Roma supercilie.
 Dùm loquitur: NOVA POMPA VENIT, sublimis ab alto
 50 Dat signum scopulo buccina, POMPA VENIT.
 Procedunt Proceres, sancto comitante Senatu,
 Quo se Libertas continet Aufoniz.
 Cuncta peregrinis rident fora, compita, testa,
 Instrata aulæis, consita divitiis.

In-

- 55 Ingeminant plausus; Populorum vox tamen una est:
 O QUANTUS PATRIÆ NUNC, MOCENICE, REDIS!
 Ecce redis, puro ut procedit Vesper Olympo,
 Circumdant nitidas astra minora comas.
 O Pater, o Princeps, mihi tandem posse tueri
 60 Vete iterum optata num datur ora die?
 Tu nuper mihi Phœbus eras,(3) Cæloque Quirino
 Fulgebas, illo non minor iradians: (bat,
 Ad quem ego, ceu serpens, rigidum quem bruma tege-
 Visus eram exuvias incaluisse novis.
 65 Dum queror ipse tamen, subito Te turbine raptum;
 Mique prior circum dum volat umbra caput;
 Tu, vix Romulidum illustrasti lampade terras,
 Exurgis Veneto plchrior, ecce, mari.
 Quam bene mæandro duplici Melibæa cucurrit
 70 Purpura Te circum, diaque membra tegit?
 Hoc, Tyria, est Ostrum, quod neverat Amphitrite,
 Quod relevant variis ferica textilibus.
 Grande Decus Patriæ, cuius caput ab Jove summo
 Ornatum est sanctis ante cupidinibus;
 75 Cui mores Pietas finxit, linguam aurea Suada;
 Cui Pudor ingressus, ingenium Probitas;
 Perge, age, Supremis Pacis modo consule rebus;
 Effulge Hadriacis nobile Sydus aquis.
 Scilicet & tempus veniet (properate putandum est;
 80 Nec dat Apollo metas fingere blanditiias.)
 Opratum Proavis tot jam per secula tempus,
 Ismario Europam educere servitio;
 Viatores domitæque Asia invexisse LEONES,
 Ad clavum VENETÆ cum, MOCENICE, RATIS
 85 Unanimum extuletint Te olim suffragia Patrum;
 Purpura olotinis (4) cesserit atque Togis.

Ipse

- Ipse per Ægeas comitatus nille carinis
   Cycladas, & scopulos ipse per Ionios,
   Othomani late Spoliis Ditate Tyranni,
 90   Graiorum Veteri colla jugo eripies.
   Te post felici superata Ceraunia Velo,
   Accipiet placidis Oricos æquoribus.
   Et Byzantina demum sublimis in Arce
     Sub pedibus Lunam parta trophæa premes.
 92   Non ego tunc Hadriæ verear mare noscere TECUM,
     Sim nec iners tardis navita Vergiliis,
     Sit Maleæ credenda ratis fallacibus undis,
     Sit licet Eleis; impiger usque sequar.
   Et celsa quoties residens Victoria puppi,
 100   Plausibus impletit littora Thessalæ;
   Ipse canam toties, redimitus tempora lauris,
     Deductum septem carmen arundinibus.
   Interea spes alma sedet, creditque futurum;
     Præsentique adhibet pectora lætitia.
 105   Ingridere o magnis jam prælusure triumphis;
     Et sine, me obsequio ex parte vacare meo.
   Munificæ ut figam, concedas, oscula Dextræ.....
     Quæ mihi, Te Parriæ, sed rapit aura, Pater?
   Oscula dum dextræ incumbens insculpere tento,
 110   Omnia in antiquum jam redire chaos.
   Ter frustra conatus eram. Pulcherrima rerum
     Ostenta, & somnum dispulit orta dies.
   Sed tamen illa dies hæc est, qua purpura fulget
     Loysiæ. Absenti gratuler usque licet.
 115   Exere festivos, Titan Pater, exere vultus,
     Lampade conurgaens & meliore nite.
   Exorere o Populis expectatissima tandem
     Latæ dies, seris invia luminibus.

J O.

♦ III ♦

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA. III. TIBURTINA
A D
VIRUM ILLUSTRISSIMUM
NICOLAUM MARIAM
ANTONELLUM
IN FUNERE
PHILIPPI FRATRIS
POETÆ AC BELLATORIS EXIMII.

Edita est Senæ Gallorum, ac Romæ in Libro, cui titulus:
*Raccolta di Componimenti, &c. degli Accademici Immaturi
della Pergola : in 8. Anno 1735.*

N

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
 SOCIETATIS JESU
 CLARISSIMO VIRO
 NICOLAO MARIAE
 ANTONELLO.

SANGUINOLENTA feri quisquis Veltigia Martis
 Sectatur, gradiens scuta per, & galeas;
 Hispida Castrorum cui dant Tentoria somnos,
 Quem fert assiduo pulvere turpis equus;
 5 Pulsatæque placent arcæ, & prælia cordi
 Cui sunt, & victo ex hoste triumphus, amor;
 Illum paciferæ nunquam mulsisse Sorores
 Carminibus valeant; effera Pegasides
 Ducere nequicquam tentantes corda; sed armis
 10 Incubat advigilans nocte dieque suis.
 Contra: nascenti dexter cui risit Apollo,
 Quem tulerunt puerum Pierides gremio;
 Ocia Musarum sequitur; juvæ huac cava turis
 Antra recantatis rumpere carminibus:
 15 Seu laudes Alconis habet, seu Phyllidis ignes;
 Alter cura recens, altera primus amor.
 Illum non vario traxit fortuna tumultu,
 Nec bibit ignotas mobilis hospes aquas.
 Bella gerant alii, partisque ex hoste trophæis,
 20 Plebis (*Io!*) magna voce (*Triumbe*) canant;
 Pileolum ipse, ensem, galeam, & calcaria Marti
 Suspendit, clausas Numinis ante fores.
 Tu tamen, ANTONELLE (1) Deum sectatus utrumque,
 Carmen Apollineum, Martis & arma moves.
 25 Fert galeam atque ensem lorica indutus Apollo
 Iste Tuus; Mavors cantat & ipse lyra.

- Rauca nec impediunt, quos promis, tympana versus;
 Hæret clangenti fistula mixta tubæ.
 TE Bellatorem Bondenus (2) proxima servans
 30 Stagna Padi toties prædicat horribilem,
 Hostibus horribilem; densos sive arce repellis;
 Seu TUA dextra acie fulminat in patula.
 Ocia Musarum simul & coluisse, Metaurus
 TE acclinem ripis prædicat usque suis.
 35 Arcadicumque Nemus, cum TE Pastoria pellis
 Obtegeret, Vatum cætibus inferuit.
 Nec tamen interea Sobolis pia cura parandæ
 Missa TIBI, aut charæ Posteritatis amor.
 Bis sanctæ fulgere faces; bis conscius æther
 40 Conjugii; Sanctus bis celebratus Hymen.
 Nam castis postquam thalamis VICTORIA (3) cessit.
 Eheu immaturo funere rapta TIBI;
 TE decies fecit generosa prole parentem,
 Julia Fanestris quam TIBI dat CATHARIS: (4)
 45 Et quamvis Natos dederis TU quinque Sepulchro;
 Cura tamen Superum sunt pia, quinque super.
 Occidis interea fato demessus acerbo;
 Arte Machaonia prævaluitque malum.
 Nec Pietas, nec prisca Fides, nec candida morum
 50 Integritas Parcis continuere manus.
 Interitura tamen TUA sunt tunc nomina, quando
 Exitium terris afferet una dies.
 Germani Fratres merito immortale Sepulchrum
 Composuere boni Fratris ad exuvias.
 55 Interiorque TIBI carmen NICOLAUS (5) in Urna
 Scriptit, quod valeat discere Posteritas:
 Dimidium Nostræ condit lapis iste PHILIPPUM
 Musa, Armis Clarum, & duplice Conjugio.
 Quo mibi triste nibil potuit contingere Vivo:
 60 Quo mibi prærepto, dulce quid esse potest?

♦ IIII ♦

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA. III. TIBURTINA
A D
P. BENEDICTUM
CAMPOSAMPIERO
PATAVINUM VIRUM PATRICIUM
CONGREGATIONIS B. V. MONTIS OLIVETI
IN SIGNEM THEOLOGUM
Longos post annos ex Urbe Patriam revisentem.
ANNO CICID CCXLI.

Edita est Patavii apud Josephum Cominum in 8.
codem anno.

P. BENEDICTO
CAMPOSAMPIERO
PATRIAM REVISENTI

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

- I**BIS ad Euganeos sine me (1), BENEDICTVS, Penates,
Est pueris nobis hausta ubi prima dies.
Cognatos, Charosque Tuos post longa revises
Tempora, præque oculis ora Parentis erunt.
5 Felix forte Tua! felicia & oscula Matris!
Heu (2) mea quam celeri funere rapta mihi!
Attamen est Genitor super, & tres sunt mihi Fratres,
Terna Soror sacris addita Virginibus:
Sunt Cognatorum reliqui, quos visere longo
10 Invisos nimium tempore debueram.
Et solita Natale solum dulcedine captat,
Absentisque meum vellicat usque latus.
Sæpius & nobis simul o simul ibimus, inquis
Tu quoque: *quin properum continuamus iter?*
15 Nec tamen expugnas, rerum Dulcissime; nec me
Dulcis amor Patriæ, aut vincla Paterna movent.
Quæ puerum placida vinxit me compede Roma,
Nimirum hæc nequit mi aurea vincla viro.
Nec tamen ambitione, gravive cupidine pressu
20 Pallere Urbanis cogimur Officiis.
Próxima de tuto spectamus at æquora portu:

Fu-

- Fumum & opes, nostræ & servitium Dominæ.
 De Tiburte solo, Herculeis de mœnibus, illam
 Prospicimus: procul hinc sic mala quæque sua.
- 25 Tu interea properas, Charorum & gaudia quæris,
 Fumum & de patriis posse videre foci.
 Impositusmannis Umbros, Picenaque transis
 Rura, Ravennates Flaminiosque Lares;
 Approperas Venetis cursim TE listere terris,
- 30 Atque Antenoreas visere reliquias:
 Quos Trojana manus posuit fausto alite muros;
 Urbs Patavi nomen traxit & unde suum.
 Ingenio cœli, felix Urbs ubere glebae,
 Quam beat immensis plurimus amnis aquis.
- 35 Quam sibi delegit propriam Sapientia sedem.
 O Patria, o Musis semper amata Domus!
 Sed propora; antiquos pro me quoque vise Penates,
 Euganeos Colles (3) irriguumque Aponum.
 Et celium Silicis Montem, Ditemque propinquum,
- 40 Pampineisque simul Proximum Atheste jugis.
 Arquatasque Domos celebres super astra; Petrarchæ
 Frigida Francisci qua tegit ossa lapis.
 Virginumque Ortona, Rux nemorosaque tecta,
 Numquam femineo tecta adeunda pedi;
- 45 Et Russum, Merulam, Cerrum, Calaonaque Montes,
 Cinthia, Rura Tua & proxima Bendidiæ.
 Euganea, & reliquos circum, Regione Recessus
 Lustrabis; longum quos numerare nimis.
 Eusebii, (4) hos inter, Vallem, dulcesque latebras
- 50 Vatum olim nostrum præterisse nefas.
 Frater in hanc animos & Avunculus excitat, atque
 Me Burdegati dulcia plestra movent.
 Salve chara meis longum Terra hospita Musis!

In

- 55 In te quam multus guttura solvit olor?
 Et Locus est (memini) medius quem dividit amnis;
 Vicina hunc signat Septimus Urbe Lapis.
Ad Pugnam (5) dixere Patres, nunc *Ocia* dicas
 Tu melius: regnat namque ibi longa quies.
 Fertilis hic, riguis & amoenis undique rivis;
 60 Chartarum Sedes hic fovet Artifices.
 Duxit in hoc quosdam quam lata pueria soles
 Nostra, per Autumnum & tempora prima sua!
 Hinc modo Catajas solita est invisiere moles,
 Et modo Pigociæ limina Parthenidos.
 65 Fluminis ad cursum si Te hinc traducere lintezi
 Urgeat, in *Media* diceris esse *Via*.
 Nec procul hinc humilis *Tellus* cognomine *Dura*
 Ostenderet Frattis jugera culta mei.
 Parte alia vestræ *Ripæ* (6) lustrabitis amnes;
 70 Parte alia Villas, atque alia, atque alia;
 Emula Bajanis (7) Patavinaque Littora Villis,
 Hesperidumque Hortis, Alcinoi Elysii.
 Quaque iter ad Venetas, Attis miracula, sedes;
 Multa ubi conclusas (8) Porta moratur aquas.
 75 Littus ubi nauris (9) cauponibus atque malignis
 Differtum, & nocte & publica cymba die
 Irque reditque viam toties; minimoque patantur
 Gaudia, quæ Venetiæ vector ab haurit aquis.
 Sæpius hic siccus etenantes haud animo æquo
 80 Expectes comites, dum properare cupis.
 Hic cum nox primas umbras inducere terris,
 Et sua cum cælo effundere signa parat,
 Tum pueri nautis, pueris convicia nautæ
 Ingerere, & neutri cedere velle loco.
 85 *Huc appelle, precor. Satis est. Conclude trecentos;*
 O Obe

- Obe jam satis est. Mergimur. Obe! satis.*
- Dumque $\alpha\sigma$ exigitur, curta & dum mula ligatur,
Quæ foret apta Tuæ multa abit hora viæ.
- Jamque mali culices bombo ranæque palustres,
 90. Avertunt somnos, pervigilemque necant.
- Prolutus vappa absentem dum cantat amicam
Nauta, viatoris carmine cerrat amor.
- Quod si jam fessus tandem dormire viator;
 95 Incipiat mediis sistere cymba Vadis.
- Nauta piger missæ pastum retinacula mulæ
Nam religat fæxo. At ipse supinus hiat.
- Jamque dies aderit. Tu nil procedere lantrem
Sentis, nec stomachi vim patiare Tui.
- Sed veluti quondam cerebrofus profilit unus;
 100 Et mulam & nautam fuste dolare velis.
- Denique jam quarta Venetos exponeris hora
In Portus. Hadriæ jam Tibi Regna patent.
- Videris Hadriacis Venetam confurgere in undis*
Urbem, quæ totis jura dat æquoribus.
- 105 Et quamvis Dominæ meminisses mœnia Romæ,
Romane homines dices, banc posuisse deos.
- At ubi maternos iterum remeare Penates,
Contigerique frui dulcibus alloquii;
- Ne Te prætereat *Petri* (10) quoque *Campum,*
 110 Unde Decus vestra Primaque origo Domus.
- Hic TISO, BENEDICTE, Tuæ pia gloria Gentis
LUSIADÆ MAGNI clarus ab Holpitio.
- ANTONI in gremium Deus hic descendenter Infans:
TISONEM sancti nec latuere doli.
- 115 Felices potuere oculi qui Numine plenum
Nexum Divinis cernere brachiolis!
- At Tu dum properas, veteris mandata Sodalis
 Quæ

- Quæ in Patriam referas, dulcis Amice, cape.
 Vade age, & antiquo Nati hæc bona verba (11) Parenti
 120 Fer: *Iunus ille valet, seque valere juber.*
Gratatur seros, quod te fortunet in annos
Propitium Numen; quod bona posteritas
Sit tibi natorum fulgens, virtute, loco, res;
Gaudia qui tibi dant pro pietate tua.
 125 *Ultimus ille licet; quamvis longinquior absit;*
Forte prior reliquis, te prope semper habet.
Illius ante oculos tua semper oberrat imago,
O Pater, immemorem nec finis esse suis.
Et pro te precibus Superos votisque fatigas
 130 *Affidue. O utinam finis pia vota rata!*
Exin Germanos pro me saluere jubebis;
Quæis precor e celo prospera cuncta cadant.
Primusque, ANTONI, Musarum cura valero,
Et Graio, & Latio tam inclitus eloquio;
 135 *Cum Consorte tori * tibi das quam Terra Catulli.*
O fida angustis angustis femina temporibus!
Tu quoque Natura evolvens qui arcana repositæ
Scrutare humano in corpore quid lateas,
FRATER ave; puerosque suos salvere jubeto,
 140 *Et bene rem gerere ex nomine quemque meo.*
Tertius at, lucem cui docta volumina debens
Et pia sor, curis innumerabilibus,
Felix, CAJETANE, precor, sis. Numen amicu
Utile fortunet, quod moderaris, opus!
 145 *Hactenus humanis: nunc Te divina rogabo.*
Cælestes patrios (12) propitiere mihi.
Principue ANTONI pro me advolvare sepulchro,
Adque immortales Gutturis exuvias.
Templum augustum ingens mox Justina ingrediare,

- 150 Plurima quo Heroum molliter ossa cubant,
MAXIMUS, & DANIEL, dux & PROSDOCIMUS illis,
Et qui Cælestum cetera Turba simul;
O Patriæ Tuteſla meæ, ſuffragia Veftra
Pro civi & minimo arque exſule ferti PATRI.
- 155 Ternas ſi nimius labor eft adiiffe Sorores;
Templa tamen (13) SOPHIAE non ſit adire labor.
Binias invenies illic; quibus, eſſe beatas,
Et noſtri memores, meque valere reſer.
- 160 Tertia poſt CLARE (14) quæ natu maxima, degit.
Huic eadem noſtro nomine dicta dabis.
Denique Charorum manes quoque viſe meorum,
Et pro me cunctis dic bona verba ſimul.
Magna Syracosia (15) horum eft pars ſortita ſepulchrū,
Ornato nuper Virginis in Gremio.
- 165 Heu heu! eft hic Mater, Patrius, Fraterculus hic eft.
Communi Gentis compoſiti tumulo.
Carminaque Antonij de munere VULPIA grandis
Hæc habet inſcriptus, qui tegit Oſta, lapis.
Nos tenet alta quies placidoque ſimillima ſomno,
- 170 Quæ ſumus ignariſ corpora viſa mori.
HIC ERIMUS, DONEC RESERATO CHRISTUS OLYMPO
ÆTERNO JUBEFAT NOS VIGILARE DIE.
Conditur exuviis diuersus Avunéulus iſtis.
Grande ſed hunc fuerit praeteriſſe ſcelus.
- 175 ZENE (16) vale (dices igitur) ſua maxima cura
Rocebus Te PATRIE LUMINE PERPETUÆ
Et cupit, & putat exceperum; & (ni forte) precatur;
Affidue & poserunt obtinuiffe preces.
Gaudia ſed nimium tua ſunt, BENEDICTE, meorum
- 180 Luſtibus (ignoscas) jam male mixta mihi.
Perge frui. Verum talis quoque tædia vitæ

Sunt

- Sunt multa. Experto plurima crede mihi.
 Tu Patriæ dum quæris opes, incendia cernes,
 Et desolatas esse querere domos.
- 185 Et frustra veteres quæres deceptus amicos,
 Injecit quibus, heu! Parca inopina manus.
 Florentisque alios, te discedente, juventæ,
 Jam deportanos esse querere senes.
 Quid quod amaror inest voluendo tempora prisca,
- 190 Et loca quæ pueri sunt celebrata tibi?
 Optima quæque dies animo nam lapsa recursat,
 Nec potè quin multam instillet amaritatem.
 Ergo age, te expediās; & vita redde priori.
 Et Romam cunctis antetulisse velis.
- 195 Hæc Dea Terrarum (17), Populorum est hæc Dea Roma;
 Nil prius hac, huic par inveniesque nihil.
Omnia Romana (18) cedunt miracula Terræ:
 Natura bic posuit quidquid ubique suis.
 Hic Pietas, hic Religio, Sapientia sedem
- 200 Hic posuit: cunctis Artibus iste Locus.
Hec alias inter, tantum caput extulit Urbes, (19)
Quantura inter filices alta cupressus babet.
 Te docto in gremio hæc dudum, BENEDICTE, recepit;
 Excipietque avido Te reducem ipsa sinu.
- 205 Ergo adsis; & pollicitas ne falle Kalendas. (20)
 Protinus ut redeas, jam mihi serus eris.

• V •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. V. TIBURTINA

A D

C A R O L U M
M A N D O S I U M

S. J.

OMNES ANIMI MOTUS AD VIVUM
ELEGIS EXPERIMENTEM.

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

CAROLO MANDOSIO
S U O

SICCINE cor versas nostrum , Divine Poeta ?
Pectore concludis torque inimica meo ?

CAROLE (1) sic nostrum versas , sic CAROLE , pectus ?
Et timet , & sperat , & petit , atque fugit .

- 5 Irascor , parco , lætor , tristisque recedo ,
Miratumque sui cor , simul odit , amat .
Audebam nuper . Procul astigit at timor ausis .
His timor accedens nam struit infidias .
Odi equidē exhorrens ; tenerum at non inter amorem ,

10 Exercere odia , ut captus amore , queam ?
Quod cupii , tunc non potui fugisse . Nec ipsi
Adstabant trepidæ fervida vota fugæ .

Tam varias facies Sol non despectat ab alto ,
Dum properat pelago mergere latus equos .

15 Nec tot pugnaces ventos conclusit Ulysses
Utre cavo longa exæctus in exilia .

Tam varios flores Tellus non parturit una .
Hæc est apta rosis , illa ligustra creat .

20 Vellera dant Seres , si dant sua thura Sabæi ;
Thuraque coguntur cedere velleribus .

Frigoribus rigide si horret Germania brumæ ,
Æstuat haud flammis , Africa Terra , tuis .

Dissita Tu tanquam , tantum contraria jungis ;

P

Pe.

- Pectore conclidis torque inimica meo?
 25   Ætna velut nivibus riget, & comburitur igne;
       Nec minuit flamas nix, nec ab igne perit:
       Sed fœdus flammisque nives, nivibusque favillæ
             Servant, æterna quod feriere fide:
       Sic Tua mirandum sociarunt carmina fœdus.
 30   Ira, odiisque tener non prohibetur amor.
       Nec minus est odium tenero quod adhæret a mori;
       Nec, quod adeat odium, tunc minus ardet amor.
       Me miserum! placidos inter duns versor amantes,
             Dilacerant animos ira, odiumque meos.
 35   Ah quoties lacrymas fudi, dum gaudia quæro!
       Inventi ah quories gaudia pro lacrymis!
       Vicisti nostrum, Vates Dulcissime, pectus,
             Vicisti; nutu statque caditque Tuo:
       Nam, fateor, cor molle mihi solet esse; nec unquam
 40   Non vestris durus casibus adgemui.
       Seu dolet Alcyone charo divulsa marito,
             Indolui Alcyones tam procul esse virum.
       Seu rapta (z) est miseræ quærenda Proserpina matri;
             Cum Cerere haud renuo quærere Persephonem.
 45   Si dare vela mari fortis confidit Jason;
       Adcedo Primæ Sarcina parva Rati.
       Dum dolet & gaudet civilque paterque Latinus;
             Gaudeo nunc civis, nunc pater ipse queror.
       Cum pueros Medea furens male nuptra trucidat;
 50   Heu cogor pueros dilaniare suos!
       Si matrem cum se meminit, vult parcere natis;
             Parce, patens, pueris (tunc rogo) parce, patens.
       Dedignata sequi currus Cleopatra Latinos,
             Si desperatum pectus ab angue ferit:
 55   Consilium laudo, bene dedccus esse redemptum
             Vel

- Vel nece, felicem te, Cleopatra, reor.
 Denique Hypermnestra, conjux fidissima Lino,
     Dum bene crudelem decipit ense patrem;
 Atque manus parcit sponsi scelerate cruento,
     Unaque de reliquis est face digna Soror;
 Defleo. Quid facerem? Scelus est immane sororum.
     Gratulor & Sponsæ, Line, tibique simul.
 Flete, Elegi: Vatem, quo tam nituistis, ademptum,
     Vatis & amissum dulce ministerium.
 65 Flete, Elegi, flores jam non cantabit apricos,
     Contrahit, en, doctæ candida vela rati.
 Docte Tibulle comes, comes est tibi, culte Properti.
     Nasoni hunc aliquis dixerit esse patem.
 I puer, atque Novum Antiquis subscriptito Vatem;
     70 Ni prior est illis, est magis Iste pius.

• VI •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA. VI. TIBURTINA

A D
VIRUM ILLUSTRISSIMUM
P A T R I C I U M
J U L I U M
A M A L F I T A N U M
E C R U C C O L I D O M I N I S
Inter grata amoenissimaque Calabriae Suæ Rura
D E G E N T E M.

C L A R I S S I M O V I R O
JULIO AMALFITANO
E C R U C C O L I D O M I N I S
Sibi cum Paucis Charissimo
JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
S O C I E T A T I S J E S U
S A L U T E M .

Q UÆ nuper Calbris, JULI (1), mihi venit ab oris
A TE missa, Tua Charta notata manu,
Testis & ingenii studiique, & Testis amoris
Hla Tui, nobis gaudia quanta tulit?
5 Scilicet & Musis fortem letamur amicum
Olim quam dederas, Te coluisse fidem;
Et nostri memorem servare in pectore curam,
Qualis Oreste in pectore cura fuit.
Gratulor & Calabris lexum Te vivere Terris,
10 Fumumque e patriis posse videre foci.
Sed quid Pegasidas quereris procul esse Sorores,
Et Phæbum ex istis collibus esse procul?
Si Calabros coluere sinus ante omnia Musæ,
Littora si Calabrum sunt domus Aonidum.
15 Ennius ipse parer VATUM, primusque Latinis
Ausus Scipiadas dicere carminibus;
Ortus erat Rudiis, Calabriæ Telluris alumnus,
Et cecinit (2) nostrum maxima facta patrum,
Mantua quem genuit, palmam cui cedat Homerus,
20 Virgilium (3) Calabri non rapuere prius?
Et VATUM reliqui, quibus hæc exempla secutis
Annuerunt Calabriæ carmina Pierides.
Carmina secessum scribentis & otia querunt:
Ingemit in mediis Naso Poeta Getis.
25 Anne igitur Terras bene cum lustraveris omnes,
Et biberis sanctas mobilis hospes aquas;
Ter-

- Terrarum potior Calabris Tibi rideat oris
 Angulus ullus, ames quo posuisse dies?
 Est ubi plus repeant hyemes, ubi mitior aura
 30 Temperet æstivas Sole furente faces?
 Perpetuo certe vos isthic vere beatos
 Vivere non falso murmure fama refert:
 Et semper nitidis, semperque virentibus hortis,
 Fructibus arque novis, flore novoque frui.
 35 Felicis malis semper frondescere sylvas,
 Et pendere suis poma sub arboribus;
 Et Domina (4) procul urbe remotos vivere vobis,
 Quæ fuerat præcis gloria Consulibus:
 Qui postquam clari finissent tempus honoris,
 40 Ibant optatas protinus ad latebras:
 Fascibus & positis, trabea, sellaque Curuli,
 Et Romæ fumo, cumque opibus strepitu;
 Sparsi gaudebant pretioso pretioso pulvere agelli
 Verrere privato jugera pauca bove;
 45 Balantumque gregem fluvio mersare salubri,
 Complere & mulætræ cymbia lacte novo;
 Eduramque pyrum ramis felicibus alte
 Inferere, invita ut non sua poma daret;
 Hybleisque apibus Vicino ab limite sepem
 50 Texere, qua fluenter condita mella favis;
 Et casias, flavumque crocum, floremque salicti,
 Proper aquam, dulces appoluisse cibos.
 Vos quoque felices, quibus hæc aptissima Musis
 Otia dat patrii littoris ora placens.
 55 Perge igitur Yatum pia post vestigia, IULI,
 Carmina per Calabros voluere docta sinus.
 Quod supereft; Tibi fausta precor quæcumque parabis
 Eveniant; dextro Numine cuncta cadant.
 Diversos quamvis, jungat nos mutua cura;
 60 Sum memor ipse Tui: sis memor Ipse mei.

• VII •

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. VII. TIBURTINA

A D

COSMUM DE ANGELIS

ROMANUM ET PISANUM VIRUM PATRICIUM
BARGÆ IN ETRURIA MARCHIONEM *

EX PERSONA

S. A L O Y S I I
G O N Z A G Æ

A D

CLAUDIUM AQUAVIVA

QUINTUM SOCIETATIS EJUSDEM
GENERALEM PRÆPOSITUM

Ejus Opem ad Ingressum in eamdem Societatem
sibi præpeditum implorantis.

Q

C L A U D I O
 A Q U A V I V A
 S O C I E T A T I S J E S U
 G E N E R A L I P R Ä Q U O D I O Q U I N T O .

VIX bene sanguineum posuit mea dextra flagellum,
 Vixque potest stabiles scribere lassa notas;
 Et quamvis minimi calamus sit ponderis, illum
 Debilis extremis vix regit articulis.
 5 Quare, si fuerint nimis, rogo, parce, lituræ;
 Lubricus hic dextræ debilis error erit.
 Qui sim, forte roges, vel qua de stirpe creatus?
 Et feriam sevis cur mea membra flagris?
 Ah, Pater, (ipse patens quando mutatus in hostem est)
 10 Ah utinam lacrymæ cunctæ referre sinant!
 Ille ego sum (tituli quid magna & nomina prosunt?)
 Gonzagæ Soboles Gentis Aloysius;
 Cui genitor primis sceptrum decrevit ab annis,
 Cui paret, si qua est gloria, Castilio.
 15 Sed me Sancta vocant dudum Tua Castra; fugamque
 Jamdudum a patria mens iniisse mihi est.
 Pectoris arcani Deus Optimus intima lustrans
 Hoc monet, & stimulis intonat assiduis.
 Hoc monuit nuper Divini Mater (1) Amoris,
 20 Dum peterem, Vita quæ mihi tuta via.
 Hoc mihi jam sedet; hoc est alta mente reposum;
 Hæc desideriis ultima meta meis.
 Hoc velit (2) & Mater; quæ me dum ferret in alvo;

Q. 2

Hæc

- 25 Hæc eadem Superis vota precesque tulit.
 At pater obstat amans; invitum hic sumere sceptra
 Cogit, & hic nostris vincula dat pedibus.
 O quoties & quas lacrymas, quæ vota precesque
 Admovi! & fuerunt irrita cuncta mihi.
 Ille nihil lacrymis, votis precibusque movetur;
 Perstat & optata terga vertate fuga.
 Quid facerem? lacrymas ultra quid spargis inanes?
 O Lodoix, inquam, jam nova tela cape.
 Quæ prece, nec lacrymis, hunc Sanguine forte movebis.
 Est tibi qui toto corpore Sanguis eat.
 30 Nec mora, nec requies: claudor penetratibus altis,
 Me ut valeam diris plectere suppliciis.
 Loraque cum scuticis, & acuta cuspidi calcar
 Componunt lateri sœva flagella meo.
 Hæc inter, gemitus mille, & suspiria mille
 40 Effundens, Numen in mea vota voco.
 Te has ego per lacrymas, Numen, Te sanguine nostro
 Placatum, & per quæ vulnera sœva gero,
 O Amor, & mage per quæ olim Tu es vulnera passus,
 Redde, precor, duri cor mihi molle Patris.
 45 Hæc ego. Sed surdas Calum quoque continet aures:
 Hoc quoque (3) crudelis corda parentis habet.
 Interea laceros virtus sua deficit artus;
 Seminianimis media procubuique domo.
 Festinant Servi. Mater volat ocyor illis.
 50 Semianimum inveniunt, Seminecemque levant.
 Mater amans nati dum vulnera hiantia cernit,
 Et totum tepido sanguine pingue solum:
 Concidit exanimis nimii vi vista doloris,
 Fœdavitque meo sparsa crux comas.
 55 Utque diu jacuit, tandem sibi reddita, natum
 Allo-

- Alloquitur ; fari vix pote prælacrymis.
 Nate, quid & Matrem simul, & Te conficis? an Tu
     Nescis, quod Matris sanguine spargis humum?
 Iste crux meus est: materno ah parce cruce,
 60   Nate, solum tandem spargere, parce, precor.
 Ni tamen id studio facis; & Te sanguine nostro
     Sponte levas, Matris quod crux iste Tu es.
 Fare, age, Care, Tuos lacerare quid impulit artus?
     Teque Tui potuit reddere carnificem?
 65 Parce, precor. Simul hæc quæsta est, lacrymisq; repleta,
     Continuo genitorem in penetrare vocat.
 Ille ferox famulis sublatius protinus adstar,
     Et spirat fævas ore oculisque minas.
 Sed vix jam Natum vicina morte tuerit,
 70   Et totum cernit sanguine pingue solum;
 Deposita feritate, petit, qua^r causâ crux
     Effusi? lacrymas nec tenet ipse suas.
 Expono brevibus: quid enim manifesta negamus?
     Ille mihi vietas dat pietate manus.
 75 Nate, meis oculis, vita & mihi carior ipsa,
     Et si quid vita, & carius est oculis;
 Sceptra Tui quando vis contempnisse parentis,
     Teque Deus jubet hoc; quod jubet ille, damus.
 Nec valet una mihi fractas vox reddere vires.
 80   Surgimus: optarum jamque paramus iter.
 Crastina lux oritur: sed concessisse parentem
     Poenitet, & rursus pernegat & prohibet.
 Causando nostros in longum ducit amores,
     Aptius atque vix cras fore, semper ait.
 85 Me modo Cognatos supremum visere longe
     Dicitur veluti verba suprema jubet;
 Me modo ad extremos secum deducit Iberos;

Dein

Dein mecum totam circuit Italianam .
 Interea spes alma sedet , sed inanior usque ,
 90 Atque nova semper fit minor illa die .
 Jamdudum nostris somnis discessit ocellis :
     Languent appositis ora que nostra cibis .
 Et crudele agitat semper mea dextra flagellum ;
     Incertos possum vixque mouere gradus ,
 95 Ex ipso videor sociis prodisse sepulchro ;
     Occupat & vultus horrida larva meos .
 Quod Te , per quidquid sanctum , per quidquid amatū ,
     Per quidquid Cælum , quidquid & Orbis habet ;
     Per Socios , quos imperiis tam lene coeres ,
 100 Obscero & obtestor , quam potes , affer opem .
 Aut jubeas , (4) aut ne renuas , Pater Optime , tandem
     Occulta ut frangam vincla paterna fuga .
 Tunc oculus lacrymis , tunc parcer dextra flagellis ;
     Optata attulerit cum mihi charta : *Veni* .

•VIII•

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA VIII. TIBURTINA

In qua inducitur Prophanus Amor,

QUI A SANCTO

JOAN. FRANCISCO REGIS
S O C . J E S U

Castris exutus frustra illi infidias molitur.*

A D

F R A N C I S C U M
G R I M A L D U M

S O C I E T A T I S E J U S D E M

P O E T A M E X I M I U M . (1)

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

FRANCISCO GRIMALDO

S. J.

Poetæ Didascalico Urbano, Oeconomico,
Aulico.

- V**IDERAT alta solo æquari sua castra Cupido;
Intestina Regis prælia dum cieret;
Viderat, & flendo madidis turgebat ocellis;
Et roseæ lacrymis intumuere genæ.
Mille dolos frustra, frustra artes mille pararat,
Si potis hostilem frangere militiam.
Irrita cunctæ cadunt, possit licet omne Cupido.
Victus erat, quamvis Omnia vincat Amor.
Quid faceret? num tela suum jaculetur in hostem?
Jecit; at est propriis falsis arundinibus.
Ah quoties jacta retro revolante sagitta,
Facta suis doluit vulnera missilibus!
Ah quoties telis reperit vacuanque pharetram,
Et fractos arcus, & sine luce facem!
Matris opem poscit, validas quæ suggerat artes;
Protinus & Cypriam cogitat ire Paphon.
Urque alatus erat, rapido volat ocyor Euro,
Lassulus & matris constitit ante pedes.
Forte Venus Paphiis curru sublimis in hortis
Errabunda, rosas eriñibus addiderat.

R

Sub-

- Substitit, & faciles gressus pressere Columbae:
 Et Nati lacrymis miscuit ipsa suas,
 Pectore sollicito lacrymarum querere caussas,
 Dum puerum tepido moesta sovet gremio.
 25 Nate, meæ vires, tua tanta potentia, Nate,
 Quo ruit? ut vicitus, qui modo victor eras?
 Hoc mage alete puer; lacrymis mage laxat habenas;
 Inficiente genas imbre Cupidineas.
 Aspicit hæc fractos arcus, vacuanque pharetram
 30 Missilibus; tristes & sine luce faces;
 Et cuinam de te licuit, Nate optime, tantum,
 Exclamat; quibus ah, Nate peris manibus?
 Quin etiam teneris infixa ut spicula membris
 Vedit; & a telis vulnera facta suis;
 35 Projecitque procul contextas flore corollas,
 Et laniata comas, talia dicta dedit:
 Per salis imperium, per quidquid in æquore, juro,
 Haud impune meus dilaniatus Amor.
 Improbus ille nimis, telis qui fixit Amorem!
 40 Jamque luet pœnas, improbus ille nimis!
 Fare age, chare puer, nec te tua mater inuleum
 Aspiceret; brevis hic, Nate, triumphus erit.
 Tum puer ora rosæ spirantia mollis odorem
 Solvit; & indignans talibus alloquitur.
 45 Alma Paren's, Citherea, Paren's charissima nobis,
 Quam merito lacrymæ nostra per ora fluunt!
 Crede mihi, mentemque dolor justissimus angit;
 Et cure ingentes pectora nostra agitant.
 Nosti, chare Paren's, quam late regna per orbem
 50 Protulerim: totus jam prope Vicitus erat.
 Utque reluctantum fixerunt spicula pectus;
 Facta recantatis peryia carminibus.

Non

Noñ quisquam se impune mihi tulit imperus hostis,
Quin fuerit nobis & spolium, & titulus.

55 Regnabam placidus: quaque effert Gallia terris
Sese, seculo Castra fuere mihi.

Nescio quis clara REGUM de Gente Tyrannus
Invasit sceptris subdita Regna meis.

Extremasque palam ferus intentare ruinas;
60 Intestina rapax hostis & exitia.

Protinus exarli: pestem extinxisse sagittis
Aggredior; ceptis & mora nulla meis.

Jam telum ex pharetra defumo, arcumque reduco,
Certaque mitto manu spicula prævalida.

65 Ter conatus eram excusso configere telo
Hostem; ter fuerunt irrita vota mea.

Nam modo penna suæ subito est ablata sagittæ;
Et modo consuetam perdidit arcus opem.

Sæpe etiam, pharetra dum promere spicula conor,
70 Inscius ab pharetra jam viduatus eram.

Sæpe etiam, vafrum dum telum fertur in hostem,
Laserunt nostrum rela retorta latus.

Cerne, Parens, rubeant vivo ut mihi membra cruento:
Addita cerne, Parens, vulnera vulneribus.

75 Quin etiam, matris gremium ni forte petissem,
Hostis eram telis victima facta meis.

Hæc Amor; & calido fletu non destitit ora
Spargere, singulu præpediente sonos.

Oscula libavit flentis Cythereja Nati:
80 Protinus atque novos jussit inire dolos.

Si fatuos arcus quereris, fatuasque sagittas;
Haec tenus atque tuum si ruit imperium;
Arma dabo, Siculis quæ quondam noster in antris
Conjux a Sterope mi fabricata dedit.

- 85 Sume tibi galeam, triplicique ex ære rigentem
 Loricam : hæc humeros; ambiat illa caput.
 Distinctumque auro, & gemmis cape protinus ensem;
 Hæc penetrare acies pectora quæque solet.
 Hæc fuit, Æneas olim qua vulnera Turnum
 90 Consecit. Fratris tu modo facta refer.
 Hæc Venus: insuetis amicitur protinus armis
 Ille; sed o capitis quam grave sentit onus!
 Loricamque humeris aptat, quam mole gravatus,
 Qui nudo semper ire solet latere!
 95 Hinc torvam simulat frontem, vultuque minantis:
 Pro risu feritas, ira, furorque subit.
 Quam male sed vultum præfert, simulatque minantis;
 Terribilisque licet, sic tamen usque placet.
 Maternis munitus erat jam fortior armis:
 100 FRANCISCI & sacros pergit adire lares.
 Tardant arma gradum, solitusque est usus in aliis
 Nullus; penna gemit pondere sub nimio.
 Denique se toto ferus effert impetu in hostem,
 Totus & extremis substitit in digitis.
 105 Forte triumphatis campo FRANCISCUS aperto
 Hostibus, & præda victor onus erat.
 Huic Amor: & quonam Te proripis, improbe, dixit:
 Siste gradum: pœnas, jam moriture, dabis.
 Vix hæc: & sacrum tentat transfigere pectus;
 110 Inque Virum totis arma movere manibus.
 Heu quid agas, FRANCISCE? moram scit nectere nullam
 FRANCISCUS: contra fertur at impavidus.
 Immo etiam ad gladios (cernit?) sua pectora nudat.
 Pectora fige ferox, dum tua castra ruant.
 115 Magnanimum stupuit; miransque exterritus hæsit:
 Victor & in turpem se dedit ille fugam.

Sepe

Sepe sed immensæ mens ita dolore ruinæ
Incassum ad primas irruit insidias.

Nam quoties armis petuit crudelibus hostem;

120 Se toties turpi tradidit inde fugæ.

Donec in Hyrcanas compulsus se abdere silvas;

Posset ut immanes exagitare feras.

Improba victa Parens! Victor Puer improbus ille!
Improbus ille puer! improba victa parens!

125 At FRANCISCVS ovans, omnes qui vincit, Amorem
Vicit; onus spolii fertque Cupidinei.

O utinam in tantum sacra bella movere tyrannum,
Sub Duce tam claro detur & esse mihi!

VIII
JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA.VIII.TIBURTINA
FRANCISCUM
MARIAM
LACTANTIUM*
DE
ARICINORUM VETERUM MONUMENTIS
Egregie meritum
ANNO SAL. CCCCCXLII.

1. $\frac{d}{dx} \sin(x) = \cos(x)$
 2. $\frac{d}{dx} \cos(x) = -\sin(x)$
 3. $\frac{d}{dx} \tan(x) = \sec^2(x)$
 4. $\frac{d}{dx} \sec(x) = \sec(x) \tan(x)$
 5. $\frac{d}{dx} \csc(x) = -\csc(x) \cot(x)$
 6. $\frac{d}{dx} \cot(x) = \operatorname{cosec}^2(x)$
 7. $\frac{d}{dx} \arcsin(x) = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
 8. $\frac{d}{dx} \arccos(x) = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$
 9. $\frac{d}{dx} \arctan(x) = \frac{1}{1+x^2}$
 10. $\frac{d}{dx} \text{arcsec}(x) = \frac{1}{|x|\sqrt{x^2-1}}$
 11. $\frac{d}{dx} \text{arccsc}(x) = -\frac{1}{|x|\sqrt{x^2-1}}$
 12. $\frac{d}{dx} \text{arccot}(x) = -\frac{1}{1+x^2}$

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

FRANCISCO MARIAE
LACTANTIO
BENEVOLO SUO.

CULTOR Aricini Nemoris Templique Diana,
 Et, FRANCISCE, Lacus conscius Hippolyti,
 Quas Tibi, quas, duplice reddam pro munere grates?
 Das (1) Tuscas, Latias das mihi divitias.
 Per Te Di^{ct}ynnæ speculum mage lacte renidet,
 Et purgata putri quæ monumenta situ.
 Per Te, quæ fidibus fuerat contenta Latinis,
 Gaudet (2) & Hetruscis nunc mea Musa modis.
 Nec gemini fratres, ipsis gratissimus error
 20 Patribus, aut ovum est ovo ita consimile;
 Ut Tua Hetrusca meis respondent Di^{cta} Latinis;
 Ut Patris iste Tuus Filius ora gerit.
 Matre animis. Stadio pergas decurrere cœpto.
 Est superata Tibi nam ardua prima Via:
 25 Sic Tibi contingat semper bene posse mereri
 De Puer^o (3), sancte quem pius instituis.
 De Puer^o, Charites quem composuere, Bonique
 Divi; de Puer^o jam praeente Senes.
 Qui jam Romanæ Historiæ Monumenta recenset;
 30 Livium & a teneris imbibit unguiculis.
 Qui (4) praeclarornm surgit Decus omne Parentum

- Unicus , atque ipsos qui decorabit Avos :
 Majorumque Novis Titulos augebit Avitos ,
 O quantum antiquis laudibus adjiciens !
- 25 Magnus enim stimulis & Avunculus excitat , atque
 Excitat Hunc Patrui (6) Purpura clara sui .
 Te Duce , Sirennm scopulos declinet acutos ,
 Et commune nimis naufragium caveat .
 Impiger & nugis , & somno , & inertibus horis
 30 Virtutis scandat culmina , postpositis .
 Hæc modo pro dulci nos vota vovemus Alumno .
 O utinam , Superi , sint pia vota rata !
 Ast olim Grajæ Tibi credita cura Juventæ
 LACTANTI , & miserum Relliquiæ Danaum ,
- 35 Quos Tu , pastor oves veluti , bona pascua semper
 Adduxti , exemplis per benefacta Tuis .
 Relligionis opes & nunc sacra Regna propagant
 Sparsi Grajungenis (7) Sarmaticilque jugis .
 Hos imitata sequi properat lectissima Pubes ,
 40 Quæ MAGNI auspiciis crescit ATHANASII .
 Hanc nos ad pugnam armamus ; contraque Rebelles
 Romanæ Sedis bella ciere viros .
 Et Dolopum fraudes occulta cavere venena ,
 Prisca Latinorum hic exuere atque odia .
- 45 Dispersas ut Oves unum concludat Ovile ,
 Concordesque sequi Pastor ut unus agat .
 At Te Propitium Numen fortunet , Amice ;
 Et referas partis præmia pro meritis .

♦ X ♦

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU

EPISTOLA. X. TIBURTINA

A D

J O S E P H U M
ALEXANDRUM
FURIETTUM

PRÆSULEM, AC JUDICEM
IN ROMANA CURIA ÆQUISSIMUM
JURIS-CONSULTISSIMUM

E UNDE M Q U E
VETERUM TIBURTUM MONUMENTORUM
VESTIGATOREM SAGACISSIMUM.

S *

JOSEPHO ALEXANDRO FURIETTO

PRÆSULI SAPIENTISSIMO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU

Bene rem gerere.

AMphitroniadis Colles, (1) Terra hospita Musis,
 Et Nemora arboribus (2) consita Palladiis,
 Præcipites Anienis Aquæ, Pomaria rivis
 Fœcunda, æternum & pervia mobilibus,
 5 Pampineis imposta jugis resonantia late
 Albuneæ (3) quondam conscientia Templa deæ,
 Urbis ALEXANDER (4) rerum si mole gravatus
 Cesserit in vestros se abdideritque sinus,
 Pandite cuncta Viro vos gaudia vestra merenti,
 10 Atque exquisitas pandite delicias.
 Hic Vir hic est vindex incorruptissimus æqui,
 Sancta suas lances cui dat habere Themis,
 Quo multæ magnæque secantur Judice lites,
 Omne Forum cujus cedit in arbitria.
 15 Hic, cui jura patent Divina humanaque tantum,
 Cecropio (5) quantum vix patuere Seni.
 Sed Tiburtinos soles quotus imputat annus?
 Quot vacuo Urbanis tempora muneribus?
 Lentius, ah! Nonis Octobribus ite Kalendæ
 20 O nimium junctæ, Ruri (6) inimica dies.
 Quæ tenet interea Tiburtia Rura voluptas?
 Prima, Forum atque Urbem posse videre procul.

Paca-

- Pacatis vacuisque frui tum noctibus, ullus
 Ad galli cantum quin temerare cliens
 25 Has valeat; fessumque latus dum vertere malis,
 Cogat sollicitos te evigilare dies.
 Tertia, Tiburtes auras captare salubres,
 Et doctis sele Cœtibus infondere.
 Tristibus & positis studiis, cessante Rubrica (7)
 30 Carminaque, & placitas consulere historias.
 Et modo cum Lando,(8) Sancto modo cumque(9) Ca-
 Nocturna in longum ducere colloquia. (nali
 Adde dolos turdis, jucundi præmia ruris
 Cancros (10) & lepores, his superadde favos.
 35 Et duplices uvas (11) pariter cum duplice ficu,
 Et sapidum quidquid pomifera arua creant.
 Non tamen excellæ satis hæc sunt otia menti.
 Scrutatur terris abdita quaꝝ lateant.
 Præcipue Hadriaci Tractus (12) ubi rudera surgunt,
 40 Atque indeficiens continuatur Opus;
 Eruta & unde olim, & nuper tot signa, verusto
 Eruta & Heroum tot monumenta situ
Quicquid sub terra est in apricum proferet ætas.
 Ante tot, ut vere, sæcula, Flaccus ait!
 45 Quis putet intactum quidquam ex indagine tanta
 Vestigatori sit reperire modo?
 Quis toties revoluta, iterum loca voluere tentet?
 Perdere eum dicas quin oleum atque operam.
 Magnus Alexander sed ridet inania vulgi
 50 Dicta, nec illa simul unius assis habet.
Semisepulta situ remove binc mibi rudera, Fosfor.
Auguror; bic latet, bic, magni aliquid pretii.
Hadriacæ potiora Domus bic tecta fuisse
Nonne vides, ipsis testibus excuviis?

Mar.

- 55 Marmoris & Parii, Tiberitidis, atque aliorum
 Nonne vides passim occurrere tesserulas?
 Atria nonne vides quondam circumdata signis?
 Vix puto, majores omnia sustulerint.
Semisepulta situ, remove binc mibi rudera, Fosfor.
- 69 Hoc age, nam latet hic magni aliquid precii.
 Dixisti, Vir Magne; tuis revolutaque jussis
 Rudera Centauros (13) exhibuere duos.
 Sed quales, age? quos Phidix, quos & Policleti
 Quosque Scopæ celebres vix posuere manus.
- 65 Formosi huic facies juvenis, marentis at illi
 Est senis; & cursum semiferi glomerant.
 Ceu duo nubigenæ (dicas Rhæcumque Pholumque
 Nunc iterum in Lapithas appropere truces)
Descendunt Centauri, Omolen Otbryngue nivalem
- 70 Linquentes rapide; Thessala silva locum,
 Quadrupedes quacumque ruunt, dat euntibus ingens;
 Et virgulta grayi spissa fragore sonant.
 Huic pendent crotali, septem compacta cicutis
 Ast illi pender fistula disparibus.
- 75 Eximum cœlavit Opus non unicus Auctor:
 Nomina clara Virum basis utrinque refert.
 Sculpsit Aristæas Papiasque Apbrodiæi:
 Testantur Græcis nomina litterulis.
 Sed majora vocant miracula. Cerne lapillis
- 80 Ut picturatum sternitur omne solum. (14)
 Mille coloratis rutilant asarota (15) figuris
 Mille opus effinxit Musaque tesserulis.
 Tænia circumdat flores, & poma Coronis,
 Spica sed in medio Vermiculusque nitet.
- 85 Insistunt magnum quatuor cratera columbae (16)
 Hæc sitit, at bibit hæc; hæc venit, hæc revolat.
 Quid

- Quid mihi cum puerο jactes nunc Zeuxidis uvas?
 Quid mihi lineolas velaque Parthasii?
 Cessit Apellēum sacerdotum dentibus olim,
 90 Vicit, jo! nostrum sacerdota dentis opus.
 Magne Vir, antiquis qui moribus undique fulges,
 Cui virtus priscis splendet imaginibus,
 Præmia digna tuis meritis antiqua vetustis
 Quæ tibi servarunt sacerdota longa, cape.
 95 Debueras pridem violas perfundere coco.
 Differt Roma, suas dat Tibi Tibur opes.
 Quas colis, Astrea, (17) Signis insignibus Aedes
 Quam bene conveniunt, Vermiculōque nitent!
 Quam merito quicumque Urbi novus advenit Hospes
 100 Convenit & dominum Te, & monumenta tua!
 Hæc modo. Sed properant felicia tempora, Triton
 Quæ cecinit, Siculo dum veherere mari.
 Dum veherere mari Siculo juvenilibus annis,
 Legatus Venetum dum peteres Meliten; (18)
 105 Dum Solymæorum classes in prælia contra
 Ottomanos Venetis Clastibüs auxilia
 Conjunxisse paras; quod protinus obtinuere
 Momenta eloquii ponderaque alta tui;
 Jactatum meminisse juvet Te fluctibus (19) olim
 110 Tyrrhenis, simul & fluctibus Ioniis.
 Sidera dum tumidum peteret mare, dumque carinas
 Jam jam tacturas tartara nigra putas.
 Antennæ & gement, & malus saucius Euro,
 Et Caurus fractis funibus instreperet.
 115 Vulneribus Lybicus foderet dum linteal mille
 Remigio feriens nudum & utrumque latus;
 Nobilis & frustra veheret Te filia silvæ
 Pontica, & auratis puppibus alta ratis.

Na-

- Navita cum superos vexaret & ipse Magister
 120 Incassum fusis exululans precibus;
 Hinc scyllæorum fremeret rabiosa canum vis,
 Inde absorpturis fœda Charybdis aquis:
 Ludibrium ventis dumque huc ferretur & illuc
 Pulsa ratis, tenebris dum fera sævit hyems;
 125 Quattuor aut septem digitis a morte remotus,
 Tunc steteras quanti tæda fuit spatii.
 Sed vicit Superos Pietas Tua, Carcere cæco
 Conclusit ventos Æolus, ira maris
 Detumuit tandem, cæli de parte serena
 130 Intonuit levum prospéra cuncta movens.
 Tunc scopulo Triton pelagi consedit in alto,
 Fatidicus fortis concinuitque tuas.
Lætus Alexander, qui nunc salis æquora currit,
Evadet furiis incolumis Pelagi.
 135 *Huic meritos tandem sua Roma parabit honores,*
Longa bos quantumvis tempora distulerit.
Metaque difficilis stadii non Purpura tantum
Huic fueris: majora bis ego vaticinor.
 Evenient, Vir Magne, instant tua Præmia jam jam.
 140 Hanc mihi tu propera, Lucifer alme, diem.

T

JO-

•XI•

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLA. XI. TIBURTINA
A D
NOBILISSIMUM ADOLESCENTEM
JOAN. BAPTISTAM
ROSPIGLIOSUM-BORROMEUM
EXCELLENTISSIMI DUCIS
ZAGAROLI
F I L I U M

In Maritimo suo delicatissimo Macaregio Rusticantem
Unde Vulpio Elegantem Elegiacam Epistolam
misera

ANNO A V. P. C I C I D C C X X X I I .

149

ADOLESCENTI PRÆSTANTISSIMO
**JOANNI BAPTISTÆ
ROSPIGLIOSO**

**JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
SOCIETATIS JESU**

LITTERA ab Etrusco de Te mihi reddita Rure;
Quam memor officii deproperavit Amor,
Quam Tibi dictarunt Charitesque Novemque Sorores,
Ingenii certe Partus Apollinci,
5 Ut me lætitiis cumulavit, Amice, subortis!
Intulit atqne animo gaudia quanta meo!
Ergo vales, nostrique Tuo sub pectori curam
Absentis servas usque procul memorem?
Ante Tuos oculos & nostra pererrat imago?
10 Et desiderii pars ego facta Tui?
Et Tibi squaler ager sine me, Tua Rura voluptas
Sordent pene Tibi me reputanti animo?
Hoc satis: ultra etenim vel plura (1) lacessere Divos
Qui possim tanta dives amicitia?
15 At Tu Romulidum Decus & Stirps vera (2) Parentum
Antiquis titulos addere perge novos.
Et quamvis Summa ducas Insigne Tiara (3),
Inclytum & exornet Purpura (4) multa Genus;
Tu tamen hæc aliena puta nisi, quid Tua Virtus
20 Fumosis proprium subdat imaginibus.

Nec

- Nec Tibi , ut Alscaniō , tantum sit Troia (5) Ludūs,
     Aut bijugis currum , aut ducere quadrijugis.
     Aut choreis noctes vigilare , vel alēa pernox
         Delicium fuerit curaque prima Tibi.
- 25 Ad populum phaleras manda , plausus & inanes ;
     Virtutis veris dita animum quo bonis .
     Pectore nunc puro , Juvenis , nunc adibibe verba
         Doctorum ; Sophiæ nunc cape latus iter .
     Optima (6) dumque dies surgentis Te tenet ævi ; .
- 30 Utere ; nec vacuam , nec sine fruge finas .
     Virtutem cole cum primis. Quid (7) multa ? pudicus
         A teneris Animus turpia despiciat .
     Sic pius in Superos ; Majoribus obque secundet ;
         Comis in Äquales ; subdita suave regat .
- 35 Ocia quantumvis captes modo dulcia Ruris ,
     Ne frangant Animos ocia lenta Tuos .
     Sed Tibi sint sapiens muta & Rura ipsa Magister ;
         Rure Tuò factus sanior huc redeas .
     Seu (8) viride adspetas Regalibus Ädibus æquor ,
- 40 Adspicis ex illis seu mare cæruleum ,
     Tunc lubeat : fanoque marique simillima vita est
         Nostra , virenque brevi , naufragijque patens .
     Quam colis Etruci vastam modo Littoris oram ,
         Quot Populis quondam culta , Superba fuit ? (9)
- 45 Nempe Fregenarum (10) Urbē isthic , Bebiana (11) fuisse
         Mœnia , cum (12) Lorio , cum (13) Statuis , perhibent .
     Alsiūm & (14) antiquo ornatum cognomine Portu
         Alsiicina (15) sux nomina fecit Aquæ .
     Nec procul hinc (16) Cer.e-Veteres , fundata vetusto
- 50 In scopulo sedes , Urbs & Agylla (17) , Tibi .
     Vejentum hinc quondam Tuscis Urbs maxima (18) Veji ,
         Romanis Trojo (19) longior ille Labor .

Hic

- Hic quondam Cremeræ (20) Fabiotorum infamia, flumē.
 Oppidaque antiquo (21) tot celebrata Lare.
 55 Parte alia bisidus (22) Tibris Tyrrhena lacesens
 Aequora, de Portu triplice (23) clarus erat.
Ulpianus (24) interior dextrus sed *Claudius* (25) ante hunc,
 Lævum munibant (26) *Ostia* Regis Opus.
 Ast ultra huc (27) Latium; Lavinaque Litora bellis,
 60 Descensu (28) & Phrygii nobilitata Ducis.
 Omnia sed fuerunt. Iphæ periere ruīnæ.
 Historiæ agre est, tanta fuisse, fides.
Ardea, (29) quæ Turni, *Laurentum* (30) Regna Latini,
 Qua (31) vestris posita est Aurea Sella Foris,
 65 Occultant catulosque feræ (32), tutumque cubile
 Præbent, qui obruerunt mœnia celsa, rubi.
 Scilicet absumis, quod conterit omnia, tempus,
 Et longa extinxii sic decora alta dies.
 Si pereunt & Regna igitur, moriuntur & Urbes,
 70 Mors etiam saxis nominibusque venis:
 Quid vano tumeat periturus hominio (33) flatu?
 Deliciis nimis & gesiat occiduis?
 Quin potius sursum tantum immortalia speras?
 Quin parat aeternum non peritura bona?
 75 Hac Cæli, Terræque Liber, mi dulcis Amice,
 Vel solo intuitu Te docuisse potis.
 Novimus ista tamen quænam sint gaudia; vestro
 Quod cælo ingenium est, ingeniumque solo.
 Nunc quamvis sacra (34) nos compede Roma moretur,
 80 Visimus ast olim Rura *Macaresii*.
 Impositos vestris viditqæ *Aurelia* mannis
 Nos *Via*, quæ *Guidi Castra* sinistra secat.
 Atque humilis nobis pons est transmissus *Aronis*,
 Qui ad *Turrim* tacitas in mare volvit aquas.

Al-

153 Jos. Rocchi VULPII S. J.

- 85 Alma dies Veneris mensem findebat Aprilēm;
 Cum subii fausto Regia Tecta pede.
 Undique dīvitix, atque ampla ac pretiosa supellex:
 Omniaque a vultu sunt cumulata bono.
 Tunc mihi sum Divum mensis accumbere visus,
 Sumere nectareas ambrosiasque dapes. [TER;
 Stant circum GENITORQUE TŪUS, TUAQUE INCLYTA MA-
 TU; CUM GERMANO, ET FRATRE QUATERNA SOROR.
 Tum Corradinus (35) Princeps, Lercarius atque,
 Lectus Romulea & plurimus Urbe comes.
 95 Hārebat laterique meo Burgundius (36) Heros
 (Injecit Socio, heu! Parca inopina manum.)
 Hic me præ reliquis Gentis spes prima CAMILLUS (37)
 Immeritum visus mille fovere modis.
 Sæpius ipse sua misit mihi munera quadra;
 100 Et subiit nostrum sæpius ipse larem.
 Ipse regens (38)mannos Turrim me visere PETRÆ
 Adduxit; tumui (39) hoc Automedonte diu.
 Innumera atque armenta boum, ditissimi equarum
 Pone greges vestri, stagnaque (40) visa mihi.
 105 Castra (41) Palidori, vetera (42) & monumenta, Ruinz,
 Et nova visa etiam sunt tua Castra, Palus.
 Quacumque adspiceres, Cornu bona Copia pleno
 Visa est immensas fundere Ruris opes. (43)
 Quid memorem vestris saltus venatibus aptos,
 110 Unde onerat mensas plurimus Urbis aper?
 Grata quid aucupia, & quid coturnicibus Agros
 Undique confertos, sava ubi cessit hiems?
 Vicino & sapidos, quos verrit ab æquore, pisces,
 Instructa assiduis plurima cymba dolis?
 115 Quidve ipsum mare velivolum, quod mille carinis
 Sulcatum longo tramite prospicitis?

Deni-

Denique jure Locum Graii dixere *Beatum*: (44)
 Hoc Tua, *Macarefi*, Nomina namque sonant.
 Esse beata tamen nunquam terrestria ab omni
 120 Parte queunt. Dulci semper amaror inest.
 Sic & deliciis vestris offunditur aer,
 Frigora si cesserent & gravis, & nocuus.
 Hunc videas spissas terrum sudare lacunas,
 Et capiti, & stomacho indicere bella Tuo.
 125 Heu fuge morbosas terras, fuge littus iniquum.
 Hoc iterum, redeat cum nova bruma, petes.
Tiburti interea melius quæ proxima *Celo*,
 Dum vernant flores, *Rura Gabina* (45) subi:
 Ut tandem nitidum Te *Regia Celsa* (46) *Quirini*
 130 Accipiat, reducem visere nosque juvet,
 Cum *Dottore Tuo* (47), risit cui dexter Apollo,
 Quem Comites *Musæ*, & Pallas amica, fovent.
 Sed propera, *Gemini* (48), precor o, compellite ad Urbē
 Vos *Carum*, semper qui mihi serus erit.

FINIS LIBRI SECUNDI.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
EPISTOLARUM
TIBURTINARUM
L I B E R T E R T I U S
Hendecasyllabis exaratas concludens.

I.

ANGELO MARIAE
QUIRINO
CARDINALI AMPLISSIMO
OLIM CORCYRAEO NUNC BRIXIANO ANTISTITIS
MUNIFICENTISSIMO

Pro aureo suo *De Primordiis Corcyrae* dono
accepto Libro

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS
S O C. J E S U.

EUCHARISTICICON.*

QUIRINE o, Decus Hadriæ, reposte
Archææ (1) Pater Eruditionis;
Non tot Alcinoi fuere in Hortis,
Quos Corcyra sinu beata quondam
Fovit, Delicia; ; quot in Libello,
Quem misti mihi munus, aureo isto
Sunt flores nitidique candidique:
Vel gemmæ potius; reconditique
Thefauri innumeri Elegantiarum.
Non sic Nausicaæ manus virentes
Est Hortos populata; ut inde patri
Donum, falciculum domum referret
Florum versicolorum, odore, cultu,
Vincentem Hesperidum beata rura;
Ut Tu mellificas apes securus,

Ar-

Argivos veteres , simul Latinos
Auctores populatus , inde Succi
Est quidquid melioris , ebibisti.
Unumquemque suis locansque cellis ,

20 Favis aurea mella depluisti .
Et fucos pecus improbum repellens
Ignavumque loco , albicante cera ,
Ec solis nitidam ferente lucem ,

Post tot saecula tam tenebricosa ,
Nunc *Primordia* clara reddidisti
Coryra , lacrymis adhuc madentis ,

Flentis turgidulis , misellæ , ocellis ,
O Pastor Bone , de Tuo recessu .
Quare tanto ego munere obligatus ,

30 Gratias Tibi maximas referre
Impos , atque agere ; attamen petennes ,
Dum vivam , memori has habebo mente .
Tu pergas minimum omnium Clientum

Me patrocinis Tuis juvare .

35 Sic Tibi Deus Optimus , Patrone ,
Det quæcumque rogaveris , benigne .
Tandem sic Homines Tuæ Supremæ
Virtuti referant pares honores !

QVIRINE o , Decus Hadriæ , repotæ
40 Archæ Pater Eruditionis .

AN-

II.

ANGELO MARIE QUIRINO
CARDINALI AMPLISSIMO
BRIXIANÆ URBS ANTISTITI AMANTISSIMO
MUNIFICENTISSIMO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU
Pro Volumine *De Brixiana Litteratura* sibi donato
GRATIAS IMMORTALES.*

MAGNI MAXIME PASTOR, o QVIRINE,
Et cunctos GREGIS; omnibus fovere
Quem Tu deliciis amas, modisque
Illustrum omaibus, inclytumque ubique,
Insignem facere usque, & usque pergis;
Hos mihi lepidissimos Poetas,
Scriptorum & reliquos habere donas,
Olim Brixia quos tulit Beata;
Cum postliminio, prius repulsi,
Fausto ad nos pede Litteræ redibant.
Fortunata nimis, nimis Beata
Vere Tempora, quæ suos Catullos,
Tibullos, & Horatios, suosque
Marones genuere, Tulliosque!
[Nam me Flaminii (1) juvat venusta
Hos Musa celebrare nunc lepores.]
Post tot saecula, totque post tenebras,
Tot post Aufoniz graves ruinas,
Tanta Lumina tempore uno in una
Tam Brevi Regione Brixiana

Ori-

- Oriti potuisse? quæ vel ipsa
 Sola, barbarie queant fugata,
 Priscum reddere Litteris Latinis
 Splendorem, veteremque dignitatem!
 25 Salvete, o Decus, o perennis ævi
 Vestri Gloria, Candidi Poetæ,
 Scriptorum, & reliquum Chorus, QUIRINO
 Qui PARENTE velut, novas in auras
 Lucis conspicui magis redistis.
 30 Vos, & Carmina Vestra sempiterno
 Urbes Italiz colent honore.
 Vos & Gallus, Iberque bellicosus,
 Et Germania docta, Sarmatæque,
 Et Gentes Batavæ remotiores
 35 Mirabuntur, & ultimi Britanni,
 Erit dum Latii honor Camœnisi.
 AT TE (2) BRIXIADVM DECUS, QVIRINE
 MVSARVM, PATER, ATQVE RESTITVTOR,
 Qui me munere tam bono beasti,
 40 Mecum sœcula nulla conticebunt.

AN-

III.

ANGELO MARIAE QUIRINO

S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU

Pro Vindiciis Paulli II. Romani Pontificis in Vaticanis Comitiis
elaboratis An. Sal. MDCCXL. sibique Tibur dono missis

GRATIAS."

- D**isertissime Präsum, QUIRINE,
 Quot sunt, quotque fuere Purpurati,
 Quique post, aliis erunt in annis;
 Gracias Tibi maximas SECUNDUS
 5 PAULLUS BARBUS agit, perenne in ævum
 Nuper VINDICIS Tuis renatus.
 Per TE Callimachique, (1) Platinaque,
 Pomponj, & reliqui canes, Averni
 Pestes Pontificem Optimum insecuræ,
 10 Post tot sæcula, totque post latratus,
 Tot post vulnera, tabidosque morsus,
 Fel, crudele venenum, obaruere.
 Osor hactenus ille litterarum,
 Quod minus foret ipse litteratus,
 15 Gemmarumque siti febriculosa
 Laborasse habitus, voluptuosi
 Tantum putidulo placens popello
 Circi plausibus; hic putatus usque
 Et ventri atque gulæ obsecutus esse,
 20 Tot, per TE, maculis, QUIRINE MAGNE,
 Tot, per TE, nebulis modo absolutus,
 Orbi ostenditur ore tam nitenti,
 Ut nec Lucifer ipse mane surgens,
 Nec Sol adveniens decore tanto,
 25 Nocturnis tenebris prius fugatis,
 Effundat radios nitentiores.

X

Li-

Livor, rumpere! Litteratus ipse
 PAULLUS BARBUS amasse Litteratos
 Jam deprenditur; Inclytæque Stirpis
 30 Ortus germine, grandia assecutus,
 Non se, at Pontificem, nitente gemmis
 Exornasse Tiara: inutilesque,
 Damnosasque simul, sinu remotas.
 Bene e femineo, sacrasse Summi
 35 Pastoris Capiti inde margaritas.
 Livor rumpere! (2) PAULLUS BARBUS idem
 Prudens, Munificus, Pius, Benignus,
 Castus, Sobrius, Optimæ notæque
 Inter Pontifices locandus ultro,
 40 QUIRINO tenebras fugante Magno,
 Claret luce magis meridiana.
 Doctas VINDICIAS tegent tenebris
 Nulla Sæcla: micabit omne in ævum
 PAULLI sic Decus inclytum SECUNDI,
 45 Ut pulchro irradians Eous igni.
 At TE, munere qui novo beasti
 Tiburtem Unanimis Tui recessum,
 Amcasque clientuli latebras
 Amcas magis inde reddidisti;
 50 Qui Conclave latendo Vaticano,
 Non unum, at duplieem, Bonis dedisti:
 Nuper Pontificem Optimum; secunder
 Numen Propitium; impletatque cuncta
 Sic, quæ Vota facis, perenne in ævum,
 55 Erunt VINDICIA ut Tuæ perennes;
 Quot sunt, quotque fuere Purpurati,
 Quique post, aliis erunt in annis,
 Disertissime Präfulum, QUIRINE.

AN-

III.

ANGELO MARIAE QUIRINO
CARDINALI AMPLISSIMO,
BRIXIANÆ URBIS ANTISTITI MUNIFICENTISSIMO
JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU
S. P. D.

Nuper, EMINENTISSIME PRINCEPS, certamen erat Corydon cum Thyrside magnum. Pro Urbe Roma de Quirino suo decrente, illumque reposcente stabat Corydon. Pro Brixia retinente mordicus, Thyrsis. Ambo florentes atatus, Arcades ambo: & cantare pares, & respondere parati. Alternis igitur contendere versibus ambo cœpere; alternos Musæ meminisse volebant. Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrsis.

*Urbs Roma ad Brixiam Urbem de Eminentissimo
ANGELO MARIA CARDIN. Quirino ejus Antistite.*

FELIX, Brixia, ter quaterque Felix!
Parum hoc est, deciesque centiesque!
Est parum hoc quoque, millies beata!
Felix, Brixia, & abique fine Felix!
5 Non quod tot populoſa Te arua cingunt,
Et Valles riguæque fertilesque,
Certamen Cereris quibus, Lyxi,
Pomonæque simul; quibus Minervæ est:
Sebinive Lacus (1) quod ambit unda hinc,
10 Benaci (2) hinc, fremitu Martino adaucta,
Campos: mœnibus aut tuis oberrat
Hinc quod Ollius, hinc & inde Mela, (3)
Amœnissima culta qui propagant:
Florens Ingeniis Vitorum & armis
15 Non quod clara, potens, Decus fuisti

- Clararum Insubrīz una Civitatum :
 Aur quod Templa tenes , Vias , & Urbis
 Moles nubibus arduis propinquas ,
 Ornatas opibus , nitore , culru ,
 20 Quo solent Dominæque Regiæque
 Urbes : Te licer augeant Fodinæ
 Tam dites ; nimio & superba ferro-
 Sis ; quod Mulciber usque in officinis
 Mollir plurimus , excoquir , liquarque ,
 25 Longosque in calamos trahit rigatos , (4)
 Quos bellis adhibentque Mauri , & Indi
 Ipsi atque Antipodes magis remoti ;
 Te haud , hoc , Brixia , dicimus beatam .
 Felicem sine fine prædicamus ,
 30 Non quod ferrea , Brixia es ; beatam ,
 Sed quod , Aurea Sæcla , qui reduxit .
 In Te moribus Aureis , Bonisque
 Florentem Artibus exultit , diesque
 Te amat tollere singulas & horas ,
 35 MAGNUM PRÆSULEM HABES TUUM QUIRINUM .

V.

Respondeat Brixia Romæ :

MAGNUM PRÆSULEM HABENS MEUM QVIRINVM ,
 Felix jure vocor , magisque Felix
 Quam quod sim reliquis bonis beata .
 In me *Hic* Aurea Sæcla suscitavit
 5 Sanctis moribus artibusque doctis ;
 Pastor Forma (1) Gregis sui benigne
 Factusque ex animo , vigil , tuensque

Cau-

- Caulas perpetuo diu atque noctu.
 Non *Hic* prætrepidus casarum agrestum
 10 Alpinas pedibus nives obire:
Æstus haud timet; haud timet rigentis
 Stridentisque hiemis feras procellas.
Hic, Nilus velut, arua qui Canopi
 Et Phari rigat, in beata rura
 15 Exundat quoties aquis, hiulcos
 Campos alluvie occupans feraci,
 Omnis ridet ager, refertque Menses;
 Fugit dira fames, fugirque egestas;
 Vasti sic GREGIS alta dum QVIRINV
 20 Ascendit juga, Valliumque ad imos
 Fert se se impavide invios recessus;
 Rident omnia: deque Liberali
 Et de Munifica manu resurgent
 Squalentes modo pallidaque turbæ.
 25 *Hic* vultus (2) simul exerit Paternos,
 Et latus Populis dies; nitentque
 Jam soles melius; domi cachinnorum-
 -Est quidquid, (3) mover excitatque plausus.
 Hoc præsente mihi, omnibus venusta
 30 Rura denique gaudiis redundant.
 Felix jure igitur, magisque Felix
 Quam quod sim reliquis bonis beata,
 Felix Brixia prædicor; PARENTEM
 MAGNUM PRÆSULEM HABENS MEVM QVIRINVM:

Rō-

VI.

Roma iterum Brixie.

SED jam Munifica Benignitate
 Ditata es satis & super QVIRINI
 Felix, Brixia. Redde jam Parentem
 Urbi Romulex suum petenti.
s Romæ Depositum refer, nec ultra
 Differ. Roma ego sum. Meus Quirinus.
 Sedes, denique, Collis hic Quirini (1) est.
 Romam, Brixia, provocare (2) noli.
 Nec perdes tamen; at fovere perget
10 Septem ex Arcibus, ut fores propinquæ,
 Te, præsens velut; arduus velut Sol
 Terras lumine prospicit remotas,
 Nec calore fovert minus propinquæ.
15 Orbis *Hunc* petit Universus. Urbi
 Redde, Brixia, Romulæ QVIRINVM.

VII.

Brixia Rome.

IN quemquam cadit (1) heu scelus scelestum,
 Heu tantum scelus! ut mihi meus Sol
 Vita & Spiritus, unde cuncta nostræ
 Urbi proveniunt, farente Roma,
, Te farente quidem, sed invidente,
 Abscedat procul! heu scelus scelestum!
 Quis hoc sustineat? pati quis (2) unquam
 Hoc

Hoc possit? rapiare, Magne Pastor,
 Tun' Mihi, ut patiar? quis hoc, quis unquam
 10 Nefas dicere, cogitare quivit?
 Edico Tibi, Roma: provocare
 Me jam desine de meo QVIRINO:
 Nam nil proficies; nec impetrabis,
 Hunc Sponsum thalamis meis dicatum,
 15 Pastoremque Gregi meo, amovere.
 Quare, desine, Roma, provocare.
 Esto sat Tibi singulos in annos
 Sacris Liminibus (3) quod excolendis
 Bis, incommoda negligens viarum,
 20 Te Romam, properat, videre NOSTER.

VIII.

Roma denique Brixia.

AT, AT: negligimur? nec impetramus?
 „Terrarum Dea, (1) Gentiumque, Roma,
 „Cui par est nihil, & nihil secundum?
 Adeste Hendecasyllabi quor estis,
 5 Omnes, undique, quotquot estis, omnes,
 Et Rerum Dominam, insciam repulsi,
 Vindicate. Meum refer QVIRINVM
 Sponte, Brixia, ne coacta reddas.
 Romam, Brixia, provocare noli.
 10 Romæ redde libens suum QVIRINVM.
 Surdis auribus obstinata pergin?
 Hunc, quem Depositi loco abstulisti,
 Me invita Domina virum tenere?
 Inconsulta facis; tuoque damno:

In-

25 Instant namque tibi pericla summa;
 Et fero monitis meis dolebis,
 Aurem haud applicuisse. Namque tempus
 Felix approparet; nec esse longe
 Jam quit lata dies; Meus QVIRINVS,
 20 Qua septem Dominos videre Montes
 Summa sede sedens, Quiritiumque
 Præcinctus triplici Caput Tiara,
 Cœptet jam stabilis, nec inquilius.
 Flebis, Brixia, tunc, misella, flebis
 25 Absentem; potius vel invidebis.
 Gaudebit Pia Roma restitutum:
 Quin Orbis quoque gestiet PARENTEM
 COMMVNEM sibi redditum QVIRINVM.
 . . . . .

Hec memini, & viatum frustra contendere T'byrfin.

30 *Ex illo Corydon, Corydon est tempore nobis.*
 Sic in obsequium Romæ Optatissimi Principis Bianor
 Cranëus Pastor Arcas, hoc est Josephus Rocchus Vulpius
 Societatis IESU Romæ Idib. April. An. A.V.P. 1739.

IX.

ALEXANDRO LOPEZ

PRÆCLARÆ INDOLIS ADOLESCENTI

BIANOR CRANEUS P. A.

*De Elegantissimis Elegis elegantissime recitatis
Gratulatur.*

JUCUNDE, unanimis, venuste Amice,
 ALEXANDER, (1) ad exitus secundos
 Rem tam commode & apte, & expedite
 Duxisti; ut videare doctus artem
 Dicendi, Aonio Novem Sororum
 Ab Cœtu? ut Charites, Bonique Divi,
 Et Phœbus Pater, atque amica Pallas
 Te jaçtare suum queant Alumnum.
 Tu doctos Elegos, pares Tibulli,
 Nasonisque Elegis pares; Catulli
 Quos nec Musa sibi dari recuset,
 Majestasque suos velit Propertj,
 Auditus recitare, pol! diserte es! (2)
 Fessis quale sopor virente in herba,
 Rivo quale sitim levare in æstu,
 Carmen tale Tuum, elegans Poeta,
 Defluxit bibulas coronæ in aures.
 Sed diversus ego, nimis moratus
 Dum Tiburte solo, Tuos omisi,
 Amisi pariter miser lepores.
 Emendare volens male ast omissum,
 Dextram continuo adprobationem,
 Paucos Hendecasyllabosque mitto,

Y

Pi-

- Pignus qui Tibi sint perenne amoris,
 25 Omissæ vice Gratulationis.
 Hos BALDV^S (3) legat , ille BALDV^S, opto,
 Tam bellos Elegos, & Elegantes
 Qui scripsit , dedit & Tibi canendos.
 Et me gratum , ut amat , velit Sodalem
 30 Rursum Carminibus suis beare.
 At Tu quidquid id est ineptiarum,
 Quod mitto Tibi Craneus (4) Bianor,
 Post Tuos , precor , Optimos Sodales,
 Ne prodire finas in ora Volgi.
 35 Sic Pindi (5) juga summa possidere,
 Sic Tullij Eloquium meique (6) Livij
 Det Phæbus Tibi , carmen & Maronis,
 Jucunde , unanimis , venuste Amice.

X.

P. ANGELO CALOCERA

EX B. ROMUALDI URBANA CONGREGATIONE,
Opusculorum Philologicorum , Editori solerissimo.

- S**OLES ANGELE , (1) Diligens , Diserte ,
 Edamus bona Opuscula , & juvemus .
 Rumores Juvenum , & loquaculorum
 Omnes unius astimemus alis .
 5 Ede Opuscula mille (2) , deinde centum ,
 Et mille altera ; dein secunda centum ,
 Addam & tertia mille , deinde centum .
 Dein cum millia multa fecerimus ,
 Perennabimus illa sempiternum ,
 10 Ne quis improbus invidere possit ,
 Cum tantum sciat esse Opusculorum .

AD

XI.

AD MARCELLUM CRESCENTIUM

ROMANUM ADOLESCENTEM NOBILISSIMUM

SACRI LIBELLI DEDICATIO.

CUI dono, petiris, sacrum Libellum,
 Qui ridet, nitet, & coruscat auro?
 CRESCENTI, (1) Tibi, namque dignorem
 Haud sperem reperire Te, Libello.
 5 Te, MARCELLE, Liber videre gestit,
 Et vult luminibus Tuis videri.
 CRESCENTI, lege, sed precor, libenter
 CRESCENTI, lege, sed frequenter, opto.
 CRESCENTI, lege, corde sed parato.
 10 Hunc Tu si bibis intimis medullis,
 Est hic reddere Te potis Beatum.

XII.

AD COSMUM DE ANGELIS
SEMINARII ROMANI CONVICTOREM,*Dum illi Elegos Beato ALOYSIO GONZAGÆ
in scriptos traderem recitando.*

QUOD nec Fratris amore, nec Sororis,
 Nec charæ mihi Patriæ, aut Parentum;
 Quod nec per genium meum rogatus
 Fecilsem, Tibi protinus petenti
 5 Scripsi (1) Cosme, Elegos, ut imperasti,
 Longos (Juppiter) & laboriosos!
 Hos doctæ recites velim Coronæ
 Sic ut non minimum placere possint.

Y 2

Haud

Haud agre facies ; modo (2) Aloys
 10 Si quæ nomine vota lacrymasque
 Exponis , lacrymas putabis esse ,
 Quæis lenire velis Tuos Parentes ,
 Ut , quo Te quoque novimus teneri ,
 Te desiderio Tuo relinquant.

XIII.

CAROLO MANDOSIO S. J.
 ELEGIARUM SCRIPTORI EXIMIO
 ELEGOS MITTIT.

VOS rudes , Elegi , & nihil politi ,
 Audentis CAROLI (1) subire dextram ?
 Nescitis , celebris manus Poetæ ,
 Ut Nasone magis , magis Tibullo
 5 Censura rigidæ , graves litura
 Sint , dum Carminibus student legendis ?
 Scimus . Sed CAROLI manus subimus
 Ut docti poliamur a Poetæ
 Stylo , ne pudeat palam videri .
 Nos , Tu , Castalidum Decus Sororum
 10 Natos de sterili Parente versus ,
 Vates fuscipe dignior Corona .
 Tu nos , CAROLE , debiles alumnos ,
 Si infelix pater obfuit , juvabis .

XIV.

JOSEPHI ROCCHI VULPII E SOC. JESU

AD CL. V.

FRANCISCUM BENALEAM
DE MARCO FUSCARENO
SENATORE AMPLISSIMO,*Cum is Venetiis Aedis Divi Marci Procurator
Meritissimus ingrederetur.*

HANC Cressa , Charites , Bonique Divi,
 Et Phæbus pater , & Minerva signent
 Albicante nota diem venustam !
 Hanc diem niveam & nimis beatam ,
 5 O pulcherrime Sol , morante curru ,
 Producas mihi luce sempiterna !
 Ridete , o Hadriæ intimi Recessus ,
 Et quantum est hominum venustiorum ,
 Nunc plausus date : plausibusque vestris
 10 Carni littora sentiant sonare ,
 Atque Histri , Illyriique , Dalmatæque ,
 Epiros , Dolopes , Corinthos , Andros ,
 Ægæum , Ionium , ultimique Thrases ,
 Imum Seston ad usque , ad usque Abydon .
 15 Musarum Decus Ille FVSCARENVS ,
 Suadæ Gloria FVSCARENVS Ille ,
 Refert promeritis pares honores .
 En ut purpurea rubens abolla
 Sancto Concilio Patrum reductus
 20 Urbe ex Romulea ad suos penates ,
 MARCUS (1) ingreditur velut Sacerdos ,
 Procurare dedit cui Senatus
 Supremum Patriæ Sacrumque Limen .

Fe-

Felix Patria , ter quaterque Felix ,
 25 Centies , Patria abique sine Felix !
 Jam non M̄xonidem invidere Achilli ,
 Æneæve velis suum Maronem ,
 Magnum aut denique Livium Quiriti ,
 Si MARCUS Tua Gesta Posterorum
 30 Parat temporibus perenne in ævum
 Victris modo consecrate chartis .
 Qualis ille Tibi , Beata , fulget ,
 Et quantus nitet ! at refusit olim
 Quantus (2) Vindobonaꝝque Cæsarique !
 35 Urbi (3) Romuleæ deinde quantus ?
 Vos , Vos (4) ARCADIAE mei Sodales ,
 Tiburtes (5) quoque Tusculique Cœtus ,
 Quos tot colloquiis suis beavit ,
 Et quos aureo ab ore pendulosque
 40 Defixosque motatus est , diesque
 Somnique immemores ad usque lucem .
 Vos , Vos dicite , quantus Hic refusit .
 Vos majore tubaque , viribusque
 Valentes melioribus , sonate .
 45 Ait ego Hendecasyllabos trecentos ,
 Et quot sunt , licet advocate coner ,
 Impos sim tamen , obruatque laudis
 Magna mole Tux , opprimarque totus ,
 Patrone Optime , MARCE FUSCARENE ,
 50 Heroo bene vix canende plectro ,
 Ausit tibia si pusilla nostra
 Te ad cælum lepido vocare versu .
 Te , (6) BENALEA , dulciore Musa ,
 Teque (7) Parrbasium Nemus suorum ,
 55 Doctis carminibus ferent ad astra .

AN-

XV.

ANGELO MARIAE QUIRINO

S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO,
VATICANÆ BIBLIOTHECÆ PRÆFECTO
AMANTISSIMO VIGILANTISSIMO

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU

*Pro ingenti suo, & docto Volumine Commentariorum in Epistolas
Francisci Barbari Veneti Senatoris Eruditissimi sibi donato.*

ECCUJUS tot Epistolas Volumen
 Altae mentis Opus, manusque doctæ
 Claudit? tot series negotiorum,
 Tot rerum Historias domi forisque
⁵ Gestarum memorans, tot & revelans,
 Dono quod mihi das, *QUIRINE MAGNE*,
 Eccejus? legelis (reponis ipse)
 Nostrum, quem tibi prævium Laborem,
 Allegavimus, omnia & tenebis.
¹⁰ Pol factum bene! pol, Labos venuste!
 Culta o BARBARIES mei Patroni!
 Si Te BARBARUS ipse suscitatus,
 Ad nos unde negant redire quemquam,
 Læto ex Elysio redux videret,
¹⁵ Ut Te suspiceretque, ut & probaret?
 Suas delicias, suos amores
 Ut Te continuo in sinu teneret?
 Te suis tenebrisque fulgurasse
 Tantum Phosphoron, ut sibi placeret:
²⁰ Tam scite graviterque & erudite,
 Tamque apte appositeque & eleganter,
 Hoc Volumine singula explicantur,

Non

Non pote ut meliora protulisse,
 Ad mentem magis & suam locutum;
 25 Si se BARBARUS explicasset Auctor.
 Jure plaudere Tibi reductus ad nos.
 Tanto, BARBARE, clariore cultu,
 Et tanto facie nitentiore.
 Te exhibe suspiciam, virorum & inter
 30 Clarorum magis, & magis diserte,
 Te subsellia prima collocabo.
 Nec multos tibi præferam Sodales;
 Qui Te hoc lumine reddidit coruscum;
 Uno sed mihi sis minor QUIRINO.

XVI.

MARIO COMPAGNONO
 MARE FUSCO
 PATRITIO MACERATENSI,
 Præfuli in Romana Curia & Aula dignissimo,
 JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU
Natalem Diem xi. Septemb. MDCCXLII. faustissimam apprecatur.
 ASCLEPIADE I.

MIRABAR solito candidior dies
 Surgens mane novo quod mihi fulgeret;
 Quodque hieme in media Sol melius nitens
 Deteris propere splendidior rotis
 5 Lucem hanc lattitiis undique spargeret;
 Gestirentque meo Gaudia pectore
 Sole & more novo: denique quod domi
 Festis concinerent omnia plausibus.
 Miranti at subito Delius adstitit,

Et

- 10 Et jussit solitum sumere barbiton,
Qui dudum tacito soruerat situ,
Læta hæc me increpitans carmina dicere.
Salve, Festa Dies, quæ MARIO * prior
Vitæ contuleris lumine perfrui;
15 Eductum gremio divite de domo
Vultu prima tuo quo Puerum fovens,
Ornandum Tribus hunc tradere Gratiis
Visa, & ut facerent Delicium suis.
Romæ dein Dominæ quod Patriæ fuit.
20 At mox ad Populos longius abditos
Virtus, Integritas, Justitia tenax
Cultus, ut MARII aomina proferant.
Seri, Læta Dies, inscia luminis,
Nullæ Te tenebræ obvolvere squallido
25 Velo umquam valealeant, vindicibus meis
Semper carminibus, dulce meum Decus
Quæ MARIUM recinent tempora in omnia.
Natalique suo semper amabili,
Solemnique mihi peccæ magis meo,
30 Festam semper agent Te, & celebrem Diem.
Paræ, fila meo ducite candida
Vos semper MARIO tempus in ultimum.
Dexter (Te petimus) semper ades Deus;
Nostræ Vota libens suscipe peccoris,
35 Quæ NATALE MARI præstat amiculus.

XVII.

E I D E M C L . V I R O
MARIO COMPAGNONO MAREFUSCO,
Item ejus Natali Die, cum Auctori Libellum Centum antiqua-
rum Inscriptiorum a se editum munusculum mitteret,
mutuatum ex Horatii Od. 8. l. 4. Asclepiadei.*

DONAREM Pateras, grataque commodus,
COMPAGNONE, meis æra sodalibus;
Donarem Tripodas, præmia fortium
Grajorum; neque Tu pessima munerum
Ferres, me divite scilicet artium,
Quas aut Parrbasius protulit, aut Scopas;
Hic saxo, liquidis ille coloribus
Solers nunc boninem ponere, nunc Deum.
Sed non bac mibi vis; non Tibi talium
Res est, aut animus, deliciarum egens.
Gaudes carminibus: carmina possumus
Donare, & pretium dicere muneri.
En incisa notis marmora publicis,
Per quæ spiritus & vita redit bonis
Post mortem Duciens, nunc Tibi missimus,
Natalique Tuo, Nominis & die.
Quem latus peragas, auguror hospites
Inter mille Tuos, hos epulis bonis
Atque hos alloquiis dulcibus aggregans:
Horum vota, MARI, certat amiculus
Complere, & Superos sic Tibi candidos
Exoptat, veluti vult sibi prosperos.
Servent Te incolumem tempus in ultimum,
Et donent meritis floridum honoribus:
Sumptas post violas continent Tibi
Romanz (evenient) tempora Purpuræ.

XVIII.

MARCH. ROBERTO TIBURTIO
LASCARIS,
EQUITI HIEROSOLYMITANO, ET CONSTANTINIANO;
Egregio, & optime morato Juveni,
JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS SOC. JESU

- TIBURTI omnibus e meis amicis
Jucundissime, mel merum, Leposque,
Musarum Decus, osque Gratiarum,
Oro, des veniam Tuo Sodali,
Si nunc serius atque debuisse
Meis versiculis (nec invideto)
Te Tiburtibus insero legendum.
Nomen semper in ore nam ROBERTI
TIBURTI meminisse me vetabat.
10 TIBURTI, bona jamque pars mearum
TIBURTUM venias Epistolarum.
Quamquam LASCARIDUM * genus parentum,
Et regum series potentiorum,
Et duplex Equitum decus coruscum
15 Te exornent, licet Inclytumque reddant;
Sanctis moribus attamen renides,
Ornatisque magis, magis coruscas.
Perge, maete animis, viaque cepta,
Qua dicit pieras, sequare semper.
20 Sirenum scopulos, voluptuosis
Vita Syrtibus intimas paludes.
Sic semper Charites, Bonique divi
Te latum, ut faciunt, fovere pergent!

XIX.

AD COMITEM

JOAN. BAPTISTAM CAMUTIUM
S. PRÆCLARISSIMÆ AQUILEJENSIS ECCLESIAE
D E C A N U M

D E
WENCESLAO CAROLO S. R. I. COMITE
P U R G S T A L L

In Goritiæ Supremum Ducem electo.

GAUDETE, o Populi! Forumque Julij;
 Ledzique, Aquileja, quæ Timavi
 Felix Fluminibus novem rigarist.
 Et vos, Goritiæ beata rura,
 Festis plausibus insonate: latus.
 Adeſt namque dies, fereniorque,
 Mire & candidulo nitens lapillo.
 WENCESLAUS adeſt (1), Themisque ſecum,
 Incorrupta venit Fides, ſimulque
 10. Providentia, Fauſtitas, Quiesque,
 Sinu Copia & omnium bonorum
 Effuso. Aufugient ſcelus, nefasque,
 Et calumnia tetra cum dolofis
 Technis, Pauperiem quibus miſellam.
 15 Vexant, dilaniant, Potentiores.
 Cedent ferrea ſæcla, & undequaque
 Surgent aurea, priftinum decusque
 Fulgebit Regione Julianæ,
 Hoc hoc Imperium gerente rerum.
 20 Mens hoc alta jubet Ducis, probata,
 Perspecta & Populis diu, augurari.
 At Tu (2) CAMUTIE, & Tui Sodales

Exul-

Exultabit, Infulæque vestræ.
 Præsca Pax quoque Juliz Tiaræ,
 25 Et Concordia læta restituta,
 Plus uno maneat perennis ævo.
 WENCESLAUS adest: diem o beatam:
 Gaudete, o Populi, Forumque Julij,
 Lædeique, Aquileja, quæ Timavi
 30 Felix Fluminibus novem rigarist!

X X.

A D

ANGELUM MARIAM
CARDINALEM QUIRINUM

JOSEPHUS ROCCHUS VULPIUS S. J.

*Se Tiburtinae regionis amanitatem reliquarum deliciis anteferre,
imparem tamen Amplissimi Viri laudibus ibidem canendis esse.*

PRIMA dicte mea, QUIRINE, Musa,
 Et musa pariter canende summa;
 Si Fortuna mihi sereniore
 Vultu det regionis optionem,
 5 Quæ me præ reliquis magis juvaret,
 In qua vivere, qua interire malim;
 Non vos Thessalizæ beata (1) Tempe,
 Non ego (2) Alcinoi tuos, Homere,
 Hortos invideam (3) Maronianos
 10 Nec velim Calabros; Ocelle, nec te
 Cundarum nitidissima insularum
 Clara, Sirmio, (4) Syllabis (5) Catulli.
 Linternum (6) tibi, Scipio, relinquam;

Et

Et primo (7) Capreas suas Neroni;
 15 Bajas, Parthenopenque delicatam,
 Et gratum Sybaritidis (8) Tarentum.
 Non Mævania (9) me juvet Propertj,
 Pelignive Ovidj juvent Penates.
 20 Clausæ * Vallis amoribus, Petrarca,
 Sordent (des veniam) cui recessus.
 Mergilina (10) vale Actio venusta;
 Frastrori Caphii (11) inclytique versu
 Montes parcite patriæ beati
 Colles Euganei, (12) Hadriæque Littus;
 25 Surrentina (13) mei valete rura
 Versu Parthenii vocata in astra.
 Non Rufinula, (14) Tusculumve priscum,
 Prænestæ, (15) aut Gabii, Algidive frigus,
 Littus Anxuris, Antiive Littus,
 30 Albanus Lacus, aut Nemus Dianæ;
 Quidquid denique rider, undequaque
 Fartum deliciis, juvet, locorum.
 Argei nemorosa sed Catilli
 Rura, atque Albuneæ Domus sonantis;
 35 Tibur (16) fertile quæ rigatis undæ,
 Fundit quas Anien pater perterritans;
 Vos Pomaria lœta sempiternis
 Grata & fructibus, & virente fronde,
 Rivis mobilibus rigata, vos, vos.
 40 Gratæ vos Oleæ decus Minervæ,
 Cedit bacca quibus minor Venafri.
 Umbræ Collibus aviæ supinis,
 Ardens quas Leo, quas Canis ferire
 Non audent minimo valentve morsu.
 45 O Cæli Plaga temperatoris,

Quam

Quam mulcent zephyri salubriores,
 Soles respiciunt magis benigni,
 Sedes sis utinam meæ senectæ!
 Salve Terra mei decusque Horati
 50 Hospes atque Amor, inclytæque Musæ
 Altrix, conscientia carminum sacrorum
 Quæ, Matinz apis in modum, Poeta
 Divinus recolens tibi canebat.
 Grates, Terra, tibi, quæ Horatianis
 55 Et mi carminibus meos amicos
 Alloqui per Epistolas dedisti.
 Magnum Nomen ego sonare Colles
 Tiburtes docui tuum, QUIRINE.
 Hoc silvæ, hoc Anien pater sonarunt.
 60 Impar laudibus at Tuis Bianor
 Ex hinc Arcadiæ (17) meos Sodales,
 Ut mi suppetias ferant, vocabo.
 Thyrri (18) fistula docta Te, Platenus,
 Alpheusque, Lirenuſ, & Nicetas,
 65 Cantabunt melius, queis rotuudo
 Versu atque ore dedit sonare Musa.
 At Tu respice, quas Tibi facravi
 Bissenas, pretor, allocutiones,
 Quem Musa cecini modo & suprema,
 70 Prima dicte mihi, QUIRINE, Musa.

FINIS LIBRI TERTII.

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
ANIMADVERSIONES
NON-NULLÆ
In suas ipsius Epistolas Tiburtinas.

A 2

JOSEPHI ROCCHI VULPII
E SOCIETATE JESU
ANIMADVERSIONES
NON-NULLÆ
In suas ipsius Epistolas Tiburtinas

L I B R O P R I M O.

E P I S T O L A P R I M A.

(1) *Eunpárron. Bene agere. Eppwra.*
Vale. Formulae apud Græcos in
Epistolis usitissimæ.

(2) *Et Venetar simul, & Romanas,*
&c. ANGELUS MARIA QUIRINUS CAR-
DINALIS AMPLISSIMUS ab Veneta sua
Republica Romam allegatus ad con-
troverbias quædam Romanum inter
Pontificem, & Venetum Senatum
componendas, omnium ad probatio-
ne prudentissime composuit ac felici-
fime, Anno Salutis 1734.

(3) *Luce Palatina &c. QUIRINUS*
idem CARDINALIS AMPLISSIMUS eodem
quo gravissimis eisdem compo-
nendit controversias, tempore, Ro-
mæ subfisteret, Atrium Palatinarum
Aedium magnificentissimarum, in
quibus Venetæ Reipublicæ Oratores
resident, & Veneti Cardinales Anti-
quiiores apud Sanctum Marcum, a
Paullo secundo Pontifice Maximo,
Veneto ipso quoque ex Patria Bar-
borum Gente, pro Romanis ipsis Pon-
tificibus olim extructarum, & a Pio
Quarto item P. M. Venetis donata-
rum, harum, inquit, Aedium A-
trium, atque interiorē illam Par-
tem, quæ Veneti Cardinalibus Anti-
quiорibus, Titulo proinde Sancti Mar-
ci, attributa est, ornavit CARDINALIS
QUIRINUS, testorio, inscriptionibus,

statuis, numismatibus, aliquæ per-

multis eruditissimis ac politissimis re-

rum ad eas ipsas sedes spectantibus

monumentis. Cujus Ornatus facies

ari incisa, ac formis expressa, passim

circum fertur.

(4) *Tuscula quofdam &c. Rusticantur,*
qui Romæ vivunt, per hæc tempora
in suburbanis secessibus amoenissimis,
qui ferme hic nominantur; scilicet in
Tusculano, modo Fratari, apud Al-
banum Pompei, hodie Albano, juxta
Appiam Viam; in cuius vicinia sunt,
Mons Albanus, nunc Monte Cavo; La-
cus Albanus, modo di Castel Gandolfo,
quos inter, sicut Albæ Longæ sedes
loco ferme, qui dicitur Palazzo, ob
eleganter Columnensium Regulo-
rum Villulam ibidem constitutam.
Circa est Castrum ipsum ab Comite
Pandulfo Sabellio denominatum, ubi
Suburbanæ Romanorum Pontificum
Aedes amplissimæ Marinum, sive Ma-
rianum, hod. Marino, Columnensium
itidem excultum Oppidum. Est ultra
Albanum Pompeii, Aricia Chisiorum
Principum, vulgo La Riccia; Cyn-
thianum Cæsariorum, modo Gen-
zano; Nemus Diana nunc Nemi, Fran-
gipanorum ad Lacum ejusdem Nomi-
nis; Lanuvium, nobis Civita Leviniæ
pariter Cæsariorum; Loca Jovis La-
tialis,

tialis, Diana, ac Junonis Solspitacultu, & templis, olim celebratissima. Parte alia prope Viana Gabinam, & Praenestinam, adiri solent ad Vernalas Autumnalesque Rufficationes culta Oppida in Agro Gabino e Praenestino, zagarolo Ropigliaforum; Galliano Pallavicinorum; Poli Comitum; Praeneste Barberinorum, hodi. Palestina; Palmontere Pamphiliorum. Et in Regione olim Aquicolarum, Varia, sive Vicus Vari, aut Varronis, vulgo Vicovaro Bolognettorum; Sambuci Astilliorum; Arfoli Maximorum; Castrum Sancti Viti, vulgo Santo Vito Theodolorum; aliaque Romanorum Principum ac Patriariorum nobilissimorum Praetoria, & suburbana excultissima.

(5) *Herculeum in Tibur*, &c. Ita pafim apud Veteres scriptores Tibur est appellatum, deceleberrimo Templo, quo ibidem cultus maxima superstitiones Hercules fuit. Unde etiam in Herculis Tutela esse, dictum est. Ver. Epigram: *Tutela Rhodos est beata solis, Gades Herculis, nvidumque TYBUR*. Id Templum memorant eo loco surrexisse magnificissimum, ubi nunc Divo Laurentio sacram est Christianorum Templum Primarium. Hic, scilicet, Tibur, praeceps Anio fluvius, hodie Teverone, alias Tiburone ab ipso Tibure deducto vocabulo. Hic Reges Palladis olcae inventricis, ob infinitam, ita dixerim, ejus arboris copiam.

(6) *Expulsis Siculis*, &c. Tiburtina Urbis pars ab Siculis olim incolentibus *Siculeum* fuit appellata; nunc *Castro Petere*; estque veluti quadam Montana Insula, Anieni undique circumflua. Ibi Vetusissimum atque elegantissimum rotundum Edificium pouissima adhuc sui parte superest; quod vulgo dicitur *Il Tempio della Sibilla Tiburtina*.

(7) Horatii exemplo *praenensis* &c. Q. Horatius Flaccum Lyricorum Latinorum Principem in Tiburtino fecerunt amores suos penae unice collocaffe, nemo cili qui neliciat. *Luculentissimum ejus*, inter alia quam plurima, illud est testimonium Ode 7. l. p. ¹ *Laudabunt alii Clavam Rhodon*, &c. Me nec tam patiens Lacedemon, nec tam Larissae peruersi Campus Opina, quam Domus Albunea resonantis, *O praeceps Ario, O Tiburni Lucas, O uida mobilibus Maria rivis*. Et votum illud ejusdem Poeta Od. 6. l. 2. *TIBUR Argos possum Colone si mea fedes urinam feneret; si modus lafo maris, O viarum, militaque*. Unde Auctor ejus Vitæ, qui Svetonius communiter creditur, de illo memoria prodidit: *Vixit plurimum in secessu Ruris sui Sabini, seu Tiburini. Domusque ejus ostenditur circa Tiburni Luculum*. qui locus Antiquari passim perhibetur fusile ille, qui modo dicitur *Chiesa e Convento di San Antonio da Padova prelio Tivoli*. Hinc tua Mecenas: in Tiburtino pariter habuisse perhibentur antiquitus excelsas, & ornatisimas amplissimas Villas Mecenas Equitum Decus & Literarum non Patronus modo, sed Patrocinium:

Quintilius Varus Auguli Caesaris consanguineus, & Dux Variana sua clade funestissimi nominis: Pifones e Gente Calpurnia, ad quos Horatius Epistolaam, *de Arte Poetica* scripsit. Et reliqui, qui hic nominantur; aliquique quam plurimi in nocte de Tiburtinis Commentario, qui Pars est Decima Historia Veteris Latini Profani, fingillatum recentissimi. Villarum ruderata passim visuntur in Tiburtino; & aliquarum adhuc ex antiquo vocabula perseverant. Puta, *Villa di Mecenate, Quintigliolo, Pisoni, Pisonetti, Cacciano*, quasi *Cassanum*. Et omnium maxime *Villa di Adriano* ab *Elio Hadriano*

no Imperatore, valissimæ initia Urbis ædificata. Cujus vestigia per multa magnificissima surgunt adhuc; ac de cuius ruinis evolutis, in dies prelioissima & elegantissima monimenta, tunc post saeculorum investigationes, ac inventiones, eruuntur tamen adhuc, & effodiuntur: quasi de perpetua fodina aurum.

(8) *Cassius his &c.* Cassius & Brutus, primi inter Julii Caesaris persecutores, in suas, quas proximam aliam alteri habuere, Tiburtinas Villas, ante ac post peractum facinus, fecerunt; plurium scriptorum, ac præfertim Ciceronis testimonio. Vid. Commentarium nostrum de Tiburtinis Capp. de Villis.

(9) *Et Valerij gemini, &c.* C. Valerius Catullus & Caius Valerius Marialis Villashabuisse in Tiburtino, ipsi elegantibus suis carminibus testati sunt.

(10) *Eretum, &c.* Antiqua horum locorum nomina cum recentibus collata sic sonant: Eretum Monte Rotondo in Sabinis. Soracte Monte San Silvestro; & juxta Oppidum Sans Orefle. Montes Corniculani, ubi olim Corniculum Oppidum Servii Tullii Romanorum Regis sexti Patria, nunc Monticelli. Veltini Le Montagne dell'Aquila. Marficus Apenninus Le Montagne di Celano, supra Pucinum Lacum, nunc pariter Lago di Celano.

(11) *Carolus, &c.* P. Carolus de Aquino Soc. Jesu Neapolitanus Humanæ Litteraturæ Operibus permultis celebris, qui annos natus unum & octaginta scribere: adhuc pergebat.

(12) *Pone venuis, &c.* P. Alexander Santo Canale Soc. Jesu Panormitanus Sacer Orator pluribus annis egregius.

(13) *Hunc sequitur, &c.* P. Hieronymus Tebaldus Soc. Jesu Venetus, modo ap. Perrum in Vaticano Panitius, ut vocant.

(4) *Burgundus, &c.* P. Horatius Burgundius Soc. Jesu Brixianus, ad triginta prope annos in Romano Collegio Mathematicarum Disciplinarum Publicus professor, in quo pene ex improviso sublato hæc studia multum amuerunt:

(15) *Syrius, &c.* P. Petrus Benedictus, sive Ambarak Soc. Jesu, duxazim, Syrus Maronita ex Monte Libano, Sacra Historia, & Veterum Linguarum peritia commendatissimus, quemadmodum Sancti Ephremi Syri Opera de Syrorum sermone in Latinum nitidissime translata, aique edita, inter cetera, testificansur.

(16) *Custos locupleti a Bibliotheca, &c.* Anonymus e Soc. Jesu Bibliothecæ instructissimæ Collegii Romani Praes, quo tempore ANGELUS MARIA QUIRINUS tunc in minoribus, ut a juni, Bibliothecam eamdem frequentissimus adibat.

(17) *Placidus, &c.* Illusterrimus Praeful D. Placidus Pizzamberi Placentinus, Antistes Tiburtinus meritissimus, & Casse Marii Abas Cisterciensis Primævi Instituti, vulgo della Trappa.

(18) *Baldinus, &c.* P.D. Joannes Franciscus Baldinus Congregationis Somachæ, Brixianus, Sacrarum Congregationum Rituum aique Indicis Confultor, eruditis editis Operibus V. Clariss.

(19) *Revolio, &c.* R. P. Ab. D. Didacus de Revolto Mediolanensis Congregationis B. Hieronymi, in Romanæ Sapientiæ Gymnasio Maiorificeo Professor, qui, tum alia, tum vero porissimum Tabulas Corographicas Tiburtinæ & Marforum Regionis, sive Antislitum facræ Ditionis, edidit.

(20) *Befozzius, &c.* R. P. Ab. Joachimus Befozzius Mediolanensis Congregationis Cisterciensis Insubrie Proc. General. Romanæ atque universalis Inquisitionis adversus Hereticam Pra-

Pravitatem Consultor, & in Vaticinis proxime habitis Comitis ad excipientias Purpuratorum Patrum confessio- nes electus insignis Theologus.

(21) Unde licet parvus, &c. Decribitur hic locus amoenissimus Tiburi summoenianus, juxta & circum Anienis ripas, e quibus permulti aquarum Dejectus atque Decursus amoenissime conspicui sunt; vulgo *Le Cafatelle* e re- gione veteris Aedifici, vulgo *il Tempio della Sibilla* sinter ea loca, ubi olim Me- cennatis, Quintili Vari, Horatii Flacci, Valerii Catulli, & Manlii Vopisci Poetarum Villæ fuisse perhibentur. Huc Umbras horum Poetarum converge- nre solitas singitunt, juxta Veterum fabulas. Dicuntur autem Auctorem hujus Epistolæ certatim provocasse in laudes ANGELI MARIA QUIRINI Car- dinalis meritissimi: quemadmodum apud Virgilium Chorus Pastorum, & Vatum, ac Deorum Silvestrium Gal- lum Poetam circumstetis memoratur. Eclog. 10. v. 19. & seq. *Venit, & Opiliozardi venere bubulis; Uvidus hiberna venit de glande Menalcas: Omnes, unde amor iste, rogant, tibi venit Apollo; Galle, quid ian- sanis?.... Venit, & agresti capiti Silva- nus honore... PanDens Arcadia venit;* &c.

(22) Nursini Patrii exemplo &c. Ma- gnus Pater DIUS BENEDICTUS e Gente Anicia Romana nobilissima, Munici- pio Nursino (*Noreia*) exortus, cuius Instituto Sanctissimo, & præclarissimo ANGELUS MARIA QUIRINUS ex per- vetula Veneta Patria Gente, ab in- mente usque aestate, in Brixiano S. I. No-

bilium Convictorium Collegio etenus educatus, nomen dedit Florentiae, ubi quoque humanis, divinisque litteris instruictissimus florentissima adhuc setate Praeful suorum creatus; ad Cor- cyrenes mox Insulas translatus, sacra demum Romana Purpura fuit insignis; & Brixiensis facer Antistes, & Vaticanae Bibliothecæ Prefectus est re- nuntiatus, &c.

(23) Expromensque Tuo de Petore Bibliotecam Christi, &c. Ita Sanctus Hieronymus De Nepotiano: *Petus suum fecerat Bibliotecam Christi.* Quod dictum ipse Cardinalis QUIRINUS Be- nedicto XIII. P. Ursino, ante nos, adaptavit, ejusdemque Pontificis im- agini a se edita apposuit.

(24) *Purpura quorum scripta, Qui- rine, mihi, Tus præflavissima iusta.* Scriptus Auctor hujus Epistolæ His- toriam Latinam Venetorum Cardina- lium partes duas complexam; alteram eorum, qui Venetum Urbem; eorum alteram qui reliqua Venetæ Ditionis loci patriam fortiti sunt. Huic Operi Cardinalis QUIRINI iusta colecto, at- que opportune prodituro Titulus est *Venetia Sacra Purpura* &c.

(25) *Haec Tiburtino canerem dum Colle Bianor, &c.* Auctoris Pastoriorum nomen inter Arcadas Bianor Craneus; qui Virti Amplissimi Cardinalis QUIRINI laudes usque adeo non exaggerasse profite- tur, ut potius extenuaverit: *Tropter egestatem lingua, & rerum novitatem quod ajebat Lucretius.*

EPISTOLA SECUNDA.

(1) **N**ON TU CORPUS ERAS, &c. Adhi- bet hic *opportune* Auctor Horatii sententias, quibus passim tamquam gemmis suas ornavit Epistolas: aliorum quoque Poetarum dicta fre-

quentissime usurpat; neque se tamen furti alligare apud aequos Judices veri- tus est; cum nusquam hoc dissimila- verit; immovenero palam professus fue- ritab ipso exordio Operis hujus, Ho-

ratium se potissimum sequi voluisse, in Tiburtino suo, *Apis Matine mora modique grata carpentis ibyms per laborem plurimum, circa nemus, uvidique Tiburis ripas, operosa parvum carmina singentem.*

(2) *Altini littera, &c.* Sic Martialis Lib. 4. Ep. 25. *Emula Bajanis Altini littera Villis.* Altini ex Urbe ab Attila Hunnorum Rege excisa, Venetis in Esteruaris, fama est, *Fuscarenam Gentem* Venetas olim transmigrasse, a primis usque Venetæ Reipublicæ temporibus ibi certe primarias inter Patrias Familias, loco, re, virisque gestarum rerum gloria clarissimis semper in hanc usque diem florentissima fuit.

(3) *Est magnis signata viris, &c.* Venetorum Historiam scripsere, cum reliquis, Petrus Bembus, paucorum licet annorum; Andreas Maurocenus; Marcus Antonius Sabellius; Petrus Justinianus; Bernardus Justinianus; Nicolaus Doglioni; Paulus Paruta; Petrus Garzonius, aliique; in præfatis autem Venetæ Reipublicæ Historicis ab Senatu renuntiatus est Eques Marcus Fuscarensis Divi Marti Procurator ex merito.

(4) *Vulpina binc nuper, &c.* ab excessu Dominici Lazzarini de Muro Maceratensis, Eloquentia, Graecarumque, & Latinarum Litterarum Cathedram implevit Joannes Antonius Vulpinus in Patavino ipso Gymnasio Philosophiae jam Professor hoc etissimum Veneti Senatori-Consulto, cum neque inter Candidatos sefc in stadium dederit, utpo te quia sua contentus forte nihil tale cogitaret. Quod, adnitente, inter ceteros, eximie auctoritatis Senator Marco Fuscareno factum est, anno sal. 1736.

(5) *Mique atque meis, &c.* Venetis Patribus debere se plurimum non uno nomine Auctor candidissime ac gratissime palam semper profitebitur.

(6) *Si vivere longius illo, &c.* Roma-

ni Senatus auctoritas atque libertas quadringentos tantum & sexaginta duravit annos; nempe post Reges exætios ab Urbe condita CCXLV. ante Christum Natum, sive Vulgarem Aram, quingentesimo-nono, quando L. Iunius Brutus, & L. Tarquinius Collatinus primi Consules creati fuerunt, ad annum usque Urbis conditæ quintum a septingentesimo'; ante Christum Natum, nonum & quadra gesimum; in quo Iulius Cæsar, omni prorsus Romani Senatus auctoritate posthabita, unus unicus rerum potitus est: Dictatorque perpetuus dici voluit. Venetæ autem Reipublicæ Libertati ipsius atque Urbis Venetæ nascientis exordio, quod anno salutis CCCCXXI. ad VII. Kalendas Apriles contigit, in hanc usque diem, scilicet postridie nonas Decembres anni MDCCXLIII. post mille trecentorum vigintiduorum annorum spatium, & eo amplius, incolumis perseverat. Quodque potissimum est; Christianæ Religionis nullis unquam erroribus inquinatae in gremio felicissime nata Republica. edicta arque alta, Depositum idem Sacrolanctum semper fidelissime conservavit. Quæ egregia Dei Optimi Maximi beneficia perennia ac perpetua Reipublicæ eidem meritissimæ, ut sint, auguramus.

(7) *Nec discendentis Mocenici, &c.* Joannes Alofius Mocenicus Venetus Senator Amplissimus, ac Divi Marti Procurator ex merito, Romæ pro Patria Republica Orator cum esset, usque adeo ordines omnes præclaris ac præcellis dotibus suis, sibi devinxerat, ut ejus auditio ab aula discessu, ingentem universi mœtorem conciperent; neque aliter animaqueiores facti fuerint, quam Marci Fuscareni successoris audita fama: Cum revera, omni prorsus procul adulazione, contigerit illud Poetae, quod uno avulso, non deficit alter

ter aureus, & simili fronde fecit virga mettalo. Virg. L. 6. Aeneid. v. 144.

(8) *Livi Scriptoris ab aeo, &c.* Venit Magnus Romanæ Historiæ parens, *Titus Livius Patavinus Romam, ut Romanam ipsam Historiam scriberet; quamvis senior in Patriam remeavevit.* Sic quoque ceteri Historici Græci Latinique passim fecere; puta, Plutarchus, Dionysius Halicarnassensis, Strabo, Dio Calsius, Svetonius, Plinius, aliqui permulti; mirum enim quantum Romanæ ipsius Urbis Majestas ac præstentia Historiæ scribendæ semper animorum atque adminiculorum contulerit!

(9) *Quo Corradinus, &c.* Petrus Marcellinus Corradinus Cardinalis Amplissimus virtutum ac doctrinæ fama clarissimus, viginti ferme abhinc annis Epistola nujus Auctorem ab Moderatoribus Soc. Iesu depopoleit, impetravitque, qui Veteris Latii Historiam conficeret. De hac sermo est in præfenti Epistola, Editæ autem sunt in hac

diem Historie ejusdem Partes Octo; scilicet. 1. *De Latio ac Latinis in genere.* 2. *De Setinis & Circéjensibus.* 3. *De Antiatibus & Norbanis.* 4. *De Veltinensis & Coranis.* 5. *De Lanuvinis & Ardeatibus.* 6. *De Laurentibus & Ostiensibus.* 7. *De Albanis & Aricinis.* 8. *De Tusculanis & Algidensibus.* Ac jam perfectas habet Auctor in Adversariis parafrase ad prælum, cui propediem supponiturus est, Partem 9. *De Praenestinis & Gabiniis,* & 10. *De Tiburtiniis, ceterisque Veteris Latii Populis excisis.* Quibus eruditum fane ac multæ indaginis, plurimumque utilitatum Opus coactum erit.

(10) *Tiburris Argai, &c.* multis profecto laudibus Tiburtina Regio ac Rusticatio cumulatur; veris attamen omnibus, ac promeritis; cum potissimum Auctor in Tiburtino secessit amoenissime, fontes interque aurasque salubres, hanc Epistolam sociisque exaraverit; unde *Tiburtinas* jure denominavit.

E P I S T O L A T E R T I A.

(1) **S**oteria. Vox hæc Græca, *Salvatoria* significans, a Latinis quoque usurpata fuit; ut munera, quæ amicis e morbo restitutis mitti soleant, innuerentur. In hac sententiam Martialis amico Policarmo, qui ex frequentibus morbis convalescens gratulatoria hæc munera ab amicis exposcebat, scriptis; *Nam quoties surgis, SOTERIA poscis amicos.* Ep. 56. l. 12. Quoniam vero Poetæ in tenui censu communiter esse soleant; hi, pro pretiosis aliis muniberis, carmina sua salvatis amicis mittebant; illisque *Soteria* Titulum inscribebant. Hujusmodi est P. Statii Papinii Carmen quartum, Silvarum libro secundo ad Rutileum Gallum, *SOTERIA* Titulum præf-

ferens. Hos imitatus Epistola hujus Auctor ANGELO MARIA QUIRINO Cardinali, Mecenati suo Optimo, e gravissimo restituто morbo, quo Roma ad extreum pene spiritum fuerat conficitatus, anno sal. 1737. Octobri Menfe, Epistolam hanc Tibure misit, gratulatoriam de prætina recepta valitudine; quam proinde merito apie quoque inscripsit *SOTERIA.*

(2) *summo flantem me vertice, &c.* Quis Fortuna Rotam, orbitam, five Orbem, aut Globum, a Poetis attributum ignorat? volubilem semper & ima summis mutantem? Innuit igitur Auctor, se, qui, vivo, & benevolente QUIRINO Cardinali Patrono suo optimo, felicem ac proinde in Fortune Rotæ

Rotæ apice summo stante scipium existimabat; auditu ejus amittendi pericolo tam præcipiti, ab Fortuna in imum gene lese dejectum Rotæ ejusdem, indoluisse.

(3) *Quæ præclara Tua est operata insignia Virtus? Eo morbo Quirinus idem omnibus Christianæ Heroicæ Virtutis loculectissima præbuit exempla; quidem mortem, qua imminebat exsibebatur, non tranquillo tantum, verum & hilari vultu asperit; morbi vim acerrimam constantissime toleravit. Christianis Mysteriis Omnibus præmature muniri voluit; iotter eximia in Deum Pictatis argumenta. In pauperes autem qui semper largus & misericors, tum vero sele largissimum & maxime misericordem ostendit. Unice enim ad pias causas Testaceousum condidit; adeunte verbō, non modo easum ejus ingemiscere noluit; verum etiam sibi ad beatam perennemque vitam approprianti atque adeo proximo grasilari, hortatus est, &c.*

(4) *Heredes Monumentum Me sequentur. Hac sepulture formula in Testamento condendis, dum de sepulcro disponenter, Latinos Veteres usos, scimus; quæ in ipsis quoque sepulcris inscriptionibus sic notabatur H. M. N. S. Ho. Monumentum Heredes. Non sequitur. Quibus verbis significabatur, solum velle Testatorem eo sepulcro condi, nec unquam ab Heredibus illud alienari in alias Familias posse, quod etiam per Externos Heredes E. H. significabatur. Dicit itaque Auctor ab Cardinali Quirino supervacuum hanc curam omissem; & tantum de pauperibus Christi, heredibus instituendis cogitatum fuisse.*

(5) *Ad usque Catilli mania. Scilicet Tibur a Catillo Tiburto & Corace fundatum. Sic Horatius id appellavit lib.*

2. Od. 18. ad Quintiliū Varam, *Nel Lam, Vare, Sacra vite prius severis arboreo circa mitem solum Tiburis, & Mania Catili. ubi pro Catilli, dixit Catili, mensurae carminis ut interficeret; cum certosque Scriptores reliqui omnes, ac præcipue Virgilius & Silius, Catilli, & Catillius constanter scripserint.*

(6) *Vox tamen O superi &c. Invocat hic Poeta eos præcipue inter superos, ut Quiriano Cardinali patrocinentur, quibuscum ipsi singularia merita intercederent. Beatissimum in primis *Deiparam Virginem Mariam*, cujus nomine *Angelus Maria* Cardinalis appellatur; B. Petrum ob Romanam Purpuram, & Vaticanam Bibliothecam tot incrementis adauitam. *Sanctum Marium Venetorum Patronum*; item B. Marcus Romanum Pontificem, in cuius honorem Tituli sui Basilicam Romam Quirinus multimode exornavit. Eisdemque de causis Sanctos Abdon & Seneca M.M. quorum corpora in ipsa Basilica tumulata pretiosis additis ornamentis illustrata sunt. Quod multo magis de Sancto Philastrio dicendum, ob magnificissimum Brixius Templum Princeps ab Cardinali Quirino procuratum magnificissime: & ob ejusdem Philastri Opera rebus atque illustrata, una cum certis Brixienis Patrono; maxime autem Sancti Ephremi Syri, &c.*

Porro auctor hac invocatioe imitatus est Virgilium, qui in fine libri primi Geogoricorum a versu 498. celebrissimam illam Numismatæ invocationem habuit, ut Augusto Cesari patrocinarentur, illumque incolumem Romanæ Reipublicæ conservarene *Di patrii indiges, & Romule, vestigia mater, &c.* Ex qua poeticoe colores, quisibi magis congruere visi sunt, hic auctor in rem suam desumfit.

E P I S T O L A Q U A R T A.

(1) *Paffonac, &c. Dominicus Paffonus Forfempionensis Patricius, ab ineunte aetate Clementini Collegii Romae Convictor future ibidem virtutis egregia documenta dedit; atque illud inter cetera singulare, quod plurimas ex univerfa Philolophia positiones publice propugnavit coram Purpuratorum Patrum, Praefulm, nobilium que ac doctorum virorum frequentissima Corona; quas ipfe Clementi XI. P. M. dedicaverat, antemeridianis horis duabus', ac pomeridianis totidem, ann. sal. 1701. decima quinta Septembri, data cuicunque arguendi facultate; egregie usque adeo ac feliciter, ut faultissimos eximios progressus, qui postea sunt subsecuti, in adolescentie praestantissimo, quotquot eruditio certaminis interfuerant, augurarentur. Inser Aulae Romanae Prelates mox cooptatus, gravissimis continuo tractandis rebus a Clemente ipso Pontifice adhucitus est. Hujus Viri Clarissimi tum alibi pluries, tum vero in Ultrajectino fere Omniae Europee Principum inter Oratores Congressu prudenter ac Sapientia maxime enuit. Ad Helvetios inde Romanae Sedis Nuncius est allegatus; postea vero Vindobonam ad Carolum VI. Romanorum Imperatorem. Quibus gravissimis in muneribus, cum Romanam Purpuram sivepius suisset promeritus, ea tandem ab Clemente XII. ornatus est ann. sal. 1738. Litteras idem ac Literatos Viros amavit semper ac promovit plurimum.*

(2) *Hinc Venustarum Legum, &c. Lex five Praeceptum, aut Edictum Horatii Flacci Venustini Poetae in Arte ipsa Poetica hujusmodi est. Cui letta potenter erit res, Nec facundia deferet*

hunc, nec Incidens ordo. Quam Legem servavit ad unquem Cardinalis idem Paffonaeus, quando laudandum sibi delegis Christianum illum Martem Eugenium Principem a Sabaudia Turcarum Terrorum atque Exterminium, egregia Funebri in illum Oratione scripta, atque habita coram Carolo ipso Imperatore, Universaque Caefarea Aula plaudente.

(3) *Vulpia Cura, &c. Eam Orationem Pafsonaeus Joanni Antonio Vulpio in Patavino Gymnasio Eloquentia Professori excudead allegavit Cominianis illis typis elegantissimis; unde etiam eodem procurante Vulpio, prodit ornatisima ann. 1737. in 4. Chart. major, usqueadoco, ut non modo ipsa Orationis tela, verum etiam ejus Editio politissima, univerorum, & ipsius quoque Caefaris, commendationem meruerit. Quare Pafsonaeus Vulpio Gratiarum actionis Epistolam humaefissimam misit Vindobona; quam Vulpius, ut ederetur, in secunda Orationis Funebri in Eugenium Principem editione in 8. merito procuravit. Et sic habet.*

Lettera di Monsignor. Domenico Paffonaei, Artivescovo di Efeso e Nuoxio Apostolico in Pienna. Al Sig. Gio. Antonio Volpi.

Illustrissimo Signore.

Rendo quelle grazie maggiori, che sò e posso a V. S. Illustrissima, per la somma accuratezza, con la quale ha procurato, che dai Torchi rinomati di coresto Comino esca alla luce il mio debole Componimento: portendolo affermare, che la bellezza del carattere, e l' esattezza della correzione suppliranno in qualche parte ai difetti, che il mio scarso ingegno avrà pur troppo commessi nello stenderlo. E per dir vero, quelle Opere, che anno avuta a' istessa forte del-

la

la mia, d'essere raccomandate alla sua somma Vigilanza, soffengono in tal maniera l'antico Onore d'Italia, che il nome de' Signori Volpi vò del pari con quello dei Manuzzi, e non invida punto alla fama degli Stefani. Io, che pertanto tempo mi ritrovò fuori d'Italia, posso renderle più d'ogn' altro questa Testimonianza, che prego Lei di riguardarla come un atto di Giustizia, e non come un sentimento di quella pienissima Gratitudine, che le debbo. E per fine me le rassigno con tutta la stima possibile. Vienna 19. Ottobre 1737.

Di V. illustris.

Devotiss. ed Obligatiss. Ser.

Domenico Arcivescovo d'Efezio

(4) *Diem, perraram Bibliothecam*. Cardinalis Passionaei Bibliotheca ab ipso sapientissimo Viro tota ferme vita collecta undique & conquista facitissime ac diligentissime, inter potissimas Urbis merito receperenda est. Eam modo in Quirinali, honestissimo loco, scilicet in Palatio, cui nomen *Della Consulta*, elegantissime atque aptissime collocata eruditis Viri suscipiunt, adeunteque frequentes.

(5) *Sermone Edoli urbisque Horatius Ad Macennatem*; *Docte Sermones strinsque lingua*. Od. 8. 1. 3.

(6) *Te involvens virtute Tua*. Horat. Od. 29. l. 3. *Lauda manente* (Fortunam) si celeres quat' pennas; resigna que dedis, & mea virtus me involv.

(7) *Prima Valentini, &c. P. Valentinus Valentini Romanus nuper Procur. Generalis, nunc Generalis Abbas Monachorum Cisterciensium Congregationis Fulienensis, atque Episcoporum Examinerator. Cardinali Passionaei pernecellarius*, propter eximias prudentias ac doctrinæ doctores, dum ipse Passionaeus Roma abefet, ejus Bibliotheca Cucum gesit, &c.

(8) *Collisque a vimine dicti, &c. In Colle Viminali Romæ P.P. Cisterciensium Fulienium Aedes sunt, juxta*

Templum Divi Bernardi ad Thermas, lis in ædibus per multos annos Bibliothe-
ca Cardinalis Passionaei servata est; quarum partem ipse suis sumptibus adificaverat. Porro Collis iude dictus est *Viminalis*, quod in eo fuerit antiquitus *Ara Jovis Viminei*, ad quam scilicet *Vimina* sponte sua enata prodigii loco habita fuit.

(9) *Diocletianarum, &c. Ibi Diocletiani Thermæ magnificissime fuerunt extulæ, quarum vestigia ingentia su-
perfunt adhuc eo Tractu*, qui dicitur *Termine*, ex antiquo *Thermæ*. Harum Calidarium seu *Vaporarium* rotundæ fi-
guræ, suisse ipsum Divi Bernardi
Templum, ab antiquariis merito exi-
stimat, Titulus Cardinalis ipsius Pa-
ssionaei. Eas Thermas a Christianorum multis millibus ad opus damnatis aedi-
ficas fuisse accepimus, qui consummato opere, omnes gladio necati
sunt, ob Christi testimonium. Eorum Corpora *Via Ostiensis*, five *Laurenti-
ana*, ultra templum Beatorum *Vincen-
tii & Anastasii*, ad *Aquas Salvias*, five *ad Tres Fons*, extra Portam *Trigeminam*, nuoc
Di San Paolo, depulsa memorantur, loco, qui dicitur *Santa Maria Scala Cali*. At Beati Zenonis, qui Omnia Dux fuisse traditur, *Corpus*, ad *Divi Andrea* P. P. Soc. Ieli in Quirinali translatum, sub ara maxima requiescit, & nox illi, annua celebritate recolitur.

(10) *Soratte, &c. hod. quoque Mo-
nte Soratte, five di S. Silvestro prope Sabi-
nos, ubi incolunt P. P. idem Cistercien-
ses Fulientes, loco, quo latuissime per-
hibent Beatum Silvestrum R. P. unde
etiam evocatum eundem memorant
ab Imperatore Magno Constantino,
ut Christiano ipsum lavacro abueret.
Quod *Roma*, non vero prope Nico-
mediam, contigisse, post quampliu-
rimos scriptores, validissimis argumen-
tis, & rationum momentis, do-
cumentisque legitimis, probat P. Mat-
thias*

thias Furthman Germanus Monachus Sancti Pauli Primi Bremitae in sua Dissertatione *De Costantini Romane Baptismate* edita hic Romæ anno 1742. quo vivimus.

(11) *Flaminio . . . . Sempronius Forma, &c. Flaminia Via, (quod notissimum est ceteroquin) ab C. Flaminio Consule directa & instrata fuit ab Urbe. Porta modo del Popolo, Ariminum usque; unde ab Amilia usque Placentiam continuata est. Forum vero Sempronii ab institutore Sempronio pariter nomen defumbit. Fora autem appellavere Romani ea loca, queas eas Urbes, in quibus praetor judicia publice, ac constituto Tribunalis, exercebat. Hinc Forma Caisii, Cornelii Sylla, Popillii, Livii, Flaminii aliae per multa.*

(12) *Crassus Biamor, &c. Nonne Pastorale inter Arcadas Authoris hujus Epistolæ.*

(13) *Rita Horatii, &c. In his Epistolis, ac presertim hujus Libri primi, Epistolas Horatii fecutum se ferme, Author profitetur. Assecutum autem esse, non audet dicere.*

(14) *Pratinis concentibus usq[ue], &c. Ioannes Antonius Vulpius Authoris hujus Epistole germanus frater Romanus Purpuratus Cardinali Dominiaco Pafacio in hęc verba, litteris Pacacio datis, et gratulatus Copia di Lettera Eminentissimo Princeps.*

Le Actioni Gloriose di P. E. e i Ministerii gravissimi da Lei solennati per si lungo spazio di tempo, con tanto Decoro, e Vantaggio della S. Sede Apostolica, e della Chiesa Universale; pareggiano in modo l' onore della Sagra Porpora, e benchè massimo, e riputatissimo, acuta Suntità del Regnante Sonno Denteferus que'd giorni addietro l' ha sublimata, che certamente non abbisognano di ricorrere a quello, che il Mondo chiama Fortuna e Felicità perché posse sulla bilancia della stima de' Saggi riportano ade-

grati Merito, e Premio. Rallegrami dunque stessa fine più con la Dignità medesima, che nuovo Splendore viene a ricevere dal soggetto virtuosissimo, al quale è stata giustamente conferita; di quello che io faccio con l'E. P. avendo io da gran tempo preventute le ultime Congratulazioni, quando io acoltova con dilecto inferme, e con venerazione la Pama delle sue Doti singolarissime e di quell' Opere segnalate, che a si alto fine di lor natura l' andava indirizzando. Godo altresì a mio riguardo, vegendo annoverato fra Principi di Santa Chiefa un mio Benignissimo Protettore; alla cui Approvazione io debbo in buona parte il Credito, che in Italia e fuori s' anno acquistato le mie Letterarie fatiche; e dal quale io posso sperare in avvenire Grazie sempre maggiori. Senz' ombra di confusione incredibile per la carica comune degli Optimi Studi, che oggi mai avranno nel Sacro Collegio de Signori Cardinali un validissimo Difensore, e un liberalissimo Mecenate. Ma ciò, che più importa, un Sapientissimo Consigliere, un giustissimo Estimatore, un Amansissimo Coltrivatore. Onde più non abbiamo ad intendere a quell' aureo Secolo i Parigi, i Bembii, i Seripandi, i Comendoni, i Sirtori, gli Antoniani, i Bellarmini, i Baroni, e cent' altri Eredi di consumata Prudentia e Doctrina, che adornarono de' loro nomi immortali l' Ecclesiastico Augusto Etatario. Cresce finalmente a dismisura il mio gioibdo; quand' io penso al tempo futuro, e considero, come P. E. in ogni sua Dignità ha saputo in gaia disporarsi, che le genti Eanno sempre stimata degna di grado superiore. Puglia Mäio che un giorno s' avverrà ciò che ora desideras, e prefiggessi il mio spirito. Ed intanto pregenda P. Oli all' Altissimo per la Lei Salute e conservazione tanto importante, m' inchino al baria-della Sagra sua Porpora, e mi prosto, che son e sarò sempre D. V. E. Padova 4. Luglio 1738. Umilis. Ossequiosiss. Obbligatiss. Ser. Gio: Antonio Vulpi.

(15)

(15) *Simbrivius de Fontibus*, &c. A-
rio Fluvius, qui Tibur præfluit atque
fecundat, unde Tiburtina haec Epitho-
la missa est, Oritur supra Montes Tre-
banos, ultra Sublaqueum, ex Fonti-
bus, qui *Simbrivii*, *Simbrivii*, & *Sim-
briviani*, aut *Simbrivini* sive nominati;

qui nunc comparantur ab Auctore
Pontibus Apoai celeberrimis prope
Patavium, in Euganeis Collibus. De
quibus Claudianus, & Martialis, &
Lucanus, aliisque Veteres auctores
plurimi multa cum laude memine-
runt.

E P I S T O L A Q U I N T A.

(1) *Hystole de Gente fatus*, &c.
Iosephus Maria Herculanius
e Marchionibus Herculaniis, Senogal-
iensis, & pluribus Patriciis Familia
Anconae sanguine junctus, aliusque in
Piceni Urbibus, opulenta ipse fami-
lia exortus, & in Romana Aula Pra-
fatu laudatissimus; post aliquot Ponti-
ficia Ditionis Urbes Gubernatoris
munere administratas, ad suavisimos
disciplinarum, bonarumque artium,
quas a teneris usque semper excolu-
rat, decerpens fructus totum se con-
tulit, magistratibus reliquis abdicatis.
Edidit proinde variis generis Opera
compendiatissima. Quare Auctor hu-
ius Epistola illum ab eis cultum ob ex-
cellas, potissimum animi dotes, poli-
tissimamque orationem Literaturam,
prostiteret.

(2) *Tua Mens excelsa*, *Tua & Sa-
pientia*, &c.
Viri hujus Clarissimi excelsa Mens
& sapientia tum privata in sermoni-
bus totaque honorissime vitæ ratione
constanter traductæ, tum vero præ-
clarissimis editis in Operibus tam-
quam *totiva defixi a rabe*, ut Hor-
atius ait, perspecillissima est. Poetici
namque ejus Foetus, una cum purissi-
ma aureaque vena, elegantissime omni-
bus & veneribus, profundissimæ
Scientia sensu involuunt semper at-
que exhibent: neque enim verius ejus
sunt *inops retum*, *nugnque canora*.
(Horat. in Arte v. 322.) verius optimi-

mæ pleni frugis; & Pietatis, Virtutis
tumque ceterarum illicium potentissi-
mum.

(3) *Virginis Italica*, &c. Deipara
Mulæ suas tantummodo consecravit
Herculanus felicissime; typique Co-
minianus Patavinus ornatusque edidit
Etruscorum Carminum elegantissi-
morum Libros Duos, hoc Titulo:
MARIA & Rime di Neraleo Pastor
Arade in 8. 1725. Horum primus in
Elegiacos versus Latine a præclaro
Poeta Siculotranslatus fuit. At uter-
que recusatum Brixiae, tum vero Ro-
manæ tertio, apud Rubeum, ut jam ex-
plicabitur.

(4) *Laura ambrato Cali Salamite tri-
umphos*; &c. Innuitur hic excellentissi-
mus Herculani Divini Poetæ Opus
Dramaticum Pastorale, cui Titulus:
*La Salamite Boceareccia Sagra di Ne-
ralco Pastor Arade*; quo Librum Salo-
monis *Canticæ Cantorum* inscriptum,
sapienter, profunde ac fideleriter non-
minus, quam poetica coloribus cir-
cumvenitum; exornatumque, expli-
cavit, & Deipara in Cœsum Assump-
tæ perpetuam in illo Allegoriam lati-
tare, ostendit. Prædiit item Roma
1732., in 4: item rufus ibidem in 8.
una cum carminibus: *MARIA Rime*
di Neraleo; quod nomen est. Ercolanus
anagrammate involutum; apud An-
tonium Rubeum in 8: tabulis semper
adjectis mysteriorum quæ celebrantur,
scilicet expensis. Opus idem: *La*
54-

Salamite, ceteros inter Censores, etiam hujus Epistolæ auctor Supremorum iussu Magistratum recensuit, & adprobavit; quemadmodum in fronte Libri cernere est.

(5) *Antipodaque ipsos duodenam in nomina didis scilicet, dividis.* Hor. Sat. 2. l. 2. v. 67. *Albusq; sensit exemplo, dum munia didit.* Significat hic Geographicum Clarissimi Eruditissimum Praeful- lis Opus, quo, novo ordine, Universum Terrarum Orbem in duodecim partes, quæ in duodecim minores singulæ dividuntur, interrumque, ac tertio, & deinceps, in alias duodecim Memoriae auxilium Opportunitis.

(6) *Circini ut in tripli cunctas comprehendis biatu, Praclarum aliud Herculani Opus Architecturae, quo mensuras Veterum Græcorum ac Romanorum Adificiorum tripli Circini hiatu, sive mensura sapientissime complexus est, adificiorum eorumdem exemplis ubique appositis, tabularum accuratisimè expressarum adje- gione. De Deo Optimo Maximo ait Scriptura: Quis appendit tribus digitis molem Terra.* Isaia (4.11.12).

(7) *Ab ipso Te Puer confians boue ver- re secutus.* Iuvenal. Sat. 10. *Omnibus in terris, quæ sunt a Gadibus, usque Am- roramq; Gangem, pauci dignoscere pos-*

sunt vera bona. At Herculanus noster vere paucorum hominum, & mentis bene fana (Hor. Sat. 9. l. 1. v. 44.) cuique & alia Horatiana convenientiunt quam ma- xime; scilicet.

Quod si me Populus Romanus forte ro- get, cur, non ut porticibus, si judiciis fruar idem (Ep. 2. l. 1. v. 11.) &c. tum illud: Quid oportet nos facere, a vulgo longe latèque remotast (Satyr. 6. l. 1. v. 1-18.)

(8) *Cumque Novo Tua Parma Foro : Forum Novum Oppidum prope Par- man in Aemilia, Dictionis est Gentis. Herculane, quæ proinde Marchesi di Fornovo appellatur. Parma autem educatus est Herculanus noster in Nobiliū convictorum adolescentium Collegio, postquam Pueritiam Romæ in Romano Seminario laudabiliter exegisset.*

(9) *Urbanī Arcadia Pastores Obtinere.* Celebrissima Arcadia Romæ Academia, cujus Herculanus sub Pastoris Neroni nomine Decus ingens & Orna- mentum.

(10) *Te INFOECUNDORUM, &c. Altera item Nobilis Academia Romæ Infocundorum appellata, cujus Herculanus Praeful, Promotor, &c. Princeps.*

E P I S T O L A S E X T A.

(*) *Aebonus Comes Aldriggettus ex Patavina Familia specta- tissima idemque Poeta elegantissimus Latina Etruscaeque Musa; quarum specimen prodit una cum Operum Jo: Antonii Vulpii Tomo 2. in 4. Patavii apud Cominum ann. 1735. Hoc de Laudibus Alvari Cienfuegos Cardinalis Carmen, quod illi Author miserat, pro sua humanitate multum probare visus est. Scriptis autem illud ac reci-*

tavit Auctor ipse Romæ ann. 1721. cum ad tradendam Rethorican in Romano Collegio aggraderetur.

(1) *ALVARUS. Alvarus Cienfue- gos vir doctrina, ac tractandorum ne- gociorum dexteritate insignis, Soc. Iesu, nobili loco natus est in Hispaniis, Oppido Aguerra Dictionis sacre Anti- stitis Oviedi 27. Februarij ann. 1657. In Societatem cooptatus, Salmantinus Doctor, præceteris, Theologicas Di-*

Disciplinas publice tradidit. Edidit autem Commentaria doctrinis duo, *De Summa Trinitate* alterum; alterum vero *De Santissima Eucharistia, Sacramento, & Hispanice Vitam fuisse rem Sancti Francisci Borgiae*; præter alia, opuscula. Carolo Aultrico Archiduci exim Hispaniarum Regi Tertio dicto, mox Romanorum Imperatori Sexto Carissimum fuit. Ante illum autem ipsi quoque Deceffori Carolo secundo Hispaniarum Regi. At Carolus Imperator virum de felicissimis rebus optime meritum in Purpuratorum Patrum Se-natum cooptari ab Clemente XI. P. M. summis votis enixissime postulavit, impetravitque die 20. Septembris 1720. Montis Regalis in Sicilia Sacer Anti-stes eis renuntiatus; at Romæ per multos annos ipius Cæsarius Pro Oratore ad Romanam Sedem; quam provinciam commendatisse obivit.. Excessit tandem Romæ, cum tertium supra octogesimum annum jam inchoasset, die Augusti 19. ann. 1739. atque in Templo Sanctissimi Nominis Iesu fuit tumulatus, cum tamen in Templo Sancti Ignatii solemniter de more illi fuisset parentatum.

(2) *Mnemone*. scilic. Memoria, quæ Diva quadam præteriorum rerum Cultus.

(3) *Threicio*. Recitatum fuit hoc Carmen, quo tempore ingentes Christianorum Victoriae aduersus Turcas in Pannonia, & apud Temesvariam recentissimæ erant.

(4) *Hesperia in media*. Describitur hic Asturum Regio in Hispanis, ubi Alvari Patria, quæ etiam Oviedi Asturie dicitur, monsota maxime plaga.

(5) *ALVARUS bac* Commentarii Doctissimi *De Trinitate* ab insigni hoc Viro Theologo editi tantum facta hic est mentio; quod alterum *De Sanctis*.

Eucharistie Sacramento nondum illi ediderat, dum hoc carmen recitaretur.

(6) *Est Regio Hesperie*, &c. florentissimum his Lusitanæ Regnum innuitur, cuius Urbs princeps Ulyssipo; quæ vox ex Græca origine *Ulys* *Labor* interpretatur; quamque proinde, sunt, qui dicant, ab Ulyss, maritimos inter errores suos, fuisse fundatam. Ceterum Lusitania a Poetis nonnunquam, inserviendi gratia metro, *Lusitania* quoque nominatur.

(7) *Dum Ptolemaicum caput*, &c. P. Joannes Baptista Ptolomeus Soc. Iesu Pistoriensis ab eodem Clemente Pontifice ex doctrinæ Virtutumque excellentiam ab Clemente XI. P. M. S. R. E. Cardinalis creatus.

(8) *Consors in honore Salernum*. P. Joannes Baptista Salernus Soc. Iesu Consentinus ab eodem Clemente Pontifice ex egregia merita, ac præcipue in Saxonum Ducis Primogenito ad Romanam Fidem convertendo, qui nunc Augustus est Tertius Poloniae Rex, item Cardinalis creatus.

(9) *Dilecta coloribus Iris*. Idem atque illud Psalm. 44. v. 11. *Circumdata varietate*; sive ut alia habet versio, *Circumamicta Varietatibus*. De quibus tamen in unum Corpus coalecentibus, unique Capiti subiectis, merito illud potest usurpari: *Vox diversa sonat populorum; vox samen una est* Mart. Ep. P. l. p.

(10) *Tyrenes Juga*. Scilic. Pyrrhenæ, qui altissimis jugis ac jugibus sive perpetuis Hispanias a Gallis separant.

(11) *Audiū bac Siculo*, &c. nominantur hic præcipua aliquot Siciliæ Loca, ad significandas Montis Regalis Insulas in Sicilia prope Panormum, quibus Cardinalis Alvarus Cienfuegos, post Purpuram, inaugurus fuit.

E P I S T O L A S E P T I M A.

(¹) *P. Joannes Baptista Spinola Soc. Iesu, ex nobilissima Januensi Familia germanos fratres habuit duos item e Societate, scilicet Paulum vitæ Sandicato illustrem, & Carolum Oeconomicis rebus religiosis apitissimum. Fuit ipse prudens insignis, atque ideo Georgio item fratri suo S.R.E. Cardinali Innocentii XIII. P.M. A secretis Reipublica carissimus. Post varios in Societate laudabilites obitos Magistratus, dum Germanicum-Hungaricum Collegium in Urbe Restor curaret, pie excelle.*

(²) *Cosmi. Colmus Tertius Medices Magnus Etruriae Dux Sextus Christianorum Principum exemplar luculentissimum.*

(³) *Faber ad Janum; vulgo Fabriano Piceni-Civitas, quatuor olim inter Oppida insignia Italie recensebatur; que, cum inter Urbes seu Civitates non computarentur, coquod proprio Sacro Antistite destituerentur opulentiora tamen & celebriora multis Urbibus seu Civitatibus erant. Ea autem fuerunt Barletia in Apulia, vulgo Barleta in Puglia; Pratum in Etruria, vulgo Prato in Toscana; Crema in Insubria, vulgo Crema in Lombardia; & Fabrianum in Piceno, Fabriano nella Mare. Porro nuna singula proprii sub Antistitis Civitatis titulo jamdudum gasdent.*

(⁴) *Altera Picenis, &c. Asculum Picenum, vulgo Ascoli della Mareca jad d'iscritto. Asculi Appuli: Asculum Picenum, iquam, Urba elegantibus aedificiis ac viis aedificata est, atque exulta usque adeo; ut cum pulcherrima Urba Etruriae Princeps conscripsi posse accolis vila sit. Unde & La Fiorenza della Mareca fuit nominata.*

(⁴) *Inter Urbi annesque jacens, Interamnia Umbria, nobis Termi; ad discri- men Interamnia Samnitum, vulgo Terra- mo. Sunt & aliae Interamnia duas in Campania in Ditione Sorani Ducis, vulgo l'Isola, e l'Isolotta; que onus de fluminum sive amnium vicinia hinc atque hioc illas alluentium, nomen Sortite sunt.*

(⁵) *Tybernum vulgo Città di Castello Urbs Umbrie prope Tiberis cursum sita, in qua optimates Familiae nobilissime.*

(⁶) *Monte .... Politum, modo Monte Pulicano parvum sed excutum ac prenobile Etrurie Oppidum; unde viri clarissimi prodierunt pluri, & Cardinales Celeberrimi; praecipue vero Marcellus Cervinus, qui & Marcellus Secundus Pontifex Maximus, Robertus Bellarmius, Robertus de Nobilibus; Cardinales item, Taurisius, Riccius, &c.*

(⁷) *Inque caput rurita domus, &c. Collegium Soc. Iesu Viterbiæ non admodum stabilibus fundamentis suffulatum undique, ajunt; unde & quotidie ibidem degentes Socii Beatum Franciscum Borgiam, Patronum certiorum Civitatis, communiter ad hoc contra Terremotus in auxilio invocare solent.*

(⁸) *Pistoris sed neque sedes. Pistoria Urbs Etruriae nobilis. In ejus agro Ca-tilinam cum suorum exercitu confedis- se primum, dicunt: mox prælio viatum concidisse, atque ob insipulorum ca- daverum putorem corrupto ex aere pestem saevissimam fuisse extortam; a qua peste, deinde Oppido Nomen factum Pestonium, ac deinde Pistorium.*

(⁹) *Prosternibus Horis. In Urbe Etruriae exulta atque amena, nobis,*

Præ-

Prae- Collegium Convictorum adolescentium iamdiu floret sub P. P. Soc. Iesu institutione, vulgo *Collegio Ciceronii*, de nomine Fundatoris appellatum.

(10) *Atlantide Maja*. Mercurium intellige Majæ Filium Mercatorum numen, ut est in fabulis. Ab hoc prohibeti non nihil ac præpediri Litterarum Studi Liburni, Author hic significat, nec immerito: cum enim ea Civitas mercatoribus redundans, mercaturis ut plurimum sit intenta, Litterarum idcirco studia secundas habent.

(11) *Epidaurum*, ponitur hic juxta multorum sententiam pro *Rogula* aut *Rogugi*, Urbe ac Republica in extre-

ma. Dalmatia: quam tameu proper Vetus Epidaurum, sive Epidaurum confutuisse, melior ac verior videtur sententia; cum Epidauri inclita olim. Urbis Locus proprius existimet fuisse ubi nunc dicitur *Rogufi* vecchia.

(12) *Quid verum atque decens*, &c. Theologicarum Disciplinarum studium ingredi Author, cum haec scriberet, mox debebat. Usurpavit autem hic Horatii versus perplures ex Ep. p. l. p. utpote suo argumento convenientissimos; quod & ubique passim, se non inscienter, neque furtim fecisse, semper profitebitur.

EPISTOLA OTTAVIA.

(1) *T'rifile bidental*. Locus nimirum fulmine ieiatus, ubi a veteribus usores mastabantur, ad Jovem iratum placandum: a voce *bidentes*, *bidental* appellantur. Loca porro hujusmodi studiose presci vitabant. Ita Persius Satyra 2.

Trifile jaces lucis, evitandumque *bidental*.

(2) *Tabulifus trium* ..... *virorum*. Indicantur tabulæ, vel album, in quo recensebantur nomina proscriptorum a Triumviris, Octavio, M. Antonio, & M. Lepido; de quibus Iuvenalis 2. Satyra:

In Tabulam Sulla si dicant discipuli tres.

(3) *Clarare poemata vatum Dolba trium*. Io: Antonius Vulpius olim adolescentis eruditus quasdam Annotationes conscripsit atque edidit in *Caeculum Tibulum*, *Proprietum*: Sed postea natu major locupletissimus. Commentariis *Caeculum* enarravit.

(4) *Lucreti*, &c. Memorantur hic Autores Patavii a Josepho Comino celebri Typographo polite admodum & splendide in lucem revocati, cura &

sumtu *Vulpiorum*: quos Autores multis modis & vario laborum genere, puta Praefationibus, Notis, indicibus, ornavit, illustravit, auxit, virisque principibus dedicavit præcipue Jo: Antonius Vulpius; probantibus & plaudentibus ubique gentium litteratis hominibus.

(5) *Fraternis auctos curis Celso que*. Edendo Cornelio Celso Medicorum Latinarum principi, in typographia Cominiana, operam dedit Jo: Baptista Philippi Anatomæ Publicus Professor in Gymnasio Patavinio, nunc emeritus: addidit Epistolas Jo: Baptista Morgagni, Anatomici celeberrimi, ad ipsum, & suam ad *Morgagnum*.

(6) *Cum Cajetano. Cajetanus Vulpius* Sacerdos Jo: Antonii, Jo: Baptiste, & Josephi Rocchi, frater: cuius assidua diligentia plurimum debent optimorum scriptorum Editiones Cominianæ id ante omnia curavit, ut plura monumenta virorum pictate ac doctrina insignium, studiosis veræ virtutis profutura, in manus hominum quam c

emen.

emendatissima pervenirent.

(7) *Quae latii dedimus vulganda volumina. Apud Cominum typis excusi fuere; De Latio Veteri Profano Tomi 5. Opus Iosephi Rocchi Vulpii e Soc. Jesu hujus Epistole auctoris.*

(8) *Qua olim pueru placuere, &c. Jo: Antonius Vulpius elegantiorum litterarum a puero cupidissimus, ut facilius seatem suam omnem in illis colendis exigere posset, solitudine potius atque fecellu, quam luce hominum & frequenti semper delectatus est. Id ipse Epigrammate hoc mundissimo significare voluit.*

Vixit me puerum doctiarum forma sororum:

Idem ego (fata jubent) urar amore senex.

Sic poterunt juvenes ad nostrum diceret buflum:

Quam tibi vita, fuisse tam tibi longus amor.

(9) *Moschina. Margarita Moschina. Veronensis, Uxor sc: Antonii Vulpii,*

mater familias in virtutibus ornata; in quas, tamquam in speculum, intueri possint nuptae mulieres; cura & providentia scilicet rei domesice, robore animi atque constantia in adversis, maxime vero erga virum amorem; cuius gravem & afflictam valetudinem scipius fortiter pertulit, omniumque officio ac ministerio levavit.

(10) *Morgogno, &c. Hic mentio fit nonnullorum hominum doctissimorum, qui scriptis editis immortalibus, per Europam inclaverunt, & quibuscum Jo: Antonius Vulpius consuetudinem, atque amicitiam jampridem junxit.*

(11) *Bipaten animis..... afslum. Hoc epicheremate uititur Academia Patavina, quam Italice appellant de Ricoverati. Id autem scribitur super antro Nympharum Homericu, quod sibi ait Academia tamquam insigne summis. Ulpius Grimejus, nomen est Arcadicum Romę Jo: Antonii Vulpii.*

LIBRO SECUNDO.

EPISTOLA PRIMA.

DE hac Epistola ipsa Academia Patavina publicis litteris sic pronunciavit pro sua humanitate: *eam feliciter pulcherrimam, facilis style deudam, Lingua nitore, Erditione, Poeticis figuris, & Optimorum Poetarum imitatione refertam.* Quæ laudes Zoilis potius & Momis ad retundendas eorum columnias, si quas pararent, quam amicis benignisque Lectoribus, ad auctoriam gloriolam inculcatas sunt.

(1) *Eugenii Colles, &c.* Praecipua hic Patriæ suæ Auctor, & Vetustiora Monumenta simul memoravit; qualia sunt Celeberrimi *Eugenii Colles* venatis & vinetis delicatissimis; *Fontes Apenni* a Poetis plurimum commendati ob salubritatem, moeborumque plurimorum remedium. *Arus Patavini* piaguissima, ob quorum secunditatem vulgatum illud per Italiam circumserunt proverbium; *Bologna Graffa, ma PADOVA LA PASSA.* Moenia antiquissima & multiplicia, quæ nempe circuitu triplici triplicem veluti, Urbem ambiant, fluminique circumflua. Duplex hoc est Urbem ipsam & Agrum aliquen pluribus locis; ita ut in Agro Patavino nullus sit pagus qui a Flumine distet plus quam millaria quinque. Nomen utriusque Fluvio apud Antiquos Latinos Medoacns; alter vero major alter minor dictus; modo la *Brenta*, & il Bacchiglione, &c.

(2) *Qualem ergo Te aspicio, &c.* Verabilis Dei servi Gregorii Barbadic Cardinalis & Antislitis Patavini Corpus ex antiquo sepulcro eductum anno salutis 1725., tringita prope ante annos in altissima atque humeritissima fovea tumulatum cum suisset, integrum ni-

hilominus, intactum, atque incorruptum omnino repertum est; utque evidenter res miraculo esset; velles omnes, quibus contextum fuerat, atque arca ipsa lignea, intra quam fuerat collocatum, corrupta penitus appaserentur.

(3) *Ut Byzantinus, &c.* Celeberrima est Divi Joannis Chrysostomi Byzantini Antislitis Historia; quod scilicet, cum demortui cadaver Theodosii Junioris iussu ex Cumana Ponti, ubi ærumnis confectus Vir sanctissimus in exilio decesserat, Byzantium delatum fuisset; inter alia divinitus patrata prodigia, illud stupendissimum operatum est: In sua tempe fede posuit ut communibus Populi vocibus hocoenite exponsent fieret satis, os, tamquam si viveret, miraculo aperuisse, & in omnium auribus bene precandi formalam confuetam sacris Antislitis protulisse. *Irinipasi. Pax omnibus.*

(4) *Aetas Alpes.* Sacra Patavini Antislitis Ditio vastissima est; & ad Tridentinas usque Alpes pertinet, præruptas, frigore, nivibus, asperitate ascensuque difficillimas ad adeundum: inter eos praincipue pagos, quos vulgo dicunt *Li Sette Comuni.*

(5) *Inchyta Francicus.* Significatur hic Joannes Franciscus Barbadicus Cardinalis, & Patavini Antislites Venerabilis Gregorii fratri filius, ejusque virtutum imitator egregius, Patriaque sanctissimi verægloria promotor strenuus.

(6) *Arcadas incertis, &c.* Dum hæc Epistola ab Auctore scriberetur, contigit Romæ, ut celeberrima *Academia Academica*, sive *Pastorum Arcadum Ca-*

Jos. Rocchi VULPII S. J.

tur, qui di diversas eatenus sedes mutaverant, quo se in unum cogerent, & congregarent ad carmina publice recitanda; liberalitate ac munificencia Joannis Quinti Lusitanie Regis, Arcadiis Pafloris acclamati, stabiles sedes adepti fuerint; & in Janiculo Monte Parbasum Nemus constituerint; cum antea Palatinum Aventino mutantem; aliaque Urbis loca instabiles fuissent per vagati. Illos autem ad cantum in Venerabilis Gregorii Barbadii laudes se sollicitaturum. Auctor idcirco profi-

E P I S T O L A
S E C U N D A.

(1) *F*allimur, &c. Imitatum ex Virgilio Æneid. 6. in fin.
Sunt geminae somni portæ: quarum altera fertur
Cornæ, qua veris facilis datur exitus
umbris;
Alteræ candenti perfetta nitens ele-
phantæ;
Sed falsæ ad Cælum mittunt insomnia
mancæ.

(2) *Gallia testis ades. Joannes Alofius Mocenico Venetus Senator amplissimus, antequam Romas ad Supremum Christianorum Pontificem, fuit Parisis ad Christianissimum Galliarum Regem Orator pro Patria Republica, suavissime moribus utrobique omnium animos sibi devinxit.*

(4) *Tu nuper mibi Phabus eras, &c. Italicum suum Epigramma Auctor his versibus in latinum transluit; quod sic habuit, ad Jo: Alofium Mocenico, cum Divi Marci Procuratore ex merito creatus in expectatum Roma Venetiis sediut pararet:*

Mio Sol, di vostra Luce e vostro Foco
(*Qual serpe allor che in Ciel Tanto*
s' accende
Lustro e vigor con nuova spoglia prende)
Mentre mi allumo e scaldo, e non
mu pico;

Qual miri toglie Turbo e nero e foco
A mezzo il die, e ad altro suo vi rendet
Quale atra agli occhi miei noste distendet
Di Fortune insolente amaro Gioco;
Mai l' impeto del duol mal mi traporta;
Se a me il Pianeta in disparir d'intorno,
N natio Polo a illuminare hâ tolto.
Così è, mia Bella, Santa, e Pronta
Scorta,

Felicemente a Nonna avete il Giorno
Coro, che a Vefpro appena altri
avria sciolto.

Alluditur autem ad præcoccis meritorum suscepitos fræctus ab Excellentissimo Viro ea florenti ætate, qua ceteri vix prima femina jactare solent; sive ad emenam honorum stadium atque curriculum adeo mature, ut æquales paucissimos possit ostendere. Ceterum serpentis similitudo ex illo Virginis defuncta est Ann. 2. v. 471.

Qualis ubi in lucem coluber mala
gramina pastus.
Frigida sub terra tumidum quem brasi
ma tegebat;
Nunc positis novis exuviis, nitidus-
que juventa,
Lubrica convolutis sublati peccore terga
Ardens ad solem & linguis micat
ore trifalcis.

Dc

De Ludo autem Fortunæ insolenti
Horatianum illud pulcherrimum est.
Od. 29. l. 3.

*Fortuna sevo lata negacio
Ludum insolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores,
Nunc mibi, num altibenigna.*

De horis autem diei Nona & Vespertina ceterisque singillatim saepe loquitur Etruscorum Poetarum Lyricorum Princeps Franciscus Petrarca.

(4) *Purpura Olorinis ceferit atque Togis. Scilicet. Candidis, Oloris, aut Cyni inflar. Supremi Venetae Republicae Duces candida chlamyde Pontici muris pelibus exornata uti solent; Divi autem Marci Procuratores Toga Purpurea.*

Ceterum in hac Epistola ceterisque

Elegiacis hujuscemodi secundi Libri secutus est Auctor Proprietum sèpius, & Cattullum identem, quam reliquos Veterum Poetarum; quod Nationianiamici fortasse illi virtutio verterint. Hitemen, si qui forent, ad Julii Scaligeri Poeticam Artem, amplissimis pro responsis, quibusque abunde sibi fieret latius, amandarentur. Certe Graecorum Elegiacorum haec est imitatio, & aurei Catulli, aureique Propertii; & gravitatem ac maiestatem quamdam cum suavitate temperatam haec scribendi Elegiaci Carminis ratio preferunt Ovidiana multo præstantiorem. De quo tandem illustrissimorum sculpi Decuniquinti, quin immo & nostris hujuscemodi purgatissimi, Latinorum poetarum judicium sapientissimum esto.

E P I S T O L A T E R T I A.

(1) **A**NTONELLE. *Philippus Comes Antonellus Pergulanus Patricius Senogallienus Mutarum, & Bellistudiis clarus; inter Arcadas Pa- stores illustris, & ad Bondenum militiae laude.*

(2) *Bondenus. Locus est in Pontificia Ditionis finibus prope Ferrariam, & juxta Padum, qui Pontificis, praefidii muniri consuevit. Vulgo Bondeno; & Offitale di Bondeno juxta cum dem Tractum.*

(3) *VICTORIA &c. Lectionissima Fe- mina Victoria ex Comitibus Marazzanis Parmensis prima Philippi Comitis Antonelli uxor.*

(4) *CATHARIS. Catharina ex Co- misibus de Castracane item femina nobilissima, altera Philippi Coniux a Fano Fortunæ; quæ Civitas ab Julio Cæsare deducta Romanorum Colonia, in antiquis monumentis dicitur Colonia Ju- lia Fanebris.*

(5) **NICOLAUS.** *Illustrissimus Praeul Nicolaus Maria Antonellus duorum summorum Pontificum Clementis XII. & Benedicti XIV. ab Honorario Cubiculo V. S. Referendar. Pontificium Bullarum unus ex secretis; Tabulariij Pontifici, quod in Hadriana Mole servatur, Custos, Expergans, Orientalium ac præcipue Graeco- rum Libris inter alios Præpositus. Ba- silica Lateranensis Canonic. vir moribus & doctrina spectabilis.*

In hac quoque Epistola imitatio Catulli sunt di isticha complura, in quibus orationis sensus suspenditur; quod Ovidianas auriculas possit non nihil asperitate offendere, quæ singulis distichis, atque etiam monostichis finitas periodos confluverunt audire. Ex Virgilio quoque plura, & Propertio, & ex Claudio pariter unum alterumve mutuat, minime dissimulandum.

E P I S T O L A Q U A R T A.

(1) **BENEDICTE.** *P. D. Benedictus Camposampiero ex antiquioribus & clarioribus Patavinis Patriciis Familii, eximia doctrina, & virtutum dotibus vir clarissimus Ordinis Olivetani, Sacrae Theologie Lector ab annis plurimis, & in Vinea Domini Operari us indecessus in proximorum salutem permultos annos Romae.*

(2) *Mea &c. Christina Zeno materfamilias Christianissima, ex improviso olim extincta Auctoris genitrix.*

(3) *Euganeos Colles.* Sunt hi celeberrimi illi Colles Euganei atque amenissimi Urbi Patavini, quique delicatorem & salubriorem Patavini Agri partem conficiunt. Aponus nunc Abano medicatis fontibus commendatissimus. Mons celsificis, quem alii Montem quoque Cefsum appellavere, vulgo Monselice, ab præupta silice, cui oppidum excutum affidet, & in qua olim Arx fuit inaccessibilis, denominatus. Monte Ricco prope ipsum, ab uritate, qua dominos suos divites facit. Este, Latinis Este, sive Arbele, Oppidum perurbanum, & fructuum commerciis abundans, uarum præcipue delicatissimarum laude percelebre, quibus ea nomina Marzemina de monte blacea e negra, Garganega, Gropella, &c. Inde nobilissima Athesinorum Principum Familia cognomen deduxit. Monte Rosso, Monte Merlo, Monte Ortone, ubi Deipara sacra ædes est, & imago prodigiis clara. Cerro, Calano, Rua, silvis ac nemoribus frequens, inter quæ incolunt solitarii Viri sancti Romualdi affectæ e Congregatione Montis Coronæ. Arqua, ubi adhuc Domus & Sepulcrum celebrissimi Francisci Petrarca visitur. Cinto, & Venda, omnium Euganeorum montium altissimus, in cui-

jus vertice Olivetanorum P. P. sedes est. Hic Dianae Bendidiae dedicatus locus olim fuisse perhibetur. De quo videndus Laurentius Pignorius in originibus Patavinis. *Montare in cima a Venda* familiare est Patavinorum adagium, ad locum altissimum significandum.

(4) *Eusebii.....Vallæ, &c.* Vallis Sancti Eusebii, vel Sant' Eusebio, & corruptius passim vel San Zibio; peractus Locus, quo jam in *Montatorum & Burdegatorum* nobilium Patavinarum Civium Villam convenire solebant Poëta plures prænobiles; praesertim vero Jo: Antonius Vulpius Auctoris frater, Antonius Zeno ejusdem avunculus, & Matheus Burdegarus; quorum editis in carminibus Vallis hujus, amoenarumque in illa habitatarum rusticationum, sit mentio.

(5) *Ad Pugnam, &c.* Cultum & amplius Oppidum La Battaglia, ubi celebres conficiendarum Chartarum sunt Officinae. Prope hunc locum visatur magnificentissima Obizziæ Gentis nobilissimæ Villa, vulgo IL CASTAJO Del Marchese Obizzi. Est pariter in ea Vicinia Deipara sacra Aedes La Madonna del Pigozzo. Duobus ex hinc milliaris Patavium verius, est Mezza via; Mox Terra dura, Joannis Baptista Vulpii fratris deliciae.

(6) *Vestra Ripe.* P. P. Olivetanorum Domus Alla Riviera.

(7) *Patavinaque Littora.* Villæ in Agro Patavino, juxta Medoaci Ripas amenissimas; scilicet Lungo la Brenta.

(8) *Portamoratur aquas.* Machinae illæ artificio plurimo extructæ, quibus Medoaci fluminis aquæ, qua Patavio Venetias itur, sustentantur, & intercluduntur; emitunturve, prout res poscere ad plurimas utilitates, judicantur.

tur. Vulgo *Porte della Brenta*, sunt autem *Le Porte Contarine*, di *strada*, del *Dolo*, della *Mira*, del *Moranzen*.

(9) *Litus ubi nautis, &c.* In his verbis, eosque secutis, usus est opportune Auctor multum Horatio suo, Satyra Libri primi quinta; in qua iter describitur habitum a Poeta per Fossam, in quadam Appia Vnde parte. Opportune, inquam; non enim ita ovum ovo simile est (quod prisci ajebant) sicut ea itineris Horatianoi descriptio iis convenient, quæ in meritoria cymba ultra citroque Patavio Venetas commenitibus diuque noctuque continentur. Noctu tamen potissimum, in ea quæ dicitur *La Barca da Padova*.

(10) *Petri....Campum.* Oppidum sive Castrum excultum, & perantiquum, in Agro Patavino, *Campofaniero* appellatum; unde cognomentum traxit Gens nobilissima Patavina *Comitum Campi Sancti Petri*. Hic in Aedibus *Tifonis Magni Comitis* Campi Sancti Petri hospitatus est Gloriosissimus Divus Antonius Taumaturgus, licet Lusitanus, attamen Patavinus appellatus. Hic inter ulnas excepisse Puerum Jesum amicissime traditur; Divinis spectaculi piiissimi Hospitator Tifonolorum & particeps fatus felicissime, memoratur.

(11) *Parenti, &c.* Joannes Dominicus *Vulpinus* Auctoris pater & Joannes *Antonius*, Joannes *Baptista*, & Cajetanus ejusdem germani fratres.

«(12) Cum *Conforto* tori. Margarita *Moebiana Veronensis*, constantiae, & conjugalis amoris exemplar.

(13) *Calestes Patrios.* Ita Quintus Catulus apud Ciceronem, hanc vocem *Calestes* substantive posuit, nitione illo Epigrammate. De Nat. deor. lib. 7.

*Confliteram exorientem Auroram forte
salutans,
Cum subito a lava Rofcius exquirat;*

*Pace mibi lecat, COELESTES, dicere
vestra;*

Mortalis visus pulchrior esse deo.

Inniuit autem hic Auctor hujus Epistola *Calestes* Divos Patavinae Urbis Patronos: Præcipue vero *Lingua Divi Antonii* tot jam seculis miraculo integrum atque incorruptam: *Beata Justina Magnificentissimum Templum* stractura non minus ac pretiosa supercelluli, quam plurimorum Sanctorum Reliquias insigne.

(13) *Sophia.* Aedes antiquissima Patavii, quam primarium olim ac Principatum Urbis Templum fuisse memorant; quamque *Divum Profidicium* Beati Petri Discipulum primum Patavinum Antislitem, Græcum Antiochenum, Græco *Sophie* vocabulo, *Divine Sapientia*, sive *Verbo Divino Dei Filio* sacrasse, tradunt. Apud hoc Templum incolunt nobiles ac Religiosæ devotæ Virgines sub Regula Sancti Benedicti; quas inter *Maria Angelica*, & *Maria Anna* Auctoris germandae sorores.

(14) *Post Clara.* Scilicet post Claræ Sanctissimæ Assisiatis templum. Sub eiusdem Instituto Religiosissimæ, degunt Virgines; quarum una *Maria Christina Terezia* Auctoris item germana Soror.

(15) *Syracofia....Ornato super Virginis in Gremio. Scilicet. Divæ Luciæ Virginis Syraculanæ facta Aedes*, ubi Vulpiorum Sepulcra.

«(16) *Zene.* Antonius Zenus Avunculus, pietate, doctrina, obitis claris muneribus clarissimus, apud suam, quam sanctissime plurimos annos procuraverat, Divi Cantiani Aedem, Patavii, tumulatus; cuius sepulcro ab Antonio Vulpio fororis filio elegantissimum Carmen appositum est hujusmodi.

*Hic ANTONIUS ille ZENUS ossa
Mandavit sua sedibus locari,
Dam*

Dum tuba sonns excites jacentem:
ille ANTONIUS, ille, quicunque annos
In Divi fuit Ade CANTLANI
Rector sedulus, elegans, disertus:
Quem sera domitum licet senecta
Luxerunt lacryma omnia bonorum.
Hunc Clementis Numinis supremi,
Et magna favor annuat Parentis,
Quam Sancte coluit, calisque justis.

- Hac migrare domo domum ad beatam.
(17) Hac dea terrarum, &c. Ita an-
quum Carmen
(18) Omnia Romana, &c. Proper-
tius lib. 3. Eleg. 19.
(19) Hac, alias inter, &c. Virgil:
Eclog. p.
(20) Kalendas. Scilic. Primam No-
vemboris mensis diem anni 1741.

E P I S T O L A Q U I N T A.

(1) **C**roale. P. Carolus Mandosius Soc. Jesu, Romanus ex illu-
stri Familia, quae Litteratos viros pro-
duxit; Poeta Latinus, ac præcipue
Elegiacus nitidissimus, & in excitandis
affectionibus experientissimus. Post
præfiam in Romano Collegio Re-
thoricanum plures annos, Prati in He-
truria decessit.

(2) *Seu raptæ est*, &c. Innuuntur

hic Elegiarum Mandosianarum argu-
menta præcipua, in quibus mirifice
humani affectus describantur, exci-
tabanturque in auditoribus ac lectori-
bus, quorum excellentiam miratus
auctor hanc Epistolam adnodum ad-
olescens deproperavit, ac Mandosio
tradidit; cuius Collega in Humaniori-
bus tradendis disciplinis fuerat, fenis
aun. sal. 1711.

E P I S T O L A S E X T A.

(1) **J**uli. Julius Amalfitanus Marchio-
nius Cruccoli filius natu maximus
olim Seminarii Romani Convictor.
Est autem Cruccolum in Calabria Op-
pidum per amenum, & fertile, ac po-
pulo frequens.

(2) *Et ceciné. Sic Ennius ipse in se-
pulchrali Lapide, quem ipse sibi vivens
posuerat, juxta Sepulcrum Scipionum
in Appia Via. His ceciné vobrum maxi-
ma fulta Patrum.*

(3) *Virgilium. Ita Virgilius ipse se-
pulcro suo juxta Neapolim inscriben-
dum curaverat.*

*Mantua me genuit. CALABRI RA-
PUERE; tenet nunc*

Parthenope; cecini Pafca, Rura, Duce;

(4) *Et domina procul Urbe. Neapo-
lum intellige. Regni enim Neapolita-
ni Princeps Viri procul libenter ab ea
Urbe, degunt ut plurimum, & Con-
dit quisque diem Collibus insuis, & vitens
viduas ducit ad arbores, juxta Horatianum
illud Od. 5. l. 3. &c., ut Claudio-
nus ille fenex proxime Veronam in E-
piigrani. Felix qui patriis, &c.*

*Indocilis rerum, vicina neficiis Urbis,
Asperiti frumenta liberiori poli.*

E P I S T O L A S E P T I M A.

* *Cofimus de Angelis Bargæ in Heturia Marchio*, tunc temporis seminariorum Romani Convictor, in cuius gratiam scripsit Author hanc Epistolam, eique publice recitandam tradidit.

(1) *Divini Mater Amoris*, Virgo Deipara ex imagine sua apud Collegium Imperiale Matritense in Hispania Beato Aloysio oranti consuluit, interiore quidem, sed certa emissa voce, ingressum in Societatem Jesu. Unde imagini eidem *A Bono Consilio* nomen est factum, vulgo: *La Madone del Buon Consiglio*.

(2) *Hoc velut & Mater Martha* Jana pulcherrima & letissima Femina Sancti Aloysii Mater istum Divinis mancipavit obsequiis ipso ab utero, in ejus partu, & in Lauretanæ Domus accessu.

(3) *Hec queque crudelis*. Ex impetu quadam amoris simul atque doloris hoc dictum fingitur; ad Jobi sanctissimi imitationem; qui tamen in omnibus his non peccavit labitis suis, cum dixit: *Mutatus et mihi in crudelium*. Job. c. 30. v. 21.

(4) *An jubeas*. Retinentissima est Societas Jesu moris sui (quidquid aliquando calumnienrur inimici) ne quemquam, ex nobilibus praesertim adolescentibus, in Coetum suum admittat, nisi proximorum confratrum bona prins venia imperata; genitorum præcipue. Hic itaque B. Aloysius quoddam quasi ab hac Lege privilegium rogat, aut imperari sibi, aut saltē permitti sibi a seculo fugam. Quod tamen ab Sapientissimo Claudio Aquivivio non impetravit. Sed bona Patris sui veniam tandem obtenta, Romam venit, &c.

Quamvis autem Sanctissimi Juvenis scholarum S. J. per Universum Terrarum Orbem Patroni beneficentissimi laudibus pleni sint omnes Libri, plene sapientum voces; Et sit nulla manus, cuius non pollicet dulcia Testantur memores prospera vota note: Author nihilominus hujus Epistolæ pro sua in peculiare sibi Patronum a primi utque unguiculis clientela, paucula, quæ Liburai in Claffe Rethorica, dum ibidem eam facultatem biennio traderet, publica sui fuorumque auditorum eruditæ pietatis in Beatum Aloysium Monumenta reliquit, hic quoque attexuit.

Sub imagine igitur, Beatissimum Adolescentem modestissimum Vercundæ Exemplar exhibente, hæc apponenda curavit.

*Define mendaci speculo componere formam
O Juvenis. LODOIX fit sibi pro speculo.
Sic oculos, sic ille manus, sic ora cerebat.
Tnquoque sic oculos, ora manusque feras.*

Addidit quoque Epicheremata, vulgo *Emblemi, o Imprefi*, præcipuas Sancti Aloysii complexa virtutes. Sæculi fuga, avis evolans rupis laqueis significabat: huic appositum illud Horatii: *Negata tentat iter via*. Od. 2. l. 3. Aetna mons flammas in vertice vomens, & prope nives intactas servans Beati Aloysii innocentiam candidissimam, inter perversi seculi flamas, & aulae incendia: huic inscriptione celebre illud Claudiani: *Sic nivibus servare fidem*. *De Rapt. Proserp.* l. 1. Item salamandra inter ignes integræ cum inscriptione: *Incendia ridet.*

D d

Ex

Ex Hor. Ep. 5. l. 2. Heliotropium in solem fese convertens, affidui in Beato Aloysio intentique in Deum amoris & intuitus symbolum; cum Epigrapha: *Que me ex quo rapit ex Horat.* Ep. 1. l. 1. Modeliam Beati Juvenis dotes suas occultantis innuebat cui preslus alte crescens, sed *Occulto Avo* ex Horat. Od. 12. l. 1. crescit, *occulto, velut arbor, avo fama Martelli.* Pacem vero ab Aloysio inter Vincentium Mantuae Ducein propinquum suum, & germanum fratrem Rodolphum compositam adventu ipso, significavit columba ad Noeum in Arcam rediens & paciferat ramum Olivae ore serens, cum notis: *Pacem pro munere donat; ex incerto. Tranquillissimam Sancti Aloysii mortem, qua imminente cecinit huavisline: Letatus sum in his, qua dicta sunt mihi, in dominum Domini ibimus; & ad se accedentes gestient consolatus est, dicens, ac repetens: Latantes imus, latantes imus; hanc inquam, tranquillissimam mortem apud illum representavit Cyenus canendo moriens; cum inscriptione: Sic ubi fata vocat. Ex illo Ovidii Heroid Eleg. 7. pulcherrimo.*

*Sic ubi fata vocant, udis projectus
in herbis*

*Ad vada Meandri concinis albus-
olor.*

Asperimas corporisculi afflictiones in Juvene innocentissimo & vercundissimo adumbravit Rosa spinis circumdata, cum Epigrapha: *Pudor armat in hostes.* Virg. Æn. l. 10. v. 398. Cœlestium affiduum contemplationem, Aquila fixis obtutibus solem spectans, cui fuit inscriptum *fixis Ob-
tutibus heret.* Ex Anonymo. Lilium inter spinas item Innocentiam cum Panitentia, ut vulgo dicitur. Nota: *Præsidium G. Decus.* Ex Horat. Od. par. lib. pri.

Aviti Principatus contemnum, ma-

nus ad terram coronam inversam jacens, huic inscriptum: *Meres profan-
do; pulcher evenit.* Hor. od. 4. lib. 4. Affiduum superos precandi studium, concha in medio mari aperta; cum lemmate: *Calestis origo ex Virg. Æn.* lib. 6. v. 730. Avis autem, quæ dicitur *Paradisi Gracis Apus dicta*, h. e. sine pedibus, cœlestem Beati Aloysii conversationem tantum: huic apposita note: *Spernit humum fugiente pen-
na.* Ex Horat. Od. 2. lib. 3. Plagas, quas vario flagellorum genere sibi imponeat incognitus & occultus interiorque hic *Martyr*, innue et potuit turbos, nobis il turbinis, la mortales, cui Virgilianum suum apponunt et.

Dant an nos plage. Æn. l. 7. v. 383. Culpas illas teu Nixas vel iniurias, vel nulias omnino, quas in se de-
fensas tantopere deflevit Aloysius, adumbravit speculum nevis nonnullis iniurias, sed maxime splenditibus in-
spersum; cum inscriptione: *Maculis in-
signis.* Virg. Georg. 3. v. 56. Constantiam in virtutibus extremum ad usque spiritum, adamas maleco frustra per-
cussus; cum litteris; *nullo penetrabi-
li istu.* ex Ovidio. Stemma denique Beati Aloysii sive Insignia, vulgo *Ar-
me*, Gentis Gonzagæ nobilitatem, Principatus item Aviti contemptum significans; cum celebri illo Juvenalis satyr. 8. v. 1. stemmata quid faciunt? Et Gonzagæ Gentis & Familiarum Arbor Genealogica, quam manus pariter velut eradicat; cum inscriptione: *Et Cenus
G. Nomen iuuale;* ex Horat. od. 14. lib. 1. Hac Omnia Aulam illam Re-
thoricæ Liburni exornare adhuc au-
dimus, & Dedications duas Graciam alteram, alteramque Latinam Patro-
no eidem Sanctissimo Aloysio ab Au-
tore factas. Qui etiam Theologico-
rum suorum studiorum pro absoluto
feliciter curriculo, Magno, quem vo-
cant,

cant, Actu imminente, immortales
hanc Divo suo Gratias egit.

Dive fave: portum jam jam tetigere
carina,

Apparetque oculis terra petita meis.
Affer opem: lacero subenunt dumque

Ostia velo,

Turpis, ab eaveant, effice, nau-
fragium.

Fixerit ut certa mihi pes, vestigia
terre,

Hoc tibi perpetuo in Marmore Car-
men erit;

GONZAGÆ IMMENSO QUOD RAFTUS
AB EQUORE PORTUM

INCOLUMIS SALVA CUM RATE
CONTIGERIM.

E P I S T O L A O C T T A V A .

(*) *S*anctus Joannes Franciscus Regis
Soc. Iesu, Gallius, ardore po-
pulos ad bonam reducendi frugem,
& plurimorum laborum sacris in Ex-
peditionibus tolerantia maxime illu-
stris, in perditis mulierculis & vio-
rum coeno educendis, praecipue eni-
tuit; unde a furbundis amatoribus
incredibilis penas retulit; apertoque
in vita discrimine perspectus veritus
est: irriti nihilominus in illum cona-
tus omnes serunt, ut abinceps de-
sisteret; utpote adhibiti in *Jaffum* &
senacem propositi virum (quem) Non

Civium ardor prava jubentium, non vul-
tus infantis tyranni. Mente quatit soli-
da: neque Auster Dux inquieti turbidus
Adria, nec fulminantis magna Jovis ma-
nus. Si fractus illabatur Orbis, impavi-
dus ferient ruma; ut pulcherrime
Horatius Od. 3. l. 3.

(1) *P. Franciscus Grimaldus* Soc. Iesu
paucis ab-hinc annis extinctus, cele-
bris Poeta Elegiacus Didascalicus; cujus edita habemus Opuscula Tria
admodum elegantia. Scilicet. I. De Vi-
ta Urbana. II. De Vita Oeconomi-
ca III. De Vita Aulica.

E P I S T O L A N O N A .

(*) *F*ranciscus Maria Laetantius Sa-
cerdos Fulginas, Philoiophia
ac Theologie Laurea insignitus,
Humanioribusque Musis excultus Li-
brum Veteris Latini Decimum-Ter-
tium *De Arienis* ab Auctore hujus E-
pistola Latine cum ceteris conscrip-
tum, in Hetrucium sermonum fide-
llissime transtulit.

(1) *Das Tuſcas*, &c. Librum eun-
dem a te ita translatum obtulit La-
etantius Vulpio cum Elegiaca simul
Epistola, cui nostra haec reso indet.

(2) *Gandet & Hetrucis nunc mea Mu-
sa modis. Musa, Musarumque nomine
non tantum verius & verius exarata*

opera, verum & proſa oratione con-
scripta aliquando significantur; praecipue
tamen humanae Litterature. Hic igitur pro *Musa* Librum ipsum
Arctinorum Historiam proſa oratio-
ne compiexum intellige.

(2) *De Pnero. Joannes Baptista Colli-
cola* lectissimus adolescentulus & exi-
miae indolis ac spesi, qui, sub hujus E-
pistola Auctoris magisterio, Livii
Historiam a teneris iniquum in modum
excipiebat, reddebatque memoriter.

(3) *Praclarorum Parentum. Franci-
scus Collicola Spoletanus & Romanus
Patricius, Pater. Diana ex Marchioni-
bus De Cavalieris Uſſinis*, primariis
item

212   JOS. ROCCHE VULPII S. J.

(5) *Magnus Avunculus*. Cætetanus de Cavalleriis Ursinus, Nuncius pridem Romanæ Sedis Colonie Ubiorum; mox ad Ioannem Quintum Lufitanæ Regem. Cardinalis a Clemente XII. P. M. designatus, & morte præceptus Purpuræ, dum illi Romæ suprema omnia ac prosperrima vobebantur.

(6) *Patrui Purpura*. Carolus Collisola S. R. E. Cardinalis excelsæ mentis ac miræ agendæ dexteritatis vir, olim Seminarii Romani Convictor, Patruus lectissimi nostri adolescentiæ. In quem ipsum adolescentulum, cum e periculoso morbo convalescet, & istud iusmus Gratulatorium Hendecasyllabon.

*Gaudete, Hendeca syllabi, quo estis.
Nunc nunc plaudite, quo quot estis,
omnes,
Meo COLLICOLA, meo sodali,
Qui Flos est Equitum & Juvenclorum,
FRANCISCI Decus & Decus DIANÆ,
Daus Unicus, & Parentum Ocellus.
Morbo convalescit fabriolo,*

Pro quo expallimus timore Amici;
Et pro quo Superum omnium per aras
Vota fecimus, impetravimusque.
Cum Deflore suo valeat IOANNES;
Cumque illo Historias legit Quirinum
Rursum. Nos veteres suos sodales
Invicens iterum dia silences
Festiva foret allocutione.
*Gaudete, Hendecasyllabi, quo estis;
Nunc nunc plaudite, quo quot estis,
omnes*

E⁸ P⁸ P⁸ Ω Σ O.

HABEMI Joannule, HABE & VALE;
(7) *Sarmatici que jugis. Valissimæ
Poloniæ, & Lithuaniae Regiones in-
tellige, unde in Sancti Athanasii Mag-
næ Graecorum Romæ Collegium
alumni profecti ex Ordine Sancti Ba-
silii, Graeci, ac Rutheni Ritus, qui
deinde in patriam restituti maximo
Genti sua & contribubus fuit ad-
jumento. Quibus, aliquique Gracis
joenibus eodem in Collegio alumnis
Laetanius noster, optimus exemplis;
& institutis, dum Praefectus eorum
curam gereret, plurimum profuit.*

E P I S T O L A D E C I M A.

(1) *Ampitrioniadis Colles*. Scili-
cet Tiburini. Tibur enim
Herculi sacrum fuit peculiariter, unde
sepius appellatum Herculeum
est; & Colles Tiburtini Colles Hercu-
lei. Fuit autem Hercules Alcumena
Amphitryonis five Amphitryonis
uxoris Filius ex Iove, ut eR in fabu-
lis. Dictusque est passim Amphitryo-
niades five Amphitryonades.

(2) *Arboribus.... Palladii*. Olive-
ta vasilliniæ træbus in Tiburtino. Oli-
va dicta est Arbor Palladia, eo quod
ab Pallade inventa primum singitur.
Virg. Olegque Minerva Inventrix. Ge-
orgic. lib. 1. v. 18.

(3) *Albumna templo, &c., Edificium*

Tibure adhuc extans creditum dictum
que vulgo: Il Tempio della Sibilla.

(4) *Alexander*. Vir Clarissimus Jose-
phus Alexander Furietius Bergomas,
in Romana Curia atque Aula Præsul
Amplissimus, integritate & Doctrina,
præfertus vero Iuris prudentia, &
obitis egregie munericibus publicis, lu-
dex probatissimus.

(5) *Cecropio Seni*. Solon, qui Athe-
nensis suis a Cecrope exortis leges
dedit. Cecrops autem Pandionis filius
Athenas fundavit.

(6) *Kalenda, Ruri inimica dies*. Pri-
ma Novembri; qua die Tiburtinæ
Autumnales Rufficationes desinunt
ferme omnibus Romæ publica munia
gerentibus.

(7)

(7) *Cessante Rubrica. Legum Codices intellige. Sic. Perf. Sat. 5. v. 90. Mafurii Sabini Legalia Responda, dicitur Rubrica Mafuri. Præfertim si quid Mafuri Rubrica notavit; nomen autem inde deductum, quod rubro lapillo prima scribere confuevere, rubrica appellato. Hinc Sacrorum Officiorum leges ac ritus minio pariter descripta, rubrica nobis dicuntur.*

(8) *Eo modò cum Lando. Illustrissimus Praeful Franciscus Landus Placentinus, nunc Beneventanus Antistes, Tiburtini secessus hæc eaus in paucis amator, pietate, severioribus que pariter & amoenis doctrinis, obitique Parifis ac Romanis publicis membribus, illustris.*

(9) *Sancto modocumque Canali. P. Alexander Sancto-Canale Soc. Iesu Panormitanus Sacer Orator tota Italia percelebris, nunc autem Romæ, in SS. Nominis Iesu, Sacrorum Librum Interpres eximus.*

(10) *Cancros. Rusticas inter volup- tates accentent nonnulli cancerorum fluvialium, vulgo gamberti, pificatio- nem, seu venaturam: quorum co- pia engens ripis Anienis, in Tibur- tino.*

(11) *Duplices stous. Scilicet celebres illas lapidissimas: Cornetta di Tivoli, & Pergolese di Tivoli*

(12) *Hadriaci Trajani: nempe Vastif- simæ ac magnificientissimæ Tiburtinae Hadriani Caesaris Villa Spatia, quæ milliaria sex gyro, & longitudine tria complexa dicantur. Unde, tot post evoluta secula, totque adhibi- tas efflorescences, assidue adhuc pretio- sa antiqua monumenta eruntur.*

(13) *Centauros exhibuere duos. Ex- mil Opere statuas intellige duas, quas paucis ab his annis V. Cl. Alexander Furietius iuvenit in Tiburtino, e ruderibus Villa Hadriana refossas. Artis miraculosa.*

(14) *Afarota: pavimenta, quæ sco- pis minime verrenda sunt; sed pan- nis aut spongiis purganda & dete- renda, ne corrumpantur: ex Greco ῥάπτη, quod est Verro, & alpha priva- tivo: hinc Afarota, scapis non verrenda.*

(15) *Piæburatum sternitur omne folium scilicet pretiosissima Veterum pavimenta Muſivo Operæ contexta, quæ Furietius idem in Hadriana Villa de- texit, minutissimis e lapillis colorati vividissime compacta. Hujusmo- di appellaverunt Prisci Latini, five Romani, *Opus Muſinum*, *Opus tessela- tum*, *Opus deniculatum*, *Opus spicatum*, *Opus vermiculatum*; & quandoque etiam *Spicatum* & *Vermiculatum*; ut in In- scriptiōnibus Veteris aliquando legi- mus.*

(16) *Columba, &c. Inter alia pre- ciosa hujusmodi pavimenta, detectis Furietius idem singulare illud, quo columbe quatuor (five turtures, ut aliquibus magis videntur) repræsen- tantur, diverso unaquaque gestu, ad aquas craterem stantes, prout hic de- scribuntur.*

(17) *Quascolis Astrea, &c. In Ædi- bus Publicis Montis Citorii, quo no- nobilitate Hospitium & Advenarum con- cursus magni, ad Centauros, & Mu- fiva haec pavimenta spectanda atque admiranda, siebant.*

(18) *Dampeteres Meliten. Meliten adivit Furietius olim Venetæ Reipu- blica jussu, ut Venerorum ipsorum negotia cum Rhodianorum five Meli- tenium Equitum Magno Magistro transigeret, adversus communem Christiani Nominis Hostem.*

(19) *Jactatum Te fluctus. Quibus in navigationibus, cundo redeundo- que, fedis fuit non semel tempestati- bus agitatus, maximisque discrimini- bus objectus.*

Non solum facio; verum opprario
quaque turpi.

(8) *Seu viride apellas regalibus adi-
bus aquor, &c. P. Ubertini Carrare Soc.
Iesu Poetę Celebris dictum fuit; ex Ma-
carensianis Excelletissimorum Dicum
Rolipliglio forum adibus magnificis du-
plicis Aequoris, seu Marisele prospet-
ctum amoenissimum. Prude alterum
Camporum latissime patentium; al-
terum vero Cerdene Thyrreni Ma-
ris, cuius in Littore, sive Ora, est
Macaresum. Fanoque, &c. Omnis ca-
ro farnum, & omnis gloria eius quasiflos
agri; exsiccatum est farnum, & cecidit
flos. Isaias Cap. 40.*

(9) *Quam colis Etrusci vaslam modò
Littoris oram, Quot Populis quondam cul-
ta, superba fuit t' Ora Maritima ist' hęc,
vulgo La Maremma di Macarese, pri-
fici ięculis Urbium atque Oppidorum
celebrum plena fuit: quārum jam
pridem ipę etiam perire ruinę, vix
que ab Eruditioribus sagacioribusque
Antiquariis eaurum aliquot nomina
stiusque detecta sunt, ex minimo ali-
quo resolito recognitoque vestigio.*

(10) *Fregenarum Urbem. Quod Ur-
bi Fregena ad Aronis Fluminis ostia sita
fuerit, ac proinde, ubi nunc Ma-
caresum, legitur apud Philippum Clu-
verium in Italiae Descriptione; innu-
itque Tabula Cingulana Agri Romani,
& Francisci Eschinardi S. I. in
eam Enarratio. Porro Cluverius Lib.
2. Ital. Antiqu. p. 498. Lugd. Bat.
1624. fol. diligenter monuit, Fregenas
islas Etruscas pluribus ab Scriptoribus
cum Fregellis Latinis,, sive Campanis,
modò Ponte Corvo, apud Aquinum,
suille confusas. Ipę tamen utriusque
Urbis latum & manefustum discrimen,
pluribus Veterum testimoniis de utra-
que adducit, ostendit. De Fregenis
autem Urbe, ubi nunc Macaresum
est, olim constituta, ita Silius Ita-
licus lib. 8,*

Alsum, & obesse campo squalente

FREGBNÆ.

(11) *Bebiana Mania. Tabula Agri
Romani Cingulana nuper laudata,
antiquam Urbem Bebianam nomine
in Macaresum vicinia constituit, prope
Fosam, & Pontem. vulgo dei tre de-
nari; ad pervertita quædam adficio-
rum vestigia subcribebas Bebianae Ru-
dera.*

(12) *Cum Lorio. Eadem Tabula
prope Fundum, seu Prædium, La
Botachia, subsignavit Lorii Rudera;
nomen scilicet Prætæ Urbis dirutæ.*

(13) *Cum Statuis. Item in ea vici-
nian prope Diverforium, nunc Mon-
terone, Locum designat ea Tabula
Ad statuas, sive statuae; sic forte olim
dictum ob insignes aliquas in eo fla-
tuas collocatas.*

(14) *Alsum. Fuit antiquissimum
temporibus Alsum maritima Urbs
celebris, cuius meminere Livius, Dio-
nius Halicarnasseus, Vellejus Pater-
culus, Plinius, Silius Italicus, Stra-
bō, Prololaus aliqui Autores; ut
apud Cluverium videtur est. Lib. 2.
Ital. Antiq. p. 497. Edit. Lugd. Bat.
Portus ejus Alensis dictus est.
De quo Cicer. in Miloniana, & in
Epitolis Familiaribus. Cluverius autem,
cum aliis, situm Portus Alensis
constituit, ubi modo est Castrum
cum Arce, vulgo Palo, & la Fortez-
za di Palo. ex eo præteritum indicio,
quod ibidem antiquus lapis fuerit de-
tectus, cum litteris: DECOR COLON
ALISBNSIS. Tabula vero cingulana
Agri Romani ad ostium Rivi Cupini
apud Palum, indicavit Rudera Portus
Alensis.*

(15) *Alisetina sua nomina fecit Aqua.
Ea Aqua, cuius Romæ vulgatum est
nomen, Acqua di Bracciano, quæque
potissimum emergit ad Pontem a Pau-
lo. V. P. M. magnificentissime in
Ianiculo: extrectum, nobis il Fonta-
none*

none di San Pietro Montorio , post hoc
Aqua Paula dicta , ea , inquam , A-
qua ab Romanis olim Aqua Alseti-
na fuit appellata : eo quod non tan-
tum ex Lacu Sabatino , nunc di Brac-
ciano , originem habuit; verum etiam ,
& quidem priorem longinquorem-
que , originem ducet ex Lacu Al-
setino , qui in Agro Urbis Alsis fuit;
quique hodie dicitur : Lago di Scaccia-
Cappa ; prope Sabatinum ; quemque
alii cum Lacu , vulgo Lago di Marti-
gnano , confundunt.

(16) Nec procul hinc Cereretere .
Cerereteri . Extricæ suburbanæ Oppi-
dum ; unde Romani ritus in saecis
adhibendos accepere , Ceramonia di-
ctos . Oppidum etiam , Cere sine ad-
ditio , dictum est.

(17) Urbi & Agylla : prope Cere si-
lex est præcella , in qua urbem Agyl-
lam fundatam memorant ; qua Urbs
quoque Agyllina dicta . Virg. Æn. 8.
v. 478.

Hanc procul hinc saxo colitur fun-
data vetustos
Urbis Agyllina sedes : Ubi Lydia quon-
dam
Gens bello præclara jugis infedit E-
truscis .
Hanc multos florentem annos Rex de-
inde superbo
Imperio , & sevis tenuit Merentinus
armis .

(18) Urbs Maxima Veii . Communior
nunc antiquiorum Pars post Rapha-
elem Fabretum , censet , locum , ubi
olim celeberrima Urbs Veii , Agri Ve-
jentis Princeps & Domina sedet , esse
eum , in quo oppidum est L' Isola di
Farnese , publica inter Diversoria : La-
Stereo , & Baccanello ; haud ita procul
ab oppido Formello , in Agro Roma-
no , & Tuscia Suburbicaria . Fuerit
Veii primis Romanæ Reipublicæ sæ-
culis Urbe potentissima , atque opu-
lentissima ; Hetruriæque Populorum

ex principibus una , & forte omnium
maxima .

(19) Troj longior ille labor . Obse-
dere Romani , live oppugnavere Ve-
jos annis pluquam decem , cum ta-
men decennalis fuerit illa celebris
Troj obfessio . In Vejorum Obficio-
ne , primum sub pellibus ab Roma-
no excricta hiematum est . Capita de-
mum fuit Urbs prodigo , ut Livius
narrat ; Lacus Albanus deduictione fa-
cta , juxta oracula . Vide Librum no-
strum de Albanis Tom. 7. Vet. Latii .
Vejorum vix jam rudera , aut vesti-
gia apparent : eorumque excidium
ferme sine vestigiis in plures multum
que diversas sententias de hujus Ue-
bis antiquo situ , scriptores distinxerit .
De Veis Livius diffusissime .

(20) His quondam Cremera , Fabio-
rum infamia flumen , trecentorum Fa-
biorum Cæde , Bello Vejeti , nihil
celebrius in Romana Historia . Ad Cremeram fluvium , in Agro Vejen-
ti , ea fuit perpetrata . Fluviu nunc
nomen La Valca . De Fabiis Livius
pariter & Ovidius .

(21) Oppidaque antiquæ tot celebrata
Lare . Aliæ quoque Urbes & quidem
celebres , est terunt olim in ea vici-
nia & Regione : ut Careje , hodie Ga-
lera ; quem prope pagum est Fundus
La Badia di Santa Maria in Celsano ,
ad Venerabile Collegium Germani-
cum-Hungaricum Romæ pertinens .
Rubra hodi Grottaroffa ; Fidena , nunc
Castel Gibilico ; alieque .

(22) Parte alia bisfidus Tigris Tyr-
rena lacesens Aquora . Habet Ma-
carens Fundus proximum Tiberim
sinistrorum ; qui Antiquam Hetruri-
am a Latio dividit : ramisque duo-
bus distinctus , ad locum ex eo di-
ctum Capo di rame , Insulam efficit ;
quam Veteres Sacram dixerit : quam-
que circuitu octodecim passum millia
complexam , Antiquari memorant .

Duo-

Duobus deinde Ostiis in mare sele exonerat Tiberis; altero, vulgo *La Fiumara*; altero vero *Fiumicino*: tanto impetu, ut bellum potius, quam tributum, mari inferre videatur.

(23) *De Portu triplice Clarus erat.* Proxime Ostia Tiberis, tres olim per celebres Portus suere.

(24) *Vulpinus.* Latere Fluminis dextero, prope alveum, nunc *Fiumicino*, interius fuit *Portus Trajanus*, qui a nobis hic *Vulpinus* dicitur ab Auctore Imperatore Cælare Marco *Vipio Trajanus*. Eius adhuc murorum circuitus, multaque marmoreæ columnæ, ad quas naves alligabantur, perdurant adhuc: sinus ejus ferme rotundus latus instar, sive paludis, accolis dicitur *Trojanella*. De illo vid. *Vulpium Veterum Latii Tom. 6.*

(25) *Claudius ante hunc.* Dexter patriter Tiberi fuit *Portus Claudius* Imperatoris *Claudi Cæsarius Opus*, ad ipsum Littus Maris, ante *Trajanum*; quem *Trajanus* interiorem postea excavavit. *Claudius* figuræ pene ovalis fuit: ex eo, per fauces quadam in *Trajanum* postea fuit aditus. *Portus Claudius* modo terra arenique fere omnino est oppletus. Locum accolæbat, tamen, *La Trojana*, ea opinione, quod de *Trajanis* hæc loca nomen defumperint: cum revera corruptæ sunt voces, *La Trojana*, *La Trojanella* & *Trajanæ*: eo quod *Trajanus*, & *Cladum Portum* restituerit ornaveritque, & novum de suo nomine *Trajanum* adjecterit. Porro duorum horum Portuum magnificentissime extrechorum ex celebritate, Urbs sive Civitas olim confata est *Romanus Portus*, sive etiam *Portus*, sive addito appellata. Fuitque Christianis seculis Celebris ac Populosa; Sacro proinde Antillite decorata, qui *Portunensis* est dictus hodie, licet ex loca in ruinis omnijs jaccant; adhuc tamen Titulus

Portunensis Antilliti superest; eulque sacra Ditio oppida plura & pagos complexa. Vide *Vulpium Tom. 6. Veteris Latii* de his fuse agentem.

(26) *Lavinum manibant offia Regis opus:* sinistrum ad Alveum Tiberis, nunc *La Fiumara*, fuit ab *Anto. Marcio Romanorum Rege* quarto Urbs excita, *Ostia nomine*, sive *Ostia Tiberina*, ex vicinia duorum, Tiberis Olio-rum. Ea quamvis pene deserta, sub-sistit tamen adhuc, Titulusque Antilliti sacri est; qui Cardinalium omnium est antiquissimus. Apud Urbem Ostiam primis Romanorum temporibus Portus fuit peculiaris, qui *Portus Ostiensis* est dictus: quamvis postea *Portus Romanus*, ab aliquibus etiam *Ostiensis* fuerit appellatus; ostensi ipsi definitus, atque oppleto.

(27) *Ait ultra bac, Latium:* a Tiberti Circéjum Promontorium, Veteris Latii pars Australis extendebatur.

(28) *Lavinaque Littera bellis, Descensu & Pœnæ nobilitata Duci: Scilicet, Aeneæ Trojan. de quo Virgil. En. primo Lavinaque venit Littera;* Oppidum modo *Parica*, seu *Pratira*; in Latina ora maritima positum, secundum antiqui Lavinii constituant Antiquarii.

(29) *Ardea, qua Turni.* Extat hodieque Castrum *Ardea* dictum, muris circumdatum ex vivo prægrandi teeto & quadrato lapide munirum. Fuit olim *Ardea* Rutulorum Civitas princeps, cuius rex *Turnus*; de quo Virgilius sex posterioribus *Miccidos* Litteris fuisse.

(30) *Laurentum Regna Latini.* Laurentum Urbem constituunt Eruditæ Viri plerique omnes ioco in Latino Littere, dicto *Paterno*, aut *Torre di Paterno*; Tiberim inter arque Antium Promontorium. Egit *Vulpinus* in Veteri Latio *De Ardeatis*, & *Laurentinis*, duobus libris scorsim.

(31) *Quo vestris posita est area sella Foris.* Sic Proprietus Suburbanarum plurium Civitatum desolationem commemorans Lib. 4. Eleg. 11.
Et Veti veteres, & Volscū Regna suissis;
Et vestro posita est area sella Foro.

*Nunc intra muros, Polioris buccina lenti
 Cantes, & in vestris ossibus arma metunt.*

(32) *Ocultans catulorumque sera.* Idem
 ait Horatius de ruinis veteris Trojae.
 Lib. 3. od. 3. *Dux Priami Paridisque
 busto insultus armatum, & casulos fe-
 ra celent multa.*

(33) *Quid vano sumeat perituras ho-
 munus flari?* Celebre est argumen-
 tum idem, quod homini, ruinas ma-
 gnarum urbium intuenti, recordatio
 propria mortalitatis subire in mem-
 tem debeat, eoque ex aspectu debe-
 re illum superbe non sapere, sed pro-
 prie tenuitatis mensuram. Servius
 Sulpicius in Epistola ad Ciceronem,
 De Consolatione in morte Filiae Tuli-
 liolas, sic sapientissime. Lib. 4. Ep.
 Cic. Famil. Ep. 5. *Ex Asia rediens,*
*cum ab Egina Megara versus nazia-
 garem; Capi regiones circum circa pro-
 spicere. Post me erat Egina: ante Ma-
 gara; dextra Sirana; sinistra Corinthus;*
*qua oppida quadam tempore Florentissi-
 ma fuerunt; nunc prostrata, & diruta
 ante oculos jacent. Capi exponet mecum
 sic cogitare. Hem. nos hominculi indi-
 gnamus, si quis nostrum interis, aut
 occisis est, quorum vita brevior esse de-
 bet; cum uno loco tot oppidorum cada-
 vera praefixa jaceant. Vis ne rute, Ser-
 ni, cobibere, & meminisse hominem te
 esse natum? Sic pariter Actius Sincer-
 tus. Sannazarius Libro secundo De
 Partu Virginis, v. 213. & sequentibus.*

*Et qui verentes immania Saxa, iuvenes
 Fieldis arans; qua devicta Carthaginis
 ares
 Procnibueret, jacentque insausto in lectore
 turre
 Eversa: quantum illa metus: quantum*

*Urbi dedit insultans Latio, & Laurentiobis
 armis!*

*Nunc passim vix reliquias, vix nomina
 servans*

Obnuntur propriis non agnoscenda ruinas.

*Et querimur, genus infelix, humana
 labore*

*Membra aevi cum Regna palam morien-
 tur, & Urbes.*

Quam pulcherrimam & verissimam
 plane tententiam Torquatus Tassus
 egregie in suum elegantisimum Poe-
 ma sic transtulit: *Giacet l' alta Carta-
 go, e appena i segni dell' alte sue ro-
 vine il Lito serba, Muojeno le Città;
 Muojeno i Regni; copre i Fassi, e le
 Pompe arena & erba. E l' uom d' esser
 mortal par, che si sfegni; O nostra
 mente tamida e superba! Ipse denique
 Sannazarius in *Theatrum Campanum*,*

five Rimas Capuanii Amphitheatri Ep.

39. Lib. 2. *Editionis, Patavina ap.*

Communum, sic:

*Dicite Semidei, silvarū Numina, Panes,
 Et si qua aduersa es Nympha fugata mee
 Cui licuit tantas faxorum evertere moles*

*Quas jam disfletas vix nemora alta te-
 gunt?*

*His ne olim sueta est cuneis Campana ju-
 ventus*

Amphitheatralis lata videre jocos?

*Nunc ubi tot plaustrisque dominum, ve-
 cesque canora*

*Tot risus, tot jam gaudia, tot facies
 Siciliet, ben satilege! rapit omnia tēpus.*

Et que sustulerat, deprimit ipsa dies.

(34) *Nunc quamvis sacra nos compe-
 de Roma moretur. Inuit hic Author,
 se quamvis modo detineatur Romae
 ab nonnullis sacrī Congregationibus,
 quibus est accessitus, sacrificia a flu-
 diis Divinarum Litterarum, quas
 profitetur; alias tamen delicio Ma-
 carensi Ruris interfuisse, eo deduc-
 emus ab Excellentissimo Zagaroni
 Duce, ut ipsum cum nobilissimis
 Coniuge ac liberis suis, Sancti Patri-
 igna-*

Ignatii exortationibus imbuere; una cum domesticorum suorum generibus copiosissimis: atque adeo, ut Macarefi Ruris colonos hioc atque hinc dispersos Divini Verbi pabulo recrearet.

Viam autem Aureliam antiquam, Castrum Guidi, ac Pontem fluvioli Atronis, Macarefum euntes oceunt, atque transmittunt.

(35) *Burgundius Heros. T. Horatius Burgundius Soc. Iesu, vir religiosissimus, & Mathematicus celeberrimus, tunc Excellentissimum Ducum sarcis a confessionibus, pene ex improviso nobis creptus Ann. 1741. Martio Menfe.*

(36) *Corradinus princeps, Lercarius atque Petrus Marcellinus Corradinus, & Nicolai Lercarius S.R.E. Cardinales, viri que Principes, & Patricii plurimi; sallique clarissimi ex Urbe accedentes homines.*

(37) *Gentis spes prima Camillus. Excellentissimus Dominus Camillus Rospigliosus Excellentissimi Zagoroli Duci filius primogenitus, qui Autorem in suo Macarefio Rure benignissime excepit & humanissime.*

(38) *Turrim me videre Petra. Turre in pietra Praetorium nobilis Falcone: rie Gentis hand ita procu Macarefio.*

(39) *Tum vobis Automedonius dicitur significat Audior se magni fecisse, quod a tam nobili Ductore hue atque illuc deducitur fuerit. Fuit autem Automedon Currus Achillis auriga celebris & peritissimus; de quo Homerius. Juvenalis quoque ut nobilem ac peritum Currus ductorem significaret, Automedontia appellavit. Sat. prima.*

(40) *Stagnaque visa mibi. In vicinia Macarefi Ruris stagna sunt duo; quorum alterum Orientis, alterum Occidentis solis plagam obvertit. Ex iis, quod Macarefio propinquius*

est, Excellentissimis Domini Rospigliosis plurimum afferit utilitatis.

(41) *Castrum Palidoro. Castrum ac Predium Xenodochii Sancti Spiritus in Saxia Roma, inter Macarefum & Palum constitutum.*

(42) *Petra Monimenta, ruinae..... tua Castra, Palus: eadem Via, dextrorum, rudera murorum apparent, que dicuntur Palo ventio: ac deinde in ipso mari Littore Oppidum & Castrum Pali munitione occurrit. Palo, & Fortezza di Palo.*

(43) *Ruris Opes. Venatus Macarefii aporum percelebres. Equarum armamenta, Calceti, vulgo provatare di Macarefis; Bubalini Ecstus lacientes. Coturnices totius illius orae quando Aprili mente ex Africa ad nos redeunt, laetisque facilissime capiuntur.*

(44) *Locus Graii dixit Beatum. Graeca origo nominis Macarefis, Deliciarum & Gandiorum Locus significat: ea enim lingua Macarios idem est ac Beatus: quare Macarefis optime veteretur Piccolo Paradiiso Terrestris.*

(45) *Rura Gabiniensi. Delicatae Rustificationes apud oppidum Zagorolo in antiquo Gabino Agro situm.*

(46) *Regia Celsa Quirini. Magnifica Regia Celsa Quirini. Aedes Romae in Monte Quirinali.*

(47) *Cum Dottore Tuo. Philippus Ingegneri is est, Vir Clarissimus ac Pius Sacerdos, idemque, excellentissimi Domini, Jr. Baptista Rospigliosi Doctor egregius; atque Episcopulus ad Andorem missus, Cui haec facta Responsio, Director, &c.*

(48) *Gemini. Sol scilicet in signo coeli Geminorum: uno verbo, Majus Mensis: quo tempore, pro aere, ob frigoris remissionem ad infalibilitatem jam redeunte, Macarefis Rustificationes definire confuerunt.*

LIBRO TERTIO.

EPISTOLA PRIMA.

* **H**ec Epistola edita est Brixiae
Anno Salutis MDCCXL.

(1) *Archae:* Revera Quirinus Cardinalis Amplissimum cum in aliis Edi-
tis Operibus variis, tum maxime in Libro, cui Titulus *Primordia Corgre*
excellenterissimam interioris, antiquiorisque Litteraturę Eruditissimum ostendit. Quod hic significant haec veræ

laudes, quibus dicitur: *Repose Arbre*
Pater Eruditissimus. Si quidem in eo li-
bro Eruditissimum Auctor quampluri-
maabstrusiora Gracorum Scriptorum
Veterum testimonia in rem suam ad-
ducit; eorum veram tententiam ape-
riendu: falsis, atque contortis inter-
pretationibus omnibus seclusi, &
amandatis.

EPISTOLA SECUNDA.

* **E**dita est haec Epistola Brixiae
An. Sal. MDCCXL. in 4. &
iterum ibidem in Epistola Italica Bri-
xianae Civis ad Amicum: *De Brixiana
Litteratura Progressu sub Cardinali Qui-
rino. Antistite, ubi Hujus Epistolæ Hen-
decasyllabi dicuntur Anni seculi Au-
gustai pares Carminibus, atque illis in-
ferendi &c.*

(1) *Nam me Flaminii, &c.* Adhibet
hic Auctor sententias & carmina qua-
dam M. Antonii Flaminii, Latini Poe-
tex mundissimi, in re simillima: ne-
que hoc furtim facit: sed edicit pa-
lam.

(2) *& Ta Brixiadum &c.* Qui-
cumque maxima, assidue incre-
menta perpendit, quæ Quirinus Car-
dinalis Sacris, Profanis, Græcis, Latini-
isque, & remotioribus quoque Ori-
entalibus Litteris in Regione Brixia-
na promovet & procurat; ex quo,
maximo ejusdem bono, Sacer ibidem
est renunciatus Antistes, Mecænaque
præst munificentissimus; is profecto,
æquissimo jure & meritissimo Cardi-
nalem eundem *Brixiadum Musarum*
Decus his verbis dici cognoverit, ac
pronunciaverit.

EPISTOLA TERTIA.

* **E**dita est haec Epistola Brixiae
An. Sal. MDCCXL. in 4.

(1) *Callimachique, &c.* Haec sunt no-
mina maledicorum scriptorum, qui
Pauli IL P. M. nomini ac famæ de-
traxerunt, Duce Platina. Quorum
calumniae commentary, quod hic
laudatur, ab Eruditissimo Sapienti-
fimoque Quirino Cardinali penitus

obtrita ac dissipatae sunt.

(2) *Livor rumpere PAULLUS BARBUS*
idem. Auctor hic utitur archaismo
in hujus versus mensura; elidendo
scilicet litteram S. in voce PAULLUS,
ita ut sit legendum PAULLU BARBUS:
velut et apud Ennius *Catus Aliu*
sextus, & *Vivus per ora Virum*; aliaque
sexcenta apud primos Poetas Latinos.

EP-

E P I S T O L A Q U A R T A.

- (1) **S**ebiarus Lacus , &c. Hic nobis verius dicam, utrum intra, an extra
dicitur Lago d' Iseo, in Brixia-
na Regione .
- (2) **Benaci** , &c. il Lago di Garda .
- De quo Virgilius Georg. 2. v. 160.
*Fluctibus & fremitis afflagent, Be-
nace, marino.*
- (3) **Mela** , &c. Flumen Mela certe
in Agro Brixensi: de quo tamen con-
troversia est inter Recensiores ipsos
Brixianos Scriptores , utrum prope
Urbem , an procul fluat , sive , ut
- verius dicam, utrum intra, an extra
Brixia moenia : *Mela Fluvium nomi-
navit Virgilius Georgic. 4. v. 278.*
- (4) **Rigates** . Calami sive cannae ex
Chalybe ductæ ad parvi tormenti
bellici, vulgo arcobugio , armaturam.
Ob lineam quandam sive suicūm , di-
cuntur rigate : quæ autem in Agro
Brixensi sunt, ob ferri fodinas copio-
sas & excellentes , maximo ubique
genuim in precio sunt , & in regio-
nes quoque remotissimas aportantur.

E P I S T O L A Q U I N T A.

- (1) **F**orma Gregis . Talem requirit sa-
crum Antistitem Divus Pe-
trus Ep. p. C. 5. v. 3. *Forma facias Gre-
gis ex animo.*
- (2) *Hic vultus simul exercit. Ita Ho-
ratus de Augusto : Vultus ubi tuus af-*
fultis , Populo grator it dies , & se-
les melius nitent. Od. 5. Lib. 4.
- (3) *Cachinnorum* , &c. Sic Catullus
Epigr. 31. v. 14. *Ridete quicquid est
domi Cachinnorum.*

E P I S T O L A S E X T A.

- (1) **C**ollis hic Quirini , &c. Luditur
hic in vacibus Quirini , & Qui-
rinali ; nec abs re quidem, ut videtur.
- (2) *Provocare noli* . Sic Statius De
Lucani Natali, Silvar. lib. 3. carm. 7.
v. 361.
Boesia Mantua provocare noli.

E P I S T O L A S E P T I M A.

- (1) **C**Adit heu , &c. Virgilius E-
clog. 9. v. 17. *Hen cadit in
quemquam tantum scelus.*
- (2) *Tari quis unquam!* Catullus Ep.
29. v. 1. *Quis bac potest videre , quis
potest pati ?*
- (3) *Sacris Liminibus . Ad Limina Apo-
stolorum* , ut ajunt, accedere conser-
vit Cardinalis Quirinus ex Brixensi
sua Sede bis in anno , itinerum in-
- commoda flocci faciens . Quin & ipsa
itinera vacua nunquam a studiis lit-
terarum præterire finit: cum vere de
illis usurpet , quod scilicet secum pere-
grinantur , & iter faciant . Testimo-
nio sunt tot Epistolas eruditissime ,
quas in itineribus scriptas , ad Viros
Clarissimos datas edidit , pergitque
edere in dies.

EPI.

E P I S T O L A O C T A V A .

(1) **T**errarum Dea, &c. Hos cum sequentibus versibus mutuatus est Auctor a Martiale & Catullo, ad suas ornandas Epistolas, tanquam

E P I S T O L A N O N A .

(1) **A**lexander . Alexander Lopez Sem. Rom. Convictor e Ducibus Taurifant & Monteronis Patricius Lupiensis , five Aletinus , five Lyciensis , ex Matre nobilissima Caffarella Romana , &c.

(2) **T**ol : diserte &c. In Instauratione studiorum egregie recitavit in Romano Seminario egregiam Elegiam De Laudibus Friderici Christiani Primo geniti Saxoniae Principis Regisque Polonie filii , ibidem Mariana Congregationis Praefecti Ann. Sal. 1740.

Kalendis Novembribus :

(3) **Baldus**. *P. Claudio Adcockus Baldus* Soc. Jesu Liburnensis.

(4) **Cratens Bianor**. Nomen Pastore Auctoris inter Arcadas.

(5) **Sic Pindi** . Dum hac Epistola ad Alexandrum Lopez fuit allegata, Rethoricae Poetique ille operam dabant: quapropter opportuna in his facultatibus progressum auguria eidem facta .

(6) **Meique Livj**: felic . Patavini , & Auctoris civis & conterranei .

E P I S T O L A D E C I M A .

(1) **A**ngelus. P. D. Angelus Casaglèrè Monachus Camaldulensis Urbanus Venetii Opuliculum Philologorum pluribus Tomis Collector, Editor, atque Illustrator.

(2) **Mutuatam ex Catulli Epigrammate** quisto hanc Epistolam nemo non videt: attamen in honefiori multo argumento .

E P I S T O L A U N D E C I M A .

(1) **C**RESCENTI . Est hic Illustrissimus Amplissimusque Presul *Marcellus Crescentius* ex vetustissima nobilissimaque Romanorum Ceesariorum Gente , qui post alia sancte in Romana Curia obiecta munera , ex Sacra Rotæ Auditore Pontificius

Nuntius in Gallias ad Ludovicum XV. Regem allegatus , mirum in modum virtutibus eluxit. Huic adolescenti , suoque in Philosophicis amicissimo Condiscipulo olim hanc Epistolam cum , pio , ornatoque Libello Auctor miserat.

EPISTOLA DUODECIMA.

- (1) **C**OSEA Coſmas de Angelis Patri-
cios Pisanus Bargi in Etru-
ria Marchio, Seminarii Romani tunc
Convictor, multar expectationis juve-
nis immatura nobis morte præcepus.
- (2) **A**loysii. Huic Elegiam de Beati
Aloysii laudibus recitandam auctor
tradiderat; ac præcipue Beati ejusdem
Vota de Societate Iesu incunda.

EPISTOLA DECIMATERTIA.

- (1) **C**AROLI P. Carolus Mandofinus
Soc. Iesu Romanus Elegia-
rum Scriptor egregius, & Eloquen-
tiae ac Poetice Romanæ Professor illustris.

EPISTOLA DECIMAQUARTA.

- (2) **E**Dita est hac Epistola Romæ
Ann. 1742. ap. Mainardum
in 4. cum aliis ejusdem argumenti,
Curante Francisco Benalio Tarvisio,
no, &c.

(1) **MARCUS.** Excellentissimus E-
ques aque Senator Marcus Fufarensis
Venetorum suorum Publicus Histo-
riicus.

(2) *Quintus Vindobonaque, &c.* Ad Ca-
rolum Sextum Romanorum Impera-
torem Venetiæ Reipublicæ Orator fuit.
(3) *Urbi Romæ, &c.* Mox Romæ
ad Clementem XII. P. M. & ad Car-
dinalium Collegium in Comitiis Va-
ticanis; denique ad Benedictum XIV.
P. M. item Orator.

(4) *Academia mei Sedales.* Scilicet.

Auctor Arcas est Pastor *Bianoris Cro-
sei nomine-*

(5) *Tiburtes, &c.* Amoenissimis in
Tiburtiniis Tusculanisque Rusticatio-
nibus Fufarensis nobilium Eruditio-
rumque Coeruum Sal, Mel merum,
& delicium fuit. Hinc merito dicitur
hic *Mysarum Deus, & Suada Gloria.*
Ob suavissimam doctrinamque præ-
cipue oris facundiam.

(6) *Te Benaleas, Franciscus Benalea*
Fulcareni intimus familiaris poeta erudi-
tus Arcadum plurimos in laudes Pa-
tronis sui beneficentissimi excitavit.

(7) *Tarbofum Nemus.* Sedes Cele-
berrimæ Arcadum Academæ Romæ
sic appellatur.

EPISTOLA DECIMAQUINTA.

- L**iber ab amplissimo Quirino Car-
dinali dono datum Auctori hujus
Epistola hunc Titulum præferit:
Diatriba Preliminaris in duas partes
divisa ad Francisci Barbari, & alio-
rum ad ipsum, Epistolæ ab Anno
Chr. MCCCCXXXV. ad Ann. MCCCCLIII.
nunc primum Editas ex duplice M. S.
Cod. Brixiano, & Vaticanano. Has
omnes alterum Volumen complectetur.
Quin ad ejus calcem aderit Ampla ea-
rundem Mantissa ex ForoJuliusbus Bi-
blioibz.

224 Jos. Rocchi VULPII S. J.
biob. Guarneriana MSS. Brixie ex- live in 4. Chartæ maxime : pagg.
eudebat Joannes Maria Rizzardi 1741. DCXVIII. fine Praefatione &c.
Superiorum Approbatione. In fol. parv.

EPISTOLA DECIMASEXTA.

(a) **M**ARIO Illustrissimus Praesul expectationis juvenis, & in Borenſi
Marini Compagnus Mare- adhuc ætate maturis virtutum fructu-
fusus Patrius Maceratenſis egregiaꝝ bus exornatus.

EPISTOLA DECIMASEPTIMA.

(c) **A**ntiquarum Inscriptionum Libellus, de quo hic sermo, editus fuit Venetiis apud Simo-
nem Occhi in 12. hoc Titulo : *Lette-
ra del P. Giuseppe Rocco Volpi della Com-
pagnia di Gesù al P. D. Angelo Calogera*
Monaco Camaldoleſe; nella quale si espon-
gono Cento Antiche Inscriptioni di freſca
nuova scoperta, o correzione, con al-
cune brevissime Annotazioni per ciasche-
duna.

EPISTOLA DECIMOCTAVA.

(c) **L**ascaridum Gens Byzantina origine, Byzantii inter alios illustres viros protulit Imperatores duos, *Theodoros* nomine; ac *Joannem Lascaris* pariter Imperatorem. In Italiā deinde traducta, cum Comitiis Albio intemelii, vulgo di *Venitigmilia* Confanguinitate permixta est. Ex quibus prodit *Joannes Paulus Lascaris* Militia Equitum Hierosolymitanorum Rhodienſium, nunc Meli-
tenſium, *Magnus Magister*. Nomen quoque Loco *Lascaris* appellato tribuſe videtur in Italie in aliis prope Nicaeam in Subalpinis; in Lascaridum ipsorum ditione posito. Viris quoque Litteratis perinuitis inclaruit, ut *Joanne* ac *Constantino*, Gracis precipue doctrinis illustribus, aliisque.

EPISTOLA DECIMANONA.

(1) **W**enceslaus adeſt, Wenceslaus
Carolus Sacri Romani Imperii Comes de Purgall intimus Cæſareq; Majestatis a confiliis, olim Goritiae Locum tenens, & Aquilejæ Cæſareus Commissarius; mox meritorum fulragio ob gravifima egregie exercita munia, ad Ducis Goritiæ dignitatem evenitus.

(a) *Canutie Joannes Baptista Camerarius* e Comitibus olim Tolmedii in Foro-Julio, *Decanus*, ut vocant, nobilissimorum Aquilejenſium *Canonicorum*, vir eximius, Roman ab Collegorum suorum Cœtu gravifimo ad maximis ponderis tractanda negotia allegatus.

EPI-

E P I S T O L A V I G E S I M A .

(1) **T**Empe. Amoenissima Tessalia. Loca Poetis commendatissima.

(2) **Aleinoi.....Hortus.** In Coryra Insula celebres Aleinoi Regis Horti fueri, de quibus Homerus in Odyllo.

(3) **Maronianos.....Calabros.** Cabriæ secessu Publius Virgilius Maro plurimum est delectatus: ejudeindeque sepulcralis inscriptio memoratur sic habens: *Mantua me gennit; Calabri rapere, &c.*

(4) **Sirmio** Peninsula in Benacu Lacu; nunc Lago di Garda ab Catullo, (qui tamen ibi minime natus est, sed Villa habuit) multum celebrata: De illa idem Catullus: *Peninsularum, Sirmio, Insularumque, Ocelle, &c.* Epigr. 31. v. t. nunc dicitur Sermione.

(5) **Syllabis Catulli.** Ita Martialis: *Verona dulci syllabus amat variis.* Ep. 61. lib. 1.

(6) **Linternum.** Locus peramoenus in Litorali Campania ora delicis Scipionis Africani & secessu celebris: nunc quoque *Lintero* dicitur, & prope ipsum *Torre di Patria*, Cajetan inter ac Neapolim.

(7) **Primo Neroni.** Tiberius Nero primus ex Coelaribus hujus nominis, quo deinde vocati sunt, & *Domitius Nero* & *Claudius Nero Cæsares*. Notissimus est Tiberii secessus in Caprænum Insula, contra Neapolim. De eo Juvenalis: *Principis angusta Capræram in rupi sedentis cum Grege Chaldeo.* Sat. 10.

(8) **Sibaritidis Tarentum.** Sibaritum & Tarentinorum Deliciae antiquitus celeberrimæ, ingenio partim populorum, partim vero regionum amoenitate & cultu consecræ.

(9) **Mevania. Peligni.** Loca ab Probertio Ovidioque, cuius patria fuere, sibi ob amoenitatem commendata.

(10) **Claves Vallis, &c.** Vallis prope Avenionem in Galliis, vulgo *Val Clave* a *Francisco Petrarca* ob Laurentiam ibidem secessum sepiissime commemorata.

(11) **Mergilina.** Promontorium, prope Neapolim *Jacobi fratre Acti Sinceri* *Sannazzarii* secessu & versibus celebratum, vulgo *Mergilino*.

(12) **Caprii, &c.** Inter elegantissima Hieronymi, Fracastorii (qui etiam Frasutorum aliquando a poetis est dictus) carmina, monitum Caphiorum scipit mensis; in quibus prope Veronam sunt, sive Fracastorii villa, ab herbo multum amata, & frequentata.

(13) **Colles Euganei. Litus Hadria.** Villa felicit in Agro Patavino, tum in peramoenis Euganeis Colibus, tum iuxta Medoacum, in planicie, mare versus, extrectæ, cultissimæ.

(14) **Surrentina.....Parthenio. P.** Nicolaus Parthenius Giannetasius Soc. Jesu poeta celebris surrentinum secessum frequentavit plurimum, dilexit, celebravitque. Loco nomen. *La Cucumella*: ibi Librum Carmuinum scripsit, inscriptio: *Estate Surrentina.*

(15) **Non Rufinalis.** Villa peramœna Collegii Romani Soc. Jesu in Tuscolano, prope Veteris Tuiculi sedem, vulgo *La Rufinella*, de antiqui domini vocabulo, cui *Rufinus* cognomen; a quo etiam alia proxima Villa egregie ædificata, nunc Falconeriorum, *La Rufina* dicta est.

(16) **Prænesti, &c.** Suburbanarum, quas Romani tum antiquitus, tum per hæc tempora frequentare consueverunt,

verunt, rusticationum loca praincipua
hic nominantur.

(17) *Tibur fertile, &c.* multis quili-
dem, at veris meritisque, Laudibus
Tiburtina Regio cumulatur. Quod
vel ex eo pateat. Usurpantur enim
Veterum Scriptorum, ac praincipue
Horatii celebres de eadem regione
tententiae.

(18) *Arcadia Mites fidales.* Provo-
cantur Arcades Pastores Auctoris col-
lege in *Angeli Maria Quirini Cardina-
lis amplissimi laudes;* ac praincipue Pa-

tres Soc. Jesu quinque, auctoris ejus-
dem amici: scilicet *Tirrus Creopoli-*
h. c. P. Iosephus Carpani; Lirens Boi-
lens, nempe *P. Contuccius Contucci;*
Platenus Scleus, sive *P. Antonius Ca-*
fini. Alscus *Piatides,* qui est *P. Ni-*
cotanus Galeotti, & Nicetas Filantius;
scilicet *P. Carolus Rocetti.* Viri omnes
eruditissimi, qui Roman Poem at-
que Eloquentiam Rethores publice
professi sunt, & scriptis operibus tum
vincita tum prosa oratione, inclarue-
runt,

ILLUSTRIUM ALIQUOT VIRORUM
C A R M I N A
^{A D}
P JOSEPHUM ROCCHUM
V U L P I U M
S O C J E S U .

A D
JOSEPHUM ROCCHUM
VULPIUM
 S O C . J E S U

Fratrem suum carissimum, a quo Romam invitatus fuerat
 missa Epistola (ut is appellare amat) Tiburtina,

JOANNES ANTONIUS VULPIUS.

Si possum visa felix discedere Roma:
Si Tiberis faciunt flumina pota bonos;
Pace loquar vestra, qui me retinetis, amici,
Et studia, & Patavi plene quietis ager,
Impiger band dubitem septenas currere ad arces:
Nec me difficilis terreat ulla via.
Sed te complecti properem magis, optime frater,
Cernere quam Domina quidquid in Urbe placet.
Me tua praeципue Venusinis proxima echartis
Invitant facili carmina ducta manu.
Illa tamen resonat purgata semper in aure
Vox mibi: Tam longum quid meditaris iter?
Iudem sunt homines mutato cardine cali,
Est eadem pravis turba cupidinibus.
Hic tibi Romanis animum virtutibus orna:
Continuo bac sellus Roma futura sibi est.

Edita est Patavii inter Carmina ejusdem Jo: Antonii Vulpii denuo a
 Comino recusa Ann. Sal. 1742. in 8. pag. 107. &c.

A D

AD REVERENDISSIMUM PATREM

JOSEPHUM ROCCHUM
VULPIUM
E S O C J E S U

Virum Musis apprime Charum
JOANNES BAPTISTA ROSPIGLIOSIUS
e suo Macheresiano Rure.

AB sens Ispe licet, Tibi præsens, Maxime Vulp*i*
Sum tamen obsequio, quod nequit esse procul.
Hec mea Charta fides tibi sit bene certa, nec obstat,
Quod sit Charta levis, pondus Amoris babet,
Quæque refert, dictavit Amor, quid plura requiris?
Pignora Amoris babes, dum mea Verba legis.
Accipe nunc igitur generosa Fronte Salutem,
Quam tibi Tyrrenico hoc Littore mittit Amor.
Littera si vero nimium sit rustica nostra,
Parce precor, quoniam Littera Rure venis.
Nec miraris Opus, quod nulla floreat Arte;
Nam Locus hic noster floribus usque caret.
Ingeniumque Loci sequitur mea Musa; quid ergo
Spernis? ad exemplum vivere nonne datur?
Si tamen hic esses, Regio spiraret Odorem
Undique Virtutum Floribus Ista suis.
Tunc floreret Ager; tunc nostra bac Prata virerent;
Et quæ durat adhuc, tristis abiret Hyems.
Tunc essent pariter faciles ad Carmina Musæ;
Tunc caperet felix, Te Duce, Carmen iter;
Cultæ namque rure tanta est Facundia linguae;
Tantus honor mentis, tantaque Vis Animi;
Ut quoque Tu Sylvas, Tu Saxa, Ferasque moveres;
Et

Et renovata quidem Facta, vetusta forent.
Optarem jam plura loqui; sed Cynibius aurem
Vellit, & inde minans admonet, ut Sileam.
Nam nimis alta peto, pennis impervia nostris,
Hinc parere juvet: sic voluisse Satis.
Nam licet Æquoreis bac littera Surgat ab Undis;
Autamen orta Mari non erit Alma Venus.
Quin mea Musa licet Sale sic conspersa marino,
Hoc Sale plena, tamen nil Sapit Ipsa. Vale.

FRAN.

²³²
FRANCISCUS MARIA LACTANTIUS

Librum suum *De Antiquis Aricinorum & Nemorenium
Monumentis, ex Auro Latii Veteris Latina Historia*
Libro Tertio-Decimo in Italum vernacularum
Idioma traductum, & ad Historiae
ejusdem Auctorem

**REVERENDISSIMUM PATREM
JOSEPHUM ROCCHUM
VULPIUM
S. SOC. J E S U**

S. CONGREG. INDICIS CONSULTOREM, ATQUE EPISCOPORUM EXAMINATORVM,
allegatum, alloquitur.

E L E G I A

Missus ab extrema, Liber, i, Regione Quirini:
Quid jam, quid mecum pulverulentus agis?
I, Liber, affer Avo, quamvis vereare, salutem:
Græca more impatiens candida testa subi.
Hæc ubi contigeris, sparsis sine lege capillis,
Et fuerint luteo limina tacta pede:
Janitor obtusus in te defiget amaros.
Barbara nam facies Dorica castra movere.
Protinus ille truci minitans cervice, requires,
Quid venias, queras quidue, quibusve locis?
Tum penetrale tui Scitare Bianoris illic:
Dicito, te Auctori reddere velle tuo.
Panditur ecce tibi Vatis venerabilis ædes:
Illa quidem cunctis panditur Hospitibus.
Aut Illum invenies cum Religione sedentem,
Aut Libros inter, Piendunque choros.
Ni bona verba suis faciat Studiosus Alumnis;

He-

Hæresin aut contra per vigil arma rotet.
Scilicet aurigerum fugit alta palatia Divum;
Nil magis quam fures temporis Ille timet.
Hic leva adspicies Patrios cultumque Parentem,
Improba cura tui quos vigilavit Avi.
Hos juxta, inferiore, petes, in sede loceris:
Ora tenent imum non bene culta locum.
Est aliquid doctis clarisque sodalibus usi,
Hosque infra Agnatos nomen babere tamen.
Ne pigeas, si forte diu te nosse Nepotem
Abnus; incultum nil putat esse suum.
Oscula ne expectes, nec dulcia verba, jocosque.
Gaudeat bis facies cui gelasimus ineſt.
Ne tamen ire, Liber, timeas: Avus ille negando
Talia signa palam, pectori mitis erit.
Nempe Agamemnonides fratrem cum novis Orestens,
Sustulit amplectens quem daret illa neci.
Celat Aricini Nemoris Dyclinna recessu
Hippolytum, cura quum foret ille Dea.
Sæpe quod abjieimus, taciti retinemus; & intra
Pectora, qui carpit carmina, carmen amat.
Interea quicquam de me si forte rogarit;
Quirve per ingenium luce fruare in eum?
Vivere me egregie dices, rotumque referre
Officio acceptum consilioque suo.
Natalisque tui referens primordia; quando
Luminibus fulsis diva Minerva meis:
Tempus erat Cali, (incipies,) cum pulchrior axis
Flebitur, & vernos provebit orbe dies.
Reddiderat pueris violas mitissimus annus;
Coloris odora novis sparserat arua comis.
Inque jugis, nivibus fuerat que cognita sedes,

G g

Mul-

Mulcebat patrio carmine Pastor oves.
Non erat, & somnus fessos irrepserat artus.
(Credita tum curae Graeca Juventa mee.)
Ex templo evigilo; stagnique in margine puri,
Unde nemus circa cernitur, esse reor.
Hic ego sub platano recubans dum protegor aëstu,
Mens novitate stupet pelliciturque loci.
Forte dies aderat, quæ non jucundior ulla;
Fulgidior bijugis Cyntbius ibat equis.
Quumque daret cantum grata Pbilomela sub umbra,
Luderet & pastum non procul inde pecus:
Ecce repentina quassatur turbine tellus,
Et Jovis borrisono scinditur igne polus.
Hisque super, nimbi volvuntur ab æbere: dicat
Numina jam fævas conservisse manus.
Interea, divum magna comitante caterva,
Labitur, & nobis Nata Tonantis adest.
Casside præ reliquis, gemmisque insignis, & ostro
Emicat illa; solum palla superba tegit.
Majestas mire attonitam tenet ardua mentem:
Nititur erecta cuspidè dextra Deæ..
Ac velut Oceanî Titan quum servidus undis
Surgit & ignivomis ore comisque micat;
Haud secus ad levam clypeus vomit aureus ignes.
Ille Medusæo tristis erat capite.
Horruit bis animus, toroque in corpore sanguis
Hæsit, & excussæ diriguere come.
Tum mibi restituens sensim Tritonia vires,
Dat circumducta talia dicta manu.
Quid frustra, generose puer, mea signa vereris,
Quæ sunt pacato conspicienda finu?
Hi Luci, bi Colles, bæc sunt Delubra Diane,
Hoc

Hoc speculum, Nemus hoc religione sacrum.

Hec domus Egerie, Hippolytique bac conscia Sedes:

Hic primum dictus Virbius ille fuit.

PASTOR AB ARCADIA INSIGNIS, NOMENQUE BIANOR;
 DULCE CAMOENARUM, PIERIDUMQUE DECUS;
 QUEM LATIALE SOLUM, SUPERI; QUEM PURPURA SERTIS
 ORNAT, CUI CINGIT TEMPORA CALLIOPE,
 SEDULUSILLE. NOVO DIGESTIS ORDINE REBUS,
 EXEMIT TENEBRIS HÆC LOCA CUNCTA SUIS.
 ILLIUS ANTIQUOS ÆQUARUNT SCRIPTA LATINOS:
 FORSITAN HÆC CALAMO VEL POTIORE NITENT.
 FAMA VOLAT QUOCUMQUE SUI: ET FULGORE MINORES
 URET, APELLEUM QUUM MORIETUR OPUS.
 SEMPER HONORE MEO, SEMPER CUMULABITUR ARMIS:
 NEC MIHI JAM CULTOR GRATIOR ULLUS ERIT.

Nunc age, si te cura mei, si gloria tangis;

Auctorem Hetruscis versere perge modis.

Hæc, ait, & placido vultu Dea Bellica raptim
 Tollitur, æthereis sedibus imposita.

Nec mora, jussa sequor quamvis operosa; priusque
 Palladis officium Cynthia Virgo refert,
 Noverit at facili, Liber, hæc ubi fronte Bianor,
 Nestoreos videat, rite precare, dies.

J O S E P H I B A R O N I I
 POETÆ BRIXIANI CULTISSIMI
 De Soteris, sive de Epistola Tiburtina Doctissimi Viri
P. JOSEPHI ROCCHI VULPII
 SOCIETATIS JESU
 AD EMINENTISSIMUM PRINCIPEM
CARD. QUIRINUM
 O D E .

EXPERGEOFACTAS ad sonitum fides
 Aptate, & omnem pandite VULPIO
 Soteria ubertim ferenti
 Pierides Helicona Divæ.
 Stipate Vatem, non sine consonis
 Vatem Camoenæ ducite gaudis;
 Ubi redonatum QUIRINUM
 Aonio recreatis antro.
 Hic est Deorum nectareas dapes
 Condire dignus carmine VULPIUS.
 Cui Delphicis beroa frontem
 Calliope redimatque vittis;
 Et CLARUS HEROS Thespiadum DECUS
 Dilecta Musis pectora amabili
 Coronet amplexu QUIRINUS
 Moeoniis posiore feris.

In obsequentissimi animi argumentum
 J. B.

Edita est Brixiae Anno quo Epistola III. Tiburtina Lib. I., sive
 Soteria, in folio apud eundem Typographum.

I N -

I N D E X

Epistolarum Tiburtinarum carminibus descriptarum
Josephi Rocchi Vulpij Societatis Jesu.

L I B R O P R I M O . H E X A M E T R I S .

- E**PISTOLA I. Ad Angelum Mariam Cardinalem Quirinum Brillianum Antistitem &c. Incipit: *Cum tot sustineas &c.* Definit: *Cetera latus.* Pag. 5.
- EPISTOLA II. Ad Marcum Fuscarenum Venetum Oratorem, &c. Incipit: *Hadriaca Genit., &c.* Definit: *& amore foveri.* Pag. 17.
- EPISTOLA III. Ad Cardinalem Quirinum Soteria. Incipit: *Humannus semper &c.* Definit: *Proferens o tempora rebus.* Pag. 29.
- EPISTOLA IV. Ad Dominicum Cardinalem Passioneum, &c. Incipit: *Quamvis Oceano, &c.* Definit: *Vates auguror olim.* Pag. 37.
- EPISTOLA V. Ad Josephum Mariam Herculani Präfulem, Poetam eximium, &c. Incipit: *Herculea degente licet, &c.* Definit: *Dulcis Amice Revise.* Pag. 47.
- EPISTOLA VI. Ad Comitem Alphonsum Aldriggettum. Incipit: *Postquam Victrices, &c.* Definit: *Tibi tempora lauri.* Pag. 53.
- EPISTOLA VII. Ad P. Joan. Baptis tam Spinulam S. J. Incipit: *Quamvis arbitriis, &c.* Definit: *Qua mox de promere possim.* Pag. 69.
- EPISTOLA VIII. Ad Joan. Antonium Vulpium fratrem. Incipit: *Urbis amatores, &c.* Definit: *Utcunque pari par.* Pag. 77.

L I B R O S E C U N D O . E L E G I A C I S .

- E**PISTOLA I. Ad Coetum Academiae Patavinæ vulgo: *de Ricovarii.* Incipit: *Euganei Colles, &c.* Definit: *Nomen in Hesperios.* Pag. 85.
- EPISTOLA II. Ad Joannem Aloysium Mocenitum Venetum Senatorem, &c. Incipit: *Fallimur, & Somni, &c.* Definit: *In via luminibus.* Pag. 93.
- EPISTOLA III. Ad Nicolaum Mariam Antonellum Vitum Illustrissimum, &c. Incipit: *Sanguinolenta feri, &c.* Definit: *Dulce quid esse potest?* Pag. 99.
- EPI-

- PISTOLA IV. Ad P. Benedictum Campofampiero, &c. Incipit: *Ibis ad Euganeos. Definit: jam mihi serus eris.* Pag. 103.
- PISTOLA V. Ad P. Carolum Mandolium S. J. Incipit: *Siccome cor veritas, &c. Definit: est magis iste pius.* Pag. 113.
- PISTOLA VI. Ad Julianum Amalitanum Virum Patricium, &c. Incipit: *Quia nuper Calabris, &c. Definit: Sis memor ipse mei.* Pag. 119.
- PISTOLA VII. Ad Colsum De Angelis Bargæ in Liguria Mar-chionem, &c. Incipit: *Vix bene sanguineum, &c. Definit: cum mihi charta, Veni.* Pag. 123.
- PISTOLA VIII. Ad P. Franciscum Grimaldum S. J. Incipit: *Vi-debat alta solo, &c. Definit: detur & esse mihi!* Pag. 129.
- PISTOLA IX. Ad Franciscum Mariam Laetantium de Aricino-rum Veterum Monumentis egregie meritum. Incipit: *Cultor Aricini Nemoris, &c. Definit: pramis promeritis.* Pag. 137.
- PISTOLA X. Ad Iosephum Alexandrum Furiettum Präfulem Jurisconsultissimum, &c. Incipit: *Amphitryoniadis colles, &c. Definit: Lucifer alme diem.* Pag. 141.
- PISTOLA XI. Ad Joannem Baptistam Rospiigliosum Borromeum Excellentissimi Ducis Zagaroli Filium, &c. Incipit: *Littera ab Etrusco, &c. Definit: Qui mihi serus erit.* Pag. 149

L I B R O T E R T I O . H E N D E C A S Y L L A B I S .

- PISTOLA I. Ad Cardinalem Quirinum. De Primordiis Cor-cyrae, &c. Incipit: *Quirine & Decus Hadria, &c. Definit: Pater eruditio-*nis. Pag. 157.
- PISTOLA II. Ad Cardinalem Quirinum. De Brixiana Littera-tura. Incipit: *Magni Maxime Pastor, &c. Definit: nulla con-ticebunt.* Pag. 159.
- PISTOLA III. Ad Cardinalem Quirinum. De Vindiciis Paulli II. P. M. Incipit: *Disertissime Presulum, &c. Definit: Presulum, Quirine.* Pag. 161.
- PISTOLA IV. Angelo Marie Quirino Cardinali. Urbs Roma ad Brixiam Urbem. Incipit: *Felix Brixia, &c. Definit: habes tuum Quirinum.* Pag. 163.
- PISTOLA V. Respondet Brixia Romæ. Incipit: *Magnum Presu-lum, &c. Definit: habens meum Quirinum.* Pag. 164.
- PISTOLA VI. Roma iterum Brixiae. Incipit: *Sed jam munifica, &c. Definit: Romula Quirinum.* Pag. 166.

EPI-

I N D E X.

- 239
- EPISTOLA VII.** Brixia Romæ. Incipit: *In quemquam cadit, &c.* Definit: *videre Noſter.* Ibid.
- EPISTOLA VIII.** Roma denique Brixia. Incipit: *At at, negligi-*
mur, &c. Definit: *redditum Quirinum.* Pag. 167.
- EPISTOLA IX.** Alexandro Lopez præclara indolis adolescenti.
Incipit: *Jucunde, unanimiſ, &c.* Definit: *veniſte Amice.* Pag. 169.
- EPISTOLA X.** Patri Angelo Cologerà Congregationis Beati Ro-
mualdi. Incipit: *Soleri Angele, &c.* Definit: *ſciat eſſe opu-*
ſculorum. Pag. 170.
- EPISTOLA XI.** Ad Marcellum Crescentium Adolescentem Nobis-
ſimum. Incipit: *Cui dono, petitis, &c.* Definit: *te potis*
beatum. Pag. 171.
- EPISTOLA XII.** Ad Coſnum de Angelis Semin. Rom. Convict.
Incipit: *Quod nec fratriſ amore, &c.* Definit: *tuo relinquit.* Ibid.
- EPISTOLA XIII.** Carolo Mandofio S. J. Incipit: *Vor rudes Elegi,*
&c. Definit: *obſuit, juvabis.* Pag. 172.
- EPISTOLA XIV.** Ad Cl. V. Franciscum Benaleam de Marco Fu-
ſcareno Senatore Ampliſſimo. Incipit: *Hanc Crefſa Chavites,*
&c. Definit: *ferent ad aſtra.* Pag. 173.
- EPISTOLA XV.** Cardinali Quirino De Commentario in Franci-
ſci Barbari Epiftolas. Incipit: *Eccuſus tot Epiftolas, &c.* De-
ſinit: *minor Quirino.* Pag. 174.
- EPISTOLA XVI.** Mario Compagnono Marefuſco Patricio Mace-
ratensi, &c. Aſclepiadei, Incipit: *Mirabar ſolito, &c.* Defi-
nit: *preſtat amiculus.* Pag. 176.
- EPISTOLA XVII.** Eideſ Mario. Incipit: *Donarem pateras, &c.*
Definit: *vult ſibi proſperos. Aſclepiadei.* Pag. 178.
- EPISTOLA XVIII.** Marchioni Roberto Tiburtio Laſcaris. Incipit:
Tiburti omnibus, &c. Definit: *ſovere pergaſt.* Pag. 179.
- EPISTOLA XIX.** Ad Comitem Joan. Baptiſtam Camutium. In-
cipit: *Gaudete, o Populi, &c.* Definit: *novem vigaris.* Pag. 180.
- EPISTOLA XX.** Ad Cardinalem Quirinum. Incipit: *Prima dicte*
mea, &c. Definit: *Quirine, Muſa.* Pag. 181.
- Animadverſiones nonnullæ in Epiftolas Tiburtinas. Pag. 187.
- Illuſtrium aliquot Virorum Carmina ad P. Iolephum Rocchum
Vulpium Soc. Iefu. Pag. 229.

F I N I S.

NOI RIFORMATORI DELLO STUDIO DI PADOVA.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. F. Giacint' Antonio Biondi Inquisitore di Brescia, nel Libro intitolato: *Josephi Rocchi Vulpii e Societ. Jesu Epistola Tiburtina Cominibus conscripta*, non v'eller cosa alcuna contro la S. Fede Cattolica, e parimente per Artefatto del Segretario nostro, niente contro Principi, e buoni costumi, concedemo licenza a Gian-Maria Rizzardi Stampatore di Brescia, che possa esser stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 29. Marzo 1742.

Z. Alvise Mocenigo Proc. Rif.

Zuane Querini Cav. Rif.

Agostino Bianchi Segr.

Regist. in lib. a c. 18.

ERRATA

Pag:	9;	v. 127.	dextera
	33.	v. 140.	Magnanimum
	17.	v. 8.	Strips
	19.	v. 71.	Sabellicus
	21.	v. 127.	marisque
	22.	v. 166.	Denique
	23.	v. 176.	forte
	24.	v. 334.	Sabinæ
	25.	v. 241.	Lyeci
	ibid.	v. 247.	Nobilibus
	26.	v. ult.	fovere
	29.	v. prim.	guadens
	ibid.	v. 8.	Addita
	31.	v. 60.	forres
	33.	v. 113.	Volvere
	39.	v. 50.	duxiti
	ibid.	v. 58.	Posteroos
	40.	v. 93.	libri
	ibid.	v. 97.	Vespertino
	44.	v. 22.	Gratufor
	48.	v. 46.	Opus
	44.	v. 16.	Spoliisque
	48.	v. 159.	Hespera
	60.	v. 207.	Doleat
	ibid.	v. 241.	feret
	ibid. cod.	versu. quamquam	quemquam
	63.	v. § 24.	Imperator

CORRIGE

dextra	Magnanimam
Strips	Scrips
Sabellicus	marisque
Denique	Denique
forte	forte
Gabruæ	Gabruæ
Lyeci	Lyeci
Mobilibus	foveri
foveri	gaudens
Addita	Abdita
forres	fortes
Volvere	volvere
duxiti	duxili
Posteroos	Posterioris
libri	libris
Vespertino	Vespertina
Gratufor	Gratulator
Opus	Open
Spoliisque	Spoliisque
Hespera	Hesperia
Doleat	Dolat
feret	ferat
quemquam	quemquam
Imperator	Imperat

Pag.

ERRATA

Tag.	74.	v. 124.	fedes :
	ibid.	v. 125.	reponam
	ibid.	v. 126.	strepitusque
	74.	v. 124.	cum
	95.	v. 68.	pichrio
	100.	v. 39.	fulgere
	105.	v. 65.	linte
	120.	v. 45.	reciose preciose
	125.	v. 75.	Nec
	135.	v. 123.	Victor
	149.	v. 19.	nisi,
	161.	v. 33.	remotas.
	164.	v. 26.	Et
	167.	ad Ep. VIII	Brixia
	181.	v. 23.	parcite
	187.	n. 4. lin. 15.	Pandulfo
	ibid.	l. 17.	amplissime
	188.	n. 4. l. 6.	&
	ibid.	l. 10.	stina
	189.	n. 11. l. 3.	scribere:
	ibid.	n. 19. l. 3.	gationis
	190.	n. 14. l. 2.	mista
	191.	n. 4. l. 2.	fus
	ibid.	l. 10.	qui
	ibid.	n. 6. l. 18.	bercas
	194.	n. 1. l. 1.	Vindobonus
	196.	n. 11. l. 8.	institute
	198.	n. 8. l. 3.	Gentis.
	199.	n. 11. l. 4.	Infulas
	200.	n. 8. l. 1.	Pistoria
	201.	n. 11. l. 4.	ma.
	207.	n. 10. l. 13.	nis
	209.	n. 1. l. 1.	Jana
	ibid.	n. 4. l. 13.	testantur
	210.	coll. Ipenul. par	pr
	213.	n. 12. l. 6.	dicuntur
	ibid.	l. 7.	effosiones adhuc
	215.	n. 10. l. 2.	Urbs
	216.	n. 18. l. 8.	Scotos
	217.	n. 15. l. 5.	&
	218.	n. 13. l. 16.	Siracus
	ibid.	l. 15.	ferni
	221.	Ep. 6. n. 1. 4.	Boesin
	222.	Ep. 9. n. 1. 1.	Lope
	ibid.	n. 4. l. 1.	Cratetus
	ibid.	Ep. 11. n. 1. 13.	cum,
	224.	Ep. 18. l. 7.	Albio intemelii
	ibid.	Ep. 19. n. 1. 6.	gotum
	225.	n. 4. l. 1.	Benaco
	ibid.	l. 4.	Villa
	ibid.	n. 6. n. 2.	Campania
	ibid.	n. 10. l. 3.	Lautez
	ibid.	n. 11. l. 4.	Mergogline
	231.	l. 29.	Piendumque

CORRIGE

fedes.	
reponam:	
strepitusque	
curo	
polchrior	
fullere	
linter	
reciose	
Hac	
Victus	
, nisi	
remotas	
It	
Brixia	
parcite;	
Gandulfo	
amplissime.	
&	
Strina	
scribere	
gationis	
assa	
lu	
qui	
bercas	
Vindobonam	
institute	
Gentis	
Infulas	
Pistoia	
ma	
ni	
Tana	
testantur	
pr	
dicuntur	
effosiones adhuc	
Urbs	
Stotta	
ex	
Pireus	
servi	
Boetia	
Lopez	
Craneus	
cum	
Albiontemelä	
garum	
Benaco	
Villam	
Campanie	
Lauræ	
Mergogline	
Piendumque	

JO-

MAG 2017 821

